

DELIVERABLE

Project titel: VAF Vooronderzoek "Verzameling Audiovisuele Data"

Actieplan

publieke versie
augustus 2013

Auteurs:

Dr. Sophie De Vinck, iMinds-SMIT

Katharina Hölck, iMinds-SMIT

Prof. Dr. Caroline Pauwels, iMinds-SMIT

Prof. Dr. Philippe Meers, Universiteit Antwerpen, Visual Studies & Media Culture

Prof. Dr. Daniel Biltereyst, Universiteit Gent, CIMS

Inhoudstafel

Lijst met tabellen	4
Lijst met figuren	5
0 Samenvatting	7
1 Inleiding.....	22
2 Audiovisuele dataverzameling in Vlaanderen en België: stand van zaken	24
2.1 Inleiding: het belang van audiovisuele dataverzameling	24
2.2 Huidige dataverzameling door het VAF	26
2.2.1 Informatie aangeleverd door de steunaanvragers en -ontvangers.....	27
2.2.2 Verzameling van bijkomende informatie voor het jaarverslag	34
2.2.3 Verzameling van bijkomende informatie voor derde partijen	38
2.3 Dataverzameling op andere beleidsniveaus	46
2.3.1 Dataverzameling door Vlaamse instellingen	46
2.3.2 Dataverzameling door de Franse Gemeenschap	48
2.3.3 Dataverzameling door de Federale Overheid	49
2.4 Gegevensverzameling door en voor de sector(-organisaties).....	59
2.4.1 Algemene informatie en werkgelegenheid	59
2.4.2 Productie.....	61
2.4.3 Distributie.....	63
2.4.4 Bioscoopexploitatie.....	65
2.4.5 Televisie-exploitatie	70
2.4.6 Home video exploitatie en VoD	72
2.4.7 Export.....	76
2.5 Andere bronnen van informatie over de sector.....	77
2.6 Geïdentificeerde problemen en lacunes.....	79
2.6.1 Versnipperd karakter van de huidige dataverzameling	79
2.6.2 Uiteenlopende definities.....	80
2.6.3 Concurrentie en wantrouwen binnen de sector	82
2.6.4 Nieuwe markten.....	83

3	De situatie op Europees niveau	84
3.1	Inleiding.....	84
3.2	De rol van het European Audiovisual Observatory	87
3.3	Organisatie van dataverzameling in andere Europese landen.....	89
3.3.1	Mankracht en middelen	89
3.3.2	Verzamelde gegevens	92
3.3.3	Gebruikte <i>incentives</i>	97
3.4	Enkele case studies	98
3.4.1	Denemarken.....	98
3.4.2	Nederland.....	99
3.4.3	Oostenrijk.....	101
3.4.4	Spanje.....	102
3.4.5	Verenigd Koninkrijk.....	103
3.4.6	Zweden.....	104
4	Een actieplan voor het VAF.....	105
4.1	Inleiding.....	105
4.2	Actiepiste 1: steun linken aan gegevensaanlevering	105
4.3	Actiepiste 2: gestructureerde uitwisseling met sterke sectororganisaties en -spelers.....	107
4.4	Actiepiste 3: wijzigingen aan de (federale) gegevensverzameling.....	108
4.5	Actiepiste 4: Belgische en Europese samenwerking (EFARN)	109
4.6	Actiepiste 5: aankoop data bij externe leveranciers	111
4.7	Actiepiste 6: aankoop van gespecialiseerde software voor het beheer en de verwerking van gegevens.....	113
4.8	Vereiste middelen voor de uitvoering van de pistes.....	114
5	Referenties.....	116
6	Bijlagen.....	118
6.1	Overzicht (ideale) vindplaatsen België/Vlaanderen.....	118
6.2	Nuttige contacten	119
6.3	Detail aanbod IHS Electronics & Media (ex-Screen Digest).....	121
6.4	Vragenlijst Europese survey	127

6.5	Vragen- en topiclijst interviews.....	131
6.5.1	Sectorspelers.....	131
6.5.2	Europese fondsen	133

Lijst met tabellen

Tabel 1:	Omschrijving van de werkpakketten.....	23
Tabel 2:	Lijst van Vlaamse/Belgische interviews	26
Tabel 3:	Aanlevering van gegevens in het kader van steunaanvragen (VAF, 2013c).....	29
Tabel 4:	Overzicht van de door VAF opgevraagde informatie in functie van het jaarverslag.....	36
Tabel 5:	Evaluatie (door VAF) van de voornaamste bronnen en gegevens verzameld in functie van het VAF jaarverslag.....	37
Tabel 6:	Gevraagde informatie op Europees/internationaal vlak	43
Tabel 7:	Geïdentificeerde problemen met de bevraging door en aanlevering aan Europese/internationale instanties	45
Tabel 8:	Vergelijking tussen de Ministeriële Besluiten met betrekking op de controle op de door de bioscoopexploitanten geïnde ontvangsten	52
Tabel 9:	Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen.....	59
Tabel 10:	Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen.....	61
Tabel 11:	Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen.....	62
Tabel 12:	Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen.....	65
Tabel 13:	Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen.....	69
Tabel 15:	Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen.....	72
Tabel 17:	Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen.....	75
Tabel 18:	Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen.....	77

Tabel 19: Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen.....	79
Tabel 20: Overzicht van definitieproblemen	81
Tabel 21: Overzicht van respondenten van de Europese survey.....	86
Tabel 22: Georganiseerde interviews met Europese organisaties	86
Tabel 23: Aanwezigheid van werknemers die zich toespitsen op onderzoek en dataverzameling.....	89
Tabel 24: Overzicht van mankracht in de bevraagde organisaties	92
Tabel 25: Aard van de verzamelde data	93
Tabel 26: Overzicht van betrouwbaarheidsinschatting per respondent	95
Tabel 27: De types data waartoe de respondenten zeggen toegang te hebben.....	96
Tabel 28: Stimuli gebruikt door de geënquêteerde organisaties	98
Tabel 29: Overzicht van de mogelijke externe dataleveranciers.....	113
Tabel 30: Vergelijking tussen de belangrijkste informatie gevraagd in het jaarverslag en de ideale vindplaatsen	118

Lijst met figuren

Figuur 1: Screenshot van de contacten binnen Filemaker (bron: VAF)	31
Figuur 2: Screenshot van de tab "aanvragen" binnen Filemaker (bron: VAF)	32
Figuur 3: Screenshot van de "dossiers" binnen Filemaker (bron: VAF)	33
Figuur 4: Jaarlijkse statistieken van bioscoopexploitatie: aangifteformulier (p. 1 van 2) (Ministerie van Economische Zaken, 1999)	55
Figuur 5: Jaarlijkse statistieken van bioscoopexploitatie: aangifteformulier (p. 2 van 2) (Ministerie van Economische Zaken, 1999)	56
Figuur 6: Voorbeeld van "top 30" zoals opgesteld door SICRICDO.....	67

Figuur 7: Screenshot van de booking explorer binnen Maccsbox (systeem gebruikt door Belboccs) (bron: Maccs International, 2013)	68
Figuur 8: Screenshot van het selectiescherm van de GfK webtool (bron: e-mail Edwin Bleijswijk, GfK, 2013).....	73
Figuur 10: Voorbeeld van gegevens met betrekking tot internationale bioscoopmarkten beschikbaar via Lumière (screenshot via http://lumiere.obs.coe.int)	88
Figuur 11: Betrouwbaarheid van de verzamelde data	93

0 Samenvatting

Opzet van het onderzoek

Aan de basis van dit onderzoek rond audiovisuele dataverzameling ligt de vaststelling dat het bijzonder moeilijk blijft om volledige en correcte informatie bijeen te brengen over de Vlaamse - en bij uitbreiding Belgische - audiovisuele sector¹. De informatie is niet alleen versnipperd, ook volledige en betrouwbare gegevens over de sector en de verschillende elementen van de waardeketen (productie-distributie-exploitatie) zijn moeilijk te vinden. Enerzijds is het gebrek aan transparantie in deze sector een gekend Europees en zelfs globaal probleem, anderzijds geeft de specifieke Vlaamse en Belgische sector- en beleidscontext er een eigen dimensie aan.

De beschikbaarheid, verzameling en ontsluiting van gegevens over de audiovisuele sector is nochtans belangrijk, zowel voor de sector zelf als voor het beleid, en dit omwille van verschillende redenen. Ten eerste bieden cijfers nuttige inzichten met het oog op het uitoefenen van controle. Producenten kunnen op basis van cijfers nagaan of de inkomstenstromen die vanuit exploitatie naar de productie terugstromen, correct verlopen; distributeurs doen hetzelfde ten opzichte van exploitanten; VAF baseert zich op cijfers om na te gaan of aan de steunvoorwaarden voldaan is (inclusief wat de recoupment betreft); het beleid heeft cijfers nodig om de impact van de steunmechanismen te evalueren. Ten tweede is dataverzameling belangrijk met het oog op het identificeren van trends en de uitwerking van nieuwe strategieën. Voor sectorspelers is het nuttig om de eigen resultaten te toetsen aan de evoluties binnen de markt en geïnformeerde zakelijke beslissingen te kunnen nemen. Voor het VAF is het eveneens belangrijk om zijn werking en steunmechanismen proactief aan te passen aan een veranderend sectorlandschap. Voor het beleid op Vlaams en Belgisch niveau vormen cijfers de basis voor het uitwerken van *evidence-based policies* in de sector. Europese organisaties (bvb. de European Audiovisual Observatory) kloppen dan weer bij het VAF aan om de Vlaamse en Belgische evoluties te kunnen integreren in de Europese cijfers die op hun beurt de beleidsdiscussies voeden op Europees en internationaal niveau. Omgekeerd kan Vlaanderen/België zich via dergelijke oefeningen ook toetsen aan de algemene Europese sector.

In deze studie werd enerzijds de huidige situatie op Vlaams en Belgisch niveau in kaart gebracht en werden anderzijds interessante Europese *best practices* geïdentificeerd. Vervolgens werden de inzichten uit beide analyses samengebracht in een aantal aanbevelingen of actiepistes die samen een actieplan tot verbetering van de gegevensverzameling voor en door VAF vormen.

¹ De audiovisuele sector omvat zowel film- als televisie-activiteiten. In dit rapport ligt de focus op film, maar hebben de vaststellingen vaak betrekking op de hele audiovisuele sector.

De informatie in dit rapport is het resultaat van een combinatie van 1) desk research, 2) interviews en 3) een enquête. In deze publieke versie van het rapport is confidentiële informatie weggelaten (prijzen en andere financiële gegevens).

De desk research focuste voornamelijk op het identificeren van audiovisuele gegevensbronnen in binnen- en buitenland. Op basis hiervan werd een typologie opgesteld van de belangrijkste vindplaatsen van audiovisuele sectorgegevens. Deze databank omvat naast contactgegevens ook informatie over het type gegevens dat verzameld wordt. Op basis hiervan is het mogelijk om belangrijke lacunes te identificeren (welke informatie lijkt niet (publiek) beschikbaar) alsook een preselectie te maken van interessante Europese voorbeelden.

Deze informatie werd vervolgens getoetst en vervolledigd door middel van kwalitatieve interviews. Enerzijds werden de belangrijkste betrokken partijen op Vlaams/Belgisch niveau bevestigd. Anderzijds werden een aantal interviews afgenomen met vertegenwoordigers van andere Europese filmfondsen.

Ten slotte vormde een online survey bij Europese filmfondsen en sectororganisaties een belangrijke bron van informatie over de situatie met betrekking tot dataverzameling in andere landen.

Audiovisuele dataverzameling in Vlaanderen en België: stand van zaken

Dat audiovisuele dataverzameling belangrijk is, is duidelijk, maar het VAF merkt dat het nodig is om zijn huidige werkzaamheden op dit vlak te optimaliseren. Ten eerste verloopt de opvraging en aanlevering van cijfers vanuit de sector richting VAF op dit moment niet efficiënt genoeg. Ten tweede gebeurt het aanleveren van cijfers door het VAF richting andere instanties (in het bijzonder op Europees/internationaal niveau) ook niet voldoende gestructureerd.

Huidige dataverzameling door het VAF

Op dit moment verzamelt het VAF reeds een aantal gegevens. Enerzijds worden er cijfers aangeleverd in het kader van de steunaanvragen, eindafrekeningen en exploitatieafrekeningen van gesteunde projecten. De gegevens die binnenkomen zijn betrouwbaar, want gestaafd door oorspronkelijke afrekeningen. Voor de basisinformatie over (gesteunde) Vlaamse producties en voor gedetailleerde inzichten in de financiële stromen is er duidelijk enorm veel ruwe informatie voorhanden. Doordat het om ruwe gegevens gaat, is het desalniettemin moeilijk en erg arbeidsintensief om hier overzichtscijfers uit af te leiden. De gegevens komen ten eerste gefragmenteerd binnen bij verschillende personen binnen het VAF. Ten tweede is er geen automatische invoering door de producenten in een gegevensbeheersysteem. Zelfs nu de steunaanvragen digitaal gebeuren, is dit via pdf-bestanden die dus niet automatisch in een databank (kunnen) ingevoerd worden. Ten derde worden ze niet allemaal op dezelfde manier verwerkt. De

voor de boekhouding belangrijke cijfers worden in Excel en/of in het boekhoudingssysteem bijgehouden, terwijl de projectbeheerders een aantal gegevens in Filemaker verzamelen. Enkel indien alle informatie uit de verschillende aangeleverde documenten handmatig wordt ingevoerd, kan de productie-informatie sterker gelinkt worden met de exploitatie-informatie, maar dit is te tijds- en arbeidsintensief en dus niet haalbaar. Ten vierde zijn niet voor alle producties en alle exploitatievormen dezelfde gegevens voorhanden. De dienst Controle en Boekhouding vraagt zelf bij de producenten exploitatieafrekeningen op, maar focust begrijpelijkerwijze op de projecten waar een recoupment van kan verwacht worden. Over de kleinere en/of minder succesvolle projecten zal dus minder informatie voorhanden zijn. De exploitatieafrekeningen verschillen sterk naargelang de "window" (bioscoop vs. VoD bijvoorbeeld), waardoor het bijvoorbeeld niet mogelijk is steeds concrete publiekscijfers af te leiden naast de gerapporteerde bruto en netto inkomsten.

Anderzijds wordt er ook algemenere sectorinformatie verzameld met het oog op eigen publicaties (voornamelijk het VAF Jaarverslag) en de toelevering van informatie aan externe partijen.

Positief aan de verzameling van informatie voor het jaarverslag is dat de informatie jaarlijks op hetzelfde moment wordt aangevraagd via een uitgebreide en gedetailleerde Excel template. In principe kan de informatie uit verschillende bronnen dus gemakkelijker verwerkt worden. Ze wordt ook gedeeld binnen VAF, via de server. Tegelijk is er een versnippering van bronnen, met de producenten als belangrijke informatieleveranciers naast een aantal andere sectorspelers en beroepsorganisaties. Dit maakt de opvolging van deze jaarlijkse oefening arbeidsintensief. Bovendien zijn de cijfers onvolledig. Dit heeft verschillende oorzaken: 1) Er is een zekere non-respons, zeker bij de spelers die geen rechtstreekse band hebben met het VAF (sales agents, Video on Demand netwerken); 2) De overkoepelende verenigingen hebben zelf geen volledige gegevens (voornamelijk wat de bioscoopcijfers betreft); 3) Bepaalde spelers beschouwen gegevens als confidencieel (vooral Video on Demand); 4) Niet iedereen gebruikt dezelfde definities (bvb. verkoopcijfers DVD). Naast de fragmentering van bronnen zijn er ook meerdere aanspreekpunten binnen VAF. Er is niet één persoon die hier elk jaar gericht mee bezig kan zijn aangezien elk nog andere taken te vervullen heeft. Het gebruik van stagiairs is nuttig op korte termijn maar biedt geen continuïteit of oplossingen op langere termijn.

De verzameling van gegevens door en voor het VAF dient niet enkel voor eigen gebruik en/of verantwoording. Verschillende Europese en internationale instellingen hebben op regelmatige basis nood aan gegevens over de Vlaamse/Belgische sector, waaronder de European Audiovisual Observatory en UNESCO. Er is een zekere continuïteit in de vragen die bij het VAF (en andere partners) terecht komen. Dezelfde gegevens worden door verschillende organisaties gevraagd, en het merendeel van de enquêtes komt op regelmatige basis terug. Eens er werk is gemaakt van een structurele dataverzameling zou het dus steeds gemakkelijker moeten worden om aan de vragen te voldoen. Er is echter nood aan een voortdurende opvolging, want doorheen het jaar komen op verschillende tijdstippen verschillende vragenlijsten binnen. Er is ook een versnippering langs de

antwoordzijde (verschillende organisaties (MEDIA Desk, BAM, SGAM) worden aangeschreven/zijn betrokken partij), waardoor er nood is aan overleg over een gezamenlijke aanpak van de vragenlijsten. Er is vooral een gebrek aan tijd en opvolging doordat dergelijke vragen bovenop het bestaande werk komen en geen prioriteit vormen.

Dataverzameling op andere beleidsniveaus

Er worden op verschillende beleidsniveaus gegevens verzameld die betrekking hebben op de audiovisuele sector.

Op Vlaams beleidsniveau identificeren we twee potentieel interessante vindplaatsen van sectorgegevens. Ten eerste zijn er gegevens te vinden via de website van de Studiedienst van de Vlaamse regering. De jaarlijkse publicatie van de Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND) omvat een hoofdstuk waarbinnen aandacht wordt besteed aan cultuur en media. Hierbinnen worden in het bijzonder een aantal cijfers over bioscoopbezoek opgenomen. Ten tweede worden er ook gegevens over de televisieomroepen en dienstverleners (waaronder Belgacom en Telenet) verzameld door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), de toezichthouder voor de Vlaamse audiovisuele media. Hij monitort de markt van omroepen en dienstenverleners. Tot slot valt nog te vermelden dat een Ministerieel Besluit van 9 november 1995, "houdende controle op de door de bioscoopexploitanten geïnde bruto-ontvangsten" de uitwisseling en controle van informatie over het bioscoopbezoek regelt tussen filmverdelers en filmvertoners in Vlaanderen.

Langs Franstalige zijde is er om te beginnen binnen de SGAM één persoon verantwoordelijk voor de verzameling van gegevens over de producties die gesteund worden door de CCA (Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel). Daarnaast is er ook één persoon verantwoordelijk voor de opvolging van de federale tax shelter, waarover ook gegevens worden verzameld met betrekking tot de financieringsstructuur. De meeste gegevens worden weliswaar verzameld over de gesteunde films en/of de films die erkend worden als films van Franstalig Belgische oorsprong.

Tenslotte is ook het federaal niveau een belangrijke potentiële vindplaats van sectorgegevens, in het bijzonder voor de bioscoopmarkt, waar een aantal wetten en besluiten aan de basis liggen van een verplichte aanlevering van informatie over deze markt aan andere sectorspelers en/of de overheid. Zij steunen op de *Wet van 30 juli 1963 betreffende het verhuren van films bestemd voor commerciële vertoning*. Hier is allereerst het *Ministerieel besluit betreffende de controle op de door de bioscoopondernemers geïnde ontvangsten* (1979, gewijzigd in 1984) van belang. Dit besluit bepaalt dat de Belgische bioscoopexploitanten wekelijks zogenaamde *borderellen* moeten invullen, waarin onder meer, voor elke film, het aantal vertoningen, toeschouwers, netto-ontvangsten en andere controle-informatie wordt opgenomen. Deze documenten moeten zowel aan de overheid als aan de verdelers worden bezorgd. Ten tweede wordt jaarlijks door de exploitanten aangifte gedaan van hun activiteiten bij de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI) (FOD Economie), op basis van het Koninklijk besluit van 14 december 1999 *waarbij een jaarstatistiek van de*

exploitatie van bioscoopzalen wordt voorgeschreven. Deze gegevens worden verwerkt en vervolgens publiek beschikbaar gesteld. Op de website van de ADSEI zijn op die manier jaarlijkse cijfers terug te vinden die op dit moment de periode 1960-2010 dekken. Het gaat om gegevens over a) het aantal bioscopen, zalen, zitplaatsen; b) het aantal vertoningen; c) het aantal toeschouwers; en d) de ontvangsten. De gegevens zijn beschikbaar op het niveau van arrondissementen, provincies en gewesten. Dit is een potentieel waardevolle gegevensbron, maar er blijken een aantal problemen mee te zijn die de betrouwbaarheid ervan negatief beïnvloeden. Ten derde is het belangrijk mee te geven dat op basis van de NACE codes Belgische ondernemingsstatistieken worden opgemaakt en opgenomen in de Eurostat databank. Het gaat hier bvb. om cijfers met betrekking tot het aantal actieve ondernemingen in een bepaalde industrietaak. De toepassing van deze NACE codes is echter vaak problematisch, met foute en onvolledige informatie tot gevolg. Ook algemener is de opsplitsing in categorieën niet altijd voldoende gedetailleerd.

Gegevensverzameling door en voor de sector(-organisaties)

Zowel de Vlaamse als Franstalige filmfondsen zijn deels afhankelijk van de sector voor de aanlevering van cijfers en gegevens. Vooral de sectororganisaties spelen hier een rol, naast individuele bedrijven voor die takken van de sector waar geen (representatieve) koepelorganisatie bestaat (bvb. VoD). In de tabel hieronder vatten we samen welke vindplaatsen er zijn voor gegevens over a) werkgelegenheid, b) productie, c) distributie, d) bioscoopexploitatie, e) televisievertoning, f) home video en VoD en g) export.

Bron	Verzamelde gegevens	Evaluatie
<i>Algemeen en werkgelegenheid</i>		
Ad hoc studies	Studies rond werkgelegenheid, aanvullende waarde	Ad hoc karakter van dataverzameling, met gebrek aan vergelijking tussen de verschillende studies. Steeds is een kritische evaluatie nodig van de kwaliteit van de gebruikte methodologie, inclusief mogelijke achterliggende doelstellingen van de opdrachtgevers van de studie (kan leiden tot onderschatting/overschatting van de waarde van de sector bvb.). Hier lijkt bij uitstek een rol weggelegd voor een academisch partnerschap tussen VAF en 1 of meerdere onderzoeksdepartementen.
<i>Productie</i>		
VOTP/VFPB	Sectorstudie rond	Jaarlijkse vergelijking mogelijk.

	onafhankelijke televisieproductie in Vlaanderen: focus op financieringsstromen (jaarlijks, sinds 2003).	VOTP in een goede positie om ook concurrentieel gevoelige informatie toch te kunnen aggregeren ten voordele van alle sectorspelers. Dat betekent echter ook dat de studie niet zomaar vrijgegeven kan worden. Er is ook geen specifieke studie rond filmproductie.
Individuele producenten	Voor de eigen projecten via opvolging van distributie en exploitatie toegang tot gegevens.	Diverse sectorstructuur vertaalt zich in uiteenlopende verzamelingsmechanismen en verschillende kwaliteitsniveaus van gegevensverzameling.
Distributie		
VFDB-ABDF	Bioscoopcijfers in functie van betrokkenheid bij SICRICDO.	Momenteel bevindt deze sectororganisatie zich in een overgangsfase. Het is mogelijk interessant dat een deel van haar activiteiten zal worden geïntegreerd in die van de BEA. Deze kan dan één belangrijk aanspreekpunt worden voor de entertainmentsector (zie 2.4.6).
Individuele distributeurs	Vrij volledige gegevens voor eigen projecten, maar deze zijn niet publiek. Deze gegevens worden doorgegeven in functie van engagementen of verplichtingen, en ad hoc naar VAF toe.	Distributeurs hebben potentieel een vollediger zicht op de levensloop van verschillende producties (meer dan de individuele producenten). Ze zijn echter op dit moment niet sterk verenigd, noch is er een duidelijke of structurele band met het VAF. Daardoor zijn ze (voorlopig) een minder evidente gegevensbron dan de producenten.
Bioscoopexploitatie		
SICRICDO Excel lijsten	Hitparade van Belgische films, met focus op box office. Vergelijkingen worden gemaakt met o.m. de jaarcijfers.	Interessante bron maar momenteel beperkt tot box office en hitparades. Zeker gezien dit een betalende bron is, volstaat dit niet om aan de noden te voldoen.
Belboccs	Zeer uitgebreide	Potentieel zeer waardevolle bron van informatie,

	gegevensinvoer mogelijk van bij de boeking van een film tot haar vertoning, inclusief box office en absolute bezoekcijfers.	op voorwaarde dat alle sectorspelers (of een zeer hoog percentage) de gegevens invoeren. Dit is reeds sinds 2009 problematisch, maar het Cinedata initiatief kan hier mogelijk een nieuw elan in brengen.
CIM bioscoopstudie	Bioscoopbereik: aantal bezoeker en hun profiel	Enkel bioscopen met Brightfish reclame. Beperkt tot bioscoopbereik in functie van reclameinkomsten. Voordelen zijn wel de structurele aanpak en jaarlijkse frequentie.
Televisieuitzending		
CIM Televisie-studie	Kijkcijfers op de klassieke omroepen (inclusief uitgesteld kijken tot 6 dagen na de eerste uitzending).	Het is mogelijk om toegang tot de gegevens te krijgen voor een beperkt aantal titels. Hier hangt evenwel een belangrijk prijskaartje aan vast. De online en on demand cijfers worden nog niet of onvoldoende opgenomen in de studie.
Omroepen	Kijkcijfers, waarderingcijfers, ad hoc studies	Het VAF kan kijkcijfers op dit moment vlot opvragen voor de door hen gesteunde producties (beperkt aantal titels). Er is echter (nog) geen sprake van een structureel verankerde relatie VAF-omroepen.
Home video en VoD		
BEA	Toegang voor de leden tot GfK cijfers. Publieke cijfers hebben betrekking op de totale omvang van de home video markt en haar verschillende segmenten (VoD inclusief).	BEA vertegenwoordigt niet de volledige markt maar wel een belangrijk deel ervan en zal naar de toekomst toe ook actief worden op het vlak van film distributie. Toch zijn er lacunes in de verzamelde data en zijn de GfK cijfers niet raadpleegbaar voor niet-leden. Het VAF zou hier dus rechtstreeks terecht moeten.
GfK	Retailcijfers op basis van de winkerverkopen van DVDs en Blu-rays.	Geen volledige maar wel een ruime dekking van de markt. Verschillende abonnementsformules mogelijk,

		maar een hoge instapprijs.
DVD-distributeurs	Cijfers i.v.m. aanlevering en verkoop van hun titels.	Er is een discrepantie tussen de cijfers van de verdelers en de uiteindelijke doorverkoopcijfers. Vanuit dit opzicht lijkt het GfK een interessantere bron.
VoD-platformen rechtstreeks	Enkel rechtstreeks naar rechtheouders, afhankelijk van de gesloten deal.	Grote terughoudendheid voor de vrijgave van cijfers vanuit concurrentiële overwegingen.
IHS Electronics & Media (ex-Screen Digest)	Verschillende abonnementen, waaronder Video Intelligence. Er zou binnenkort ook een VoD service opstarten waarbij downloads per titel gevolgd worden.	Hoge kostprijs. Geen gegevens per titel beschikbaar (met uitzondering van de op te starten VoD dienst).
Export		
SplitScreen	Voor een aantal voorafbepaalde territoria de algemene marktgegevens, plus bioscoopexploitatie en eventueel andere exploitatiemarkten voor Belgische titels.	Dit kan voor een beperkt aantal markten een oplossing zijn, in het bijzonder voor bioscoopcijfers. Interessant is de marktanalyse die de cijfers contextualiseert. Anderzijds kan een deel van deze cijfers ook rechtstreeks bij de gebruikte bronnen gehaald worden.
Eurodata TV	Kijkcijfers op Europees vlak	Een dure tool, maar met de interessante mogelijkheid om individueel een aantal titels op te vragen.

Andere bronnen van informatie over de sector

Naast de verschillende instellingen en de sector zelf, zijn er ook elders gegevens over de audiovisuele sector te vinden, in het bijzonder a) bij verwante mediasectoren en b) in een academische en consultancy omgeving.

Onder de eerste noemer vallen actoren die weliswaar zijdelings bij de audiovisuele sector betrokken zijn, maar niet rechtstreeks een rol spelen bij de exploitatie van films en TV-series. Zo kan een

commerciële database zoals die van Cinebel een nuttige bron zijn van informatie. Deze website biedt aan consumenten informatie met betrekking tot de programmering in de verschillende bioscopen. Daardoor beschikken zij over een databank van de in België vertoonde films. In dit geval kan deze bron gebruikt worden om zicht te krijgen op de verdelers die actief zijn op de Belgische markt, alsook het type en aantal bioscoopreleases waarvoor zij jaarlijks verantwoordelijk zijn.

Onder de tweede noemer valt het onderzoek dat uitgevoerd wordt aan de verschillende universiteiten, alsook de studies die uitgevoerd worden door gespecialiseerde consultancybureaus zoals Econopolis. Vaak gaat het hier om ad hoc onderzoek, maar er zijn ook regelmatig terugkerende studies die interessant kunnen zijn om het beeld van de audiovisuele sector in Vlaanderen te vervolledigen. Een voorbeeld hiervan is de Digimeter (www.digimeter.be), die jaarlijks het bezit en gebruik van media & ICT in Vlaanderen monitort op basis van een representatieve bevraging. Een ander voorbeeld is Graydon, waar balansgegevens opgevraagd kunnen worden voor bedrijven actief in een bepaalde sector. Het lijkt interessant dat het VAF hier pistes tot samenwerking exploreert voor andere jaarlijkse studies. Niet alle sectorgegevens lenen zich hier even goed voor. Twee soorten data lijken het meest interessant om uit te besteden aan wetenschappelijke onderzoeken: 1) de algemene inzichten over de sector en haar omvang, werkgelegenheid, etc. en/of 2) gebruikersonderzoek naar de voorkeuren en profielen van bioscoopbezoekers.

Geïdentificeerde problemen en lacunes

Op basis van het overzicht van de vindplaatsen van data over de audiovisuele sector in Vlaanderen en België is het mogelijk om een aantal opvallende problemen te identificeren, die de lacunes in de verzameling van volledige sectordata door het VAF deels verklaren. Dit zijn in het bijzonder:

1) De versnippering van vindplaatsen en hun interne verwerking door VAF. Dit is een probleem dat kan worden aangepakt door de verantwoordelijkheid voor onderzoek en gegevensverzameling te centraliseren bij één persoon binnen het VAF die hier voldoende tijd voor kan vrijmaken. Dit kan op relatief korte termijn gerealiseerd worden. De uitbreiding van bevoegdheden moet ook aangegrepen worden om een aantal gesprekken met stakeholders uit distributie en exploitatie te organiseren. Dit is eerder een werk dat op langere termijn zijn vruchten kan afwerpen.

2) Het probleem van definiëring. Het is moeilijk om de sector te vatten in sluitende definities. Dit geldt zowel voor de afbakening van de sector zelf, als voor specifieke activiteiten en heeft een impact op zowel de officiële statistieken (NACE-codes) als op onofficiële gegevens (bvb. zoals ze verzameld worden door de Federatie van Cinema's in België). Op officieel vlak vertaalt de specifieke Belgische context zich ook in nood aan overleg tussen de Gemeenschappen over coherente definities, bijvoorbeeld over de term "productiejaar". Dit probleem kan op korte tot middellange termijn worden opgelost door het organiseren van specifieke workshops die de belangrijkste stakeholders samenbrengen. Voor de bioscoopmarkt bijvoorbeeld zijn dit het VAF, de FCB, het

SICRICDO, de niet-FCB vertoners (in het bijzonder Kinopolis), de Franse Gemeenschap en de Federale ADSEI.

3) De moeizame verhoudingen in sommige sectorsegmenten. Een deel van het gebrek aan transparantie binnen de sector is terug te brengen tot haar competitieve karakter, waarbinnen emotie en wantrouwen soms hoogtij kunnen vieren. Dit probleem kan het VAF niet op korte termijn oplossen. In ruil voor steun zouden sectororganisaties eventueel een centralere rol kunnen spelen in de gegevensverzameling, maar zolang deze niet de volledige sector vertegenwoordigen lijkt dit moeilijk. In de bioscoopmarkt vinden er momenteel weliswaar interessante evoluties plaats (Cinedata), die door het VAF van nabij moeten worden opgevolgd.

4) De problemen gelinkt aan het opkomende karakter van nieuwere (digitale) exploitatievormen. Zolang de markt in evolutie is, zullen deze spelers niet geneigd zijn om informatie vrij te geven. Indien het VAF hier meer gegevens over wilt ontvangen, beperken de mogelijkheden zich tot:

a) Op korte termijn, het opleggen van een gegevensverplichting. Hoewel hier opties voor bestaan in de bestaande wetgeving (cf. Mediadecreet en niet-lineaire diensten), kan de implementatie van dergelijke verplichtingen lang duren en/of op verzet stuiten van de sector of de politiek.

b) Het creëren van vertrouwensbanden met deze nieuwe spelers, waardoor zij overtuigd kunnen worden om gegevens vrij te geven voor aggregatie. Dit is in elk geval een werk dat tijd vraagt, en waar bij voorkeur 1 of meerdere personen binnen VAF de rol van neutrale intermediair op zich nemen. Ook hier is het cruciaal dat een huidige of toekomstige werknemer voldoende tijd in deze opdracht kan investeren.

De situatie op Europees niveau: best practices

Mogelijke oplossingen voor de geïdentificeerde problemen moeten rekening houden met de specifieke kenmerken van de Vlaamse en Belgische markt. Toch kunnen buitenlandse ervaringen met gelijkaardige problemen inspiratie bieden.

De rol van het European Audiovisual Observatory

Het European Audiovisual Observatory (EAO) vormt een belangrijke entiteit op het vlak van gegevensverzameling met betrekking tot de Europese audiovisuele sector en dit omwille van twee redenen. In eerste instantie publiceert het European Audiovisual Observatory zelf heel wat cijfers over de sector. Vooral de online raadpleegbare databanken lijken een interessante aanvullende informatiebron te vormen. Twee databanken lijken in het bijzonder nuttig voor de Vlaamse en Belgische markt: Lumière en Mavise. Lumière is toegespitst op bioscoopcijfers (*admissions*). Via

Mavise kunnen de belangrijkste kenmerken van audiovisuele lineaire en niet-lineaire diensten worden geraadpleegd, waaronder VoD platformen.

In tweede instantie verzorgt het EAO ook het secretariaat van het European Film Agency Research Network (EFARN).

Organisatie van dataverzameling in andere Europese landen

Bij het bespreken van de dataverzameling in andere Europese landen onderscheiden we drie belangrijke aspecten:

1) Welke mankracht en middelen worden door het fonds vrijgemaakt op het gebied van dataverzameling?

Van de 29 ondervraagde organisaties heeft een ruime meerderheid werknemers in dienst die zich specifiek toespitsen op onderzoek en dataverzameling. Hierbinnen is echter een grote verscheidenheid terug te vinden. Binnen de filmfondsen steekt het Franse CNC met kop en schouders boven de andere respondenten uit: hier zijn ruim 11 voltijds equivalenten (FTE) bezig met de verzameling, analyse en publicatie van gegevens (op een totaal van meer dan 450 werknemers). Ook het British Film Institute legt hier qua tijdsbesteding, weliswaar in mindere mate, de nadruk op: 3,5 voltijds equivalenten werken er specifiek op onderzoek (op een totaal van 350 werknemers). Bij de andere fondsen varieert de situatie: sommige kleinere fondsen hebben geen specifiek personeel in dienst hiervoor, en besteden minder dan 1 FTE aan deze taak (dit is bvb. het geval voor het Polish Film Institute en de Finnish Film Foundation); andere beschikken over 1 tot 2 FTE die zich toelagen op dataverzameling (bvb. SGAM, Austrian Film Institute).

2) Welke gegevens worden verzameld? Uit de survey blijkt dat de meeste respondenten zowel kwalitatieve als kwantitatieve gegevens verzamelen. Enkel de deelnemende organisaties uit Cyprus en Luxemburg claimen geen data te verzamelen. De meeste fondsen beoordelen op zijn minst een belangrijk deel van deze gegevens als (zeer) betrouwbaar. Toch wordt vooral aangegeven dat de betrouwbaarheid varieert naargelang het type gegevens. Kijken we meer specifiek naar de gegevens waartoe de ondervraagde fondsen en organisaties toegang hebben, dan blijkt de situatie in de andere Europese landen enigszins gelijklopend met deze in Vlaanderen en België. Met andere woorden: de gegevens die beschikbaar zijn schetsen vooral een beeld van de aanbodzijde: hoeveel films worden geproduceerd en gedistribueerd, welke bedrijven zijn actief, welke beleidsinstrumenten en subsidies zijn voorhanden, etc. Wat er gebeurt eens de films in release zijn gebracht, is minder duidelijk, met uitzondering van de bioscoopmarkt. De meeste ondervraagden zeggen dat ze toegang hebben tot cijfers over filmexploitatie en filmvertoners. Dit staat in sterk contrast met wat er gekend is over de beschikbaarheid en - vooral - het publieksbereik van films in andere markten. Video on Demand cijfers zijn dus niet enkel in Vlaanderen een pijnpunt. Ook cijfers

over het illegale filmaanbod, over het gebruik van sociale media en over internationale rechtenverkoop zijn over het algemeen moeilijk te vinden.

2) Welke incentives worden gebruikt om de aanlevering van data te stimuleren? Filmfondsen en andere organisaties die geïnteresseerd zijn in audiovisuele sectordata kunnen een beroep doen op verschillende stimuli om de toevoer van gegevens (door de sector bvb.) te optimaliseren. Uit een kwalitatieve analyse van de antwoorden blijkt dat het type incentives dat vernoemd wordt beperkt is tot 2 grote instrumenten:

1) Een expliciete koppeling van steunmodaliteiten met data-aanlevering. Dit is het geval in bvb. Spanje, Finland, Frankrijk, Zweden, Italië, Oostenrijk, Nederland en ook bij het Eurimages-fonds.

2) De impliciete meerwaarde gecreëerd door het publiceren van geaggregeerde sectordata (bvb. in Spanje, Rusland (Nevafilm Research), Finland, Italië, Oostenrijk en Noorwegen).

Enkele case studies

Eenzijds bleken de grotere Europese landen (Frankrijk, UK, Spanje) een uitgebreid systeem voor dataverzameling opgezet te hebben. Anderzijds leken de Scandinavische landen interessant (Denemarken, Noorwegen, Zweden). Daarnaast werden op basis van de survey ook Ierland en Oostenrijk aangehaald als mogelijke goede voorbeelden. In het rapport wordt een samenvatting van de gegevensverzameling door fondsen in Denemarken, Nederland, Oostenrijk, Spanje, het Verenigd Koninkrijk en Zweden gegeven.

Een actieplan voor het VAF

Het uitwerken van een dergelijk actieplan vereist een oplijsting van mogelijke actiepistes, die afzonderlijk of gezamenlijk kunnen worden geïmplementeerd. Wij onderscheiden 6 specifieke pistes. Sommige hiervan kunnen op korte termijn geïmplementeerd worden, andere vergen een langere implementatietermijn.

Volgens verschillende Vlaamse stakeholders is het VAF ideaal gepositioneerd om een actievere rol te spelen in de optimalisering van dataverzameling in Vlaanderen. Het Fonds kan immers een neutrale intermediair vormen tussen de verschillende stakeholders. Als alternatief voor een centralisatie van gegevens bij het VAF, zou het ook mogelijk zijn dat individuele spelers hun gegevens in eerste instantie toeleveren aan een andere onafhankelijke intermediair. Deze kan dan op zijn beurt (geaggregeerde) data doorspelen aan het VAF. Bestaande sectororganisaties zouden deze taak op zich kunnen nemen.

In geval het VAF een centrale rol op zich neemt, is het bovendien belangrijk om de gegevensverzameling te centraliseren bij één of enkele personeelsleden. Dit biedt verschillende

voordelen. Eerst en vooral komt dit de kennisopbouw ten goede, en is er anders het risico tot versnippering, duplicatie en onvolledigheid. Ten tweede werd in de interviews aangegeven dat het belangrijk is om een relatie op te bouwen met één vertrouwenspersoon.

De daadwerkelijke kostprijs van het actieplan varieert naargelang de keuze voor bepaalde pistes. Er lijken grosso modo twee opties te bestaan, die elkaar niet uitsluiten:

1) Er wordt geïnvesteerd in extra mankracht, bvb. één voltijds medewerker die zich kan focussen op de verzameling van gegevens en sectoranalyse. Dit zou een positieve impact hebben op een aantal van de geïdentificeerde lacunes. Deze persoon zou voldoende tijd kunnen vrijmaken om de fragmentatie van informatiebronnen (deels) op te vangen. Op termijn zou deze persoon vervolgens ook een meer structurele aanlevering van data kunnen opstarten, gebaseerd op de opgebouwde vertrouwensrelatie met de diverse stakeholders.

2) Er wordt beroep gedaan op externe "ondersteunende diensten" die het werk van het huidige team vergemakkelijken. Hierbij kan gedacht worden aan externe gegevensleveranciers of aan het gebruik van faciliterende softwarepakketten.

Actiepiste 1: steun linken aan gegevensaanlevering

Zowel uit de interviews als uit de survey komt als piste naar voren om VAF-ondersteuning te linken aan een verplichte gegevensaanlevering. Dit kan op verschillende manieren uitgewerkt worden. In de eerste plaats zou men de bestaande verplichtingen met betrekking tot gegevensaanlevering kunnen versterken. In de tweede plaats zouden meer of andere gegevens verplicht gevraagd kunnen worden in ruil voor steun. Volgende actiepunten maken deel uit van deze piste:

1) Interne denkoefening gericht op het volgens prioriteit rangschikken van de benodigde gegevens en hun beschikbaarheid. Hierbij zijn best alle personen betrokken die nu reeds te maken hebben met gegevensverzameling, waarbij 1 persoon een coördinerende rol op zich neemt.

2) Evaluatie van prijzen en functionaliteit van verschillende systemen die de invoer en verwerking van informatie die in steun- en opvolgingsdossiers wordt meegedeeld, kunnen automatiseren. Dit kan op relatief korte termijn opgestart worden, maar zal pas op langere termijn geïmplementeerd kunnen worden.

3) Herziening van bestaande en opstart van nieuwe steunmechanismen om koppeling met data-aanlevering explicieter te maken. Dit vereist overleg met alle betrokkenen en een (politiek) engagement om sterker op bvb. vertoning en distributie in te zetten. Dit past dus eerder in een langetermijnoefening. Bovendien blijft het probleem van tijd en mankracht bestaan bij gebrek aan extra personeel en/of de aanschaf van automatiseringssystemen.

Actiepiste 2: gestructureerde uitwisseling met sterke sectororganisaties en -spelers

Verschillende spelers zijn en blijven in principe bereid om gegevens aan te leveren, maar het is belangrijk dat dit relatief kleinschalig en op een gestructureerde manier gebeurt. Op deze manier wordt de extra belasting (tijd, mankracht) voor deze spelers zoveel mogelijk beperkt. Er kan ook overwogen worden om abonnementen te nemen en/of te verlengen bij sectororganisaties zoals Belboccs, CIM, enz. Op langere termijn zouden de sector, het VAF en het beleid gebaat zijn bij de versterking van sectororganisaties. Volgende actiepunten maken deel uit van deze piste:

- 1) Opstellen van agenda met alle momenten waarop gegevens nodig zijn. Op basis hiervan een vast aanleveringsmoment vaststellen, bvb. jaarlijks in februari. Dit moment ook communiceren naar de betrokken dataleveranciers.
- 2) Op prioriteit rangschikken van benodigde data en bijhorende oplijsting van externe dataleveranciers en hun prijzen. Gezien de televisiecijfers tot de minst problematische behoren voor VAF, lijkt de DVD-markt hier een eerste kandidaat.
- 3) Regelmatig contact houden met de betrokken partijen bij Cinedata (Kinopolis, FCB, SICRICDO).
- 4) De aanlevering van informatie hangt in dit scenario sterk af van goodwill, persoonlijke relaties en vertrouwen. Er moet meer tijd en effort gestoken worden in het opbouwen van dergelijke relaties, met focus op de VoD-markt. Dit vergt waarschijnlijk een herschikking van taken binnen VAF en/of de aanwerving van nieuw personeel.

Actiepiste 3: wijzigingen aan de (federale) gegevensverzameling

De rol van de verzameling van gegevens op basis van Federale en regionale Wetten en Besluiten is voor velen in de sector onduidelijk. Het lijkt aangewezen om de verzameling en verwerking van deze gegevens te optimaliseren zodat het nut ervan ook voor de sector duidelijker wordt, in het bijzonder voor de bioscoopmarkt, de omroep- en/of de VoD-markt. Volgende actiepunten maken deel uit van deze piste:

- 1) Opstarten van gesprekken met de stakeholders op het vlak van bioscoopcijfers. Dit zijn de FCB, Kinopolis/Cinedata, SICRICDO, de ADSEI (FOD Economie) en de Franse Gemeenschap. Agendapunten zijn: a) huidige verzameling van statistische gegevens en hun beperkingen, b) gebruikte definities door de verschillende partijen, c) aangrijpen van Cinedata om de gegevensdoorstroom te optimaliseren.
- 2) Opstarten van gesprekken met de VRM omtrent de bepalingen in het decreet die betrekking hebben op de gegevens over de beschikbaarheid (en consumptie) van Europese werken op lineaire en niet-lineaire kanalen.

Actiepiste 4: Belgische en Europese samenwerking

Het overleg tussen het VAF en de SGAM met betrekking tot de aanlevering van gegevens naar het European Audiovisual Observatory toe toont aan dat verder overleg en het gebruik van gemeenschappelijke definities een noodzaak is. Een aantal problemen doen zich voor op Europees niveau en dienen dan ook op dit niveau aangepakt te worden. Volgende actiepunten maken deel uit van deze piste:

- 1) Organiseren van een gesprek met Guy Vandenbulcke en de Franse Gemeenschap, met het oog op a) de vastlegging van een gezamenlijke agenda voor andere sectorgesprekken, b) het vastleggen van een eigen agenda voor structureel overleg over de Europese enquêtes en c) het aanschaffen van gezamenlijke data-abonnementen.
- 2) Organiseren van overleg met mogelijke externe onderzoekspartners zoals universiteiten, hogescholen en/of consultancybureaus.
- 3) Opvolgen van de Europese gesprekken door dezelfde persoon die actiepunt 1 opvolgt.
- 4) Vrijmaken van een persoon en/of aannemen extra personeel om deze actiepunten te coördineren.

Actiepiste 5: aankoop data bij externe leveranciers

Sommige geïnterviewde spelers hebben reeds samenwerkingsverbanden met externe bedrijven zoals GfK. Ook uit de Europese vergelijking bleek dat verschillende fondsen reeds klant zijn bij dergelijke commerciële leveranciers. Een piste zou er dan ook in bestaan om bepaalde moeilijk te verkrijgen cijfers (met betrekking tot de home entertainment markt bijvoorbeeld) bij dergelijke bedrijven aan te kopen. Tot de belangrijkste aanbieders behoren GfK en IHS Electronics & Media (ex-Screen Digest). Volgende actiepunten maken deel uit van deze piste:

- 1) Vastleggen van prioriteiten en verdere onderhandeling op basis van de richtprijzen.
- 2) Eventuele gezamenlijke aanschaf van één of meerdere abonnementen met de Franse Gemeenschap.

Actiepiste 6: aankoop van gespecialiseerde software voor het beheer en de verwerking van gegevens

Naast de aankoop van externe gegevens, is het ook mogelijk om middels gespecialiseerde software de ontsluiting, analyse en uitwisseling van gegevens te vergemakkelijken. Het VAF werkt op dit moment met een verouderd systeem voor dossierbeheer, dat niet veel toepassingen biedt op het vlak van gegevensverwerking en -analyse. Volgende actiepunt maakt deel uit van deze piste:

- 1) Vastleggen van demo-presentaties met Qlikview, VGraph en eventuele andere leveranciers.

1 Inleiding

Aan de basis van dit onderzoek rond audiovisuele dataverzameling ligt de observatie dat het bijzonder moeilijk blijft om volledige en correcte informatie bijeen te brengen over de Vlaamse - en bij uitbreiding Belgische - audiovisuele sector². De informatie is niet alleen versnipperd, ook volledige en betrouwbare gegevens over de volledige sector en de verschillende elementen van de waardeketen (productie-distributie-exploitatie) zijn moeilijk te vinden. Enerzijds is het gebrek aan transparantie in deze sector een gekend Europees en zelfs globaal probleem, anderzijds geeft de specifieke Vlaamse en Belgische sector- en beleidscontext er een eigen dimensie aan.

Voor het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) is het belangrijk om deze problematiek aan te pakken. Een betere gegevensverzameling en -uitwisseling is belangrijk bij de ontwikkeling van zogenaamde *evidence-based policies* en speelt ook algemener een rol bij de legitimering van bepaalde beleidskeuzes die op Vlaams en/of federaal niveau genomen worden. Bovendien wordt van het VAF in een Europese context regelmatig de aanlevering van sectordata verwacht, die op hun beurt de Europese beleids- en sectordebatten in deze culturele industrie voeden.

Deze voorstudie heeft dan ook tot doel een belangrijke insteek te leveren voor een plan van aanpak, door middel van de uitwerking van een aantal actiepijlers. Bij het opstellen van een dergelijk actieplan is het eerst en vooral noodzakelijk om een overzicht te geven van de huidige situatie, inclusief de oorzaken voor het dataprobleem (hoofdstuk 2). Vervolgens, in hoofdstuk 3, wordt dieper ingegaan op de organisatie van dataverzameling in andere Europese landen, met het oog op de identificatie van "best practices".

De resultaten van beide analyses vormen twee cruciale bouwstenen bij het identificeren van een aantal actiepijlers, die in hoofdstuk 4 besproken worden. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de vereiste middelen voor de uitvoering van een dergelijk actieplan.

Tabel 1 geeft een overzicht van de werkpakketten binnen dit onderzoek, de gebruikte methodologie en de bekomen resultaten.

² De audiovisuele sector omvat zowel film- als televisie-activiteiten. In dit rapport ligt de focus op film, maar hebben de vaststellingen vaak betrekking op de hele audiovisuele sector.

Werkpakket	Omschrijving	Methodologische tools	Resultaten
1	Stand van zaken Vlaanderen/België	Desk research, interviews en andere gesprekken; Werkbezoek bij VAF	Repertorium Vlaamse/Belgische audiovisuele gegevens en hun vindplaatsen
2	Stand van zaken Europa	Desk research; Interviews	a) Repertorium Europese audiovisuele gegevens en hun vindplaatsen; b) Identificatie van incentives en tools om dataverzameling te verbeteren
3	Actieplan dataverzameling Vlaanderen/België	Desk research; Interviews	Actieplan, inclusief identificatie van obstakels en benodigde middelen

Tabel 1: Omschrijving van de werkpakketten

De informatie in dit rapport is het resultaat van een combinatie van 1) desk research, 2) interviews en 3) een enquête.

De desk research focuste voornamelijk op het identificeren van audiovisuele gegevensbronnen in binnen- en buitenland. Op basis hiervan werd een typologie opgesteld van de belangrijkste vindplaatsen van audiovisuele sectorgegevens. Deze databank omvat naast contactgegevens ook informatie over het type gegevens dat verzameld wordt. Op basis hiervan is het mogelijk om belangrijke lacunes te identificeren (welke informatie lijkt niet (publiek) beschikbaar) alsook een preselectie te maken van interessante Europese voorbeelden.

Deze informatie werd vervolgens getoetst en vervolledigd door middel van kwalitatieve interviews. Enerzijds werden de belangrijkste betrokken partijen op Vlaams/Belgisch niveau bevroegd. Anderzijds werden een aantal interviews afgenomen met vertegenwoordigers van andere Europese filmfondsen. Daarnaast gaven verschillende VAF medewerkers via e-mail en/of telefonisch bijkomende informatie over de huidige praktijken binnen het fonds en werd er op 20 juni een

werkbezoek ingepland. Er werd via e-mail en telefonisch ook verdere toelichting gezocht bij een aantal andere partijen, in het bijzonder commerciële dataleveranciers zoals GfK.

Ten slotte vormde een online survey bij Europese filmfondsen en sectororganisaties een belangrijke bron van informatie over de situatie met betrekking tot dataverzameling in andere landen.

In deze publieke versie van het rapport is confidentiële informatie weggelaten (prijzen en andere financiële gegevens).

2 Audiovisuele dataverzameling in Vlaanderen en België: stand van zaken

2.1 Inleiding: het belang van audiovisuele dataverzameling

De beschikbaarheid, verzameling en ontsluiting van gegevens over de audiovisuele sector is belangrijk voor zowel de sector zelf als voor het beleid en dit omwille van verschillende redenen.

Ten eerste bieden cijfers nuttige inzichten met het oog op het uitoefenen van **controle**. Producenten kunnen op basis van cijfers nagaan of de inkomstenstromen die vanuit exploitatie naar de productie terugstromen, correct verlopen; distributeurs doen hetzelfde ten opzichte van exploitanten; VAF baseert zich op cijfers om na te gaan of aan de steunvoorwaarden (inclusief wat de recoupment betreft) voldaan is; het beleid heeft cijfers nodig om de impact van de steunmechanismen te evalueren.

Ten tweede is dataverzameling belangrijk met het oog op het identificeren van **trends en de uitwerking van nieuwe strategieën**. Voor sectorspelers is het nuttig om de eigen resultaten te toetsen aan de evoluties binnen de markt en geïnformeerde zakelijke beslissingen te kunnen nemen. Voor het VAF is het eveneens belangrijk om zijn werking en steunmechanismen proactief aan te passen aan een veranderend sectorlandschap. Voor het beleid op Vlaams en Belgisch niveau vormen cijfers de basis van het uitwerken van *evidence-based policies* in de sector. Europese organisaties (bvb. de European Audiovisual Observatory) kloppen dan weer bij het VAF aan om de Vlaamse en Belgische evoluties te kunnen integreren in de Europese cijfers die op hun beurt de beleidsdiscussies voeden op Europees en internationaal niveau. Omgekeerd kan Vlaanderen/België zich via dergelijke oefeningen ook toetsen aan de algemene Europese sector.

Dat audiovisuele dataverzameling belangrijk is, is dus duidelijk, maar het VAF merkt dat het nodig is om zijn huidige werkzaamheden op dit vlak te optimaliseren. Ten eerste verloopt de opvraging en aanlevering van cijfers vanuit de sector richting VAF op dit moment niet efficiënt genoeg. Ten tweede gebeurt het aanleveren van cijfers door het VAF richting andere instanties (in het bijzonder op Europees/internationaal niveau) ook niet voldoende gestructureerd. In deze sectie bekijken we in detail welke problemen er bestaan en wat hiervan de oorzaken zijn.

Om een zicht te krijgen op de stand van zaken met betrekking tot audiovisuele dataverzameling in Vlaanderen en België, werd in eerste instantie op basis van desk research een typologie opgesteld van de voornaamste (potentiële) vindplaatsen. Deze gegevens werden gezocht via de publicaties en websites van zowel het VAF zelf als van andere overheidsinstanties, alsook via de voornaamste sectororganisaties. Daarnaast werden een aantal interviews georganiseerd met vertegenwoordigers van de belangrijkste 'stakeholders' binnen de audiovisuele waardeketen. Tabel 2 geeft een overzicht van deze interviews. Waar nodig werd aanvullende informatie vervolgens verkregen of afgetoetst via kortere gesprekken of e-mails met deze experts, maar ook met een aantal anderen, met name Simon Delaere (onderzoeker iMinds-SMIT), Dieter Gillis (Vlaamse Regulator voor de Media), Bert Lesaffer (MEDIA Desk Vlaanderen), Ann Overbergh (ex-BAM) en Katrien Van der Perre (de Auteurs). Er vond ook een werkbezoek plaats bij VAF op 20 juni, om zo van nabij te bekijken in welke mate en op welke manier een aantal verantwoordelijken³ binnen VAF met gegevensverzameling geconfronteerd worden en hoe zij deze evalueren.

In deze sectie bespreken we achtereenvolgens welke gegevens op welke manier verzameld worden door het VAF (2.2.), op andere beleidsniveaus (2.3.), door en voor de sector (-organisaties) (2.4.) en door anderen (2.5.). Vervolgens bespreken we een aantal problemen die een negatieve invloed hebben op de transparantie (2.6.).

No.	Bedrijf/organisatie	Type	Naam	Gesprek
1	Acht	Omroep	Koenraad Deridder	3 juni
2	Belgacom	Netwerk/distributeur	Steven Dewaele	3 juni
3	Belgian Entertainment Association	Beroepsvereniging Belgische games-, muziek- en videoindustrie	Olivier Maeterlinck	18 april
4	Caviar	Producent	Barbara Dyck	6 juni
5	Centrum voor Informatie over de Media (CIM)	Gegevensverzamelaar in functie van de reclamemarkt	Katrien Berte	16 mei

³ Er werd in het bijzonder gesproken met Siebe Dumon (hoofd Vorming en Onderzoek), Karel Verhelst (Communicatiecoördinator) en Tom Van der Elst (Controle en Boekhouding).

No.	Bedrijf/organisatie	Type	Naam	Gesprek
6	Cinebel	Website met o.a. bioscoopprogrammering	Olivier Van den Abbeel	6 maart
7	Federatie van Cinema's van België	Beroepsvereniging bioscoopexploitanten	Thierry Laermans	24 april
8	Algemene Directie Statistiek en Economische informatie (FOD Economie)	Overheidsinstantie voor statistiek	Dimitri Vanlierde	11 juni
9	Kinepolis	Bioscoopexploitant	Eddy Duquenne	24 april
10	Lumière Groep	Producent/distributeur/exploitant	Alexander Vandeputte	12 juni
11	SBS Belgium	Omroep	Klaas Cockx	6 juni
12	Service Général de l'Audiovisuel et des Multimédias Fédération Wallonie-Bruxelles	Overheidsdienst Franse Gemeenschap	Guy Vandebulcke	16 april
13	SICR/ICDO (Interprofessionele Controledienst voor Ontvangsten)	Controle instantie	Jack Verbeke	24 april
14	Telenet	Netwerk/distributeur	Koen Lansloot & Jeroen Bronselaer	30 april
15	VMMa	Omroep	An Rydant	12 juni
16	VOTP (Vlaamse Onafhankelijke Televisie Producenten)	Beroepsvereniging televisieproducenten	Ellen Onkelinx	29 april
17	VRT	Omroep	Lotte Vermeir	30 april

Tabel 2: Lijst van Vlaamse/Belgische interviews

2.2 Huidige dataverzameling door het VAF

Op dit moment verzamelt het VAF reeds een aantal gegevens. Enerzijds worden er cijfers aangeleverd in het kader van de steunaanvragen, eindafrekeningen en exploitatieafrekeningen van gesteunde projecten (2.2.1). Anderzijds wordt er ook algemenere sectorinformatie verzameld met het oog op eigen publicaties (voornamelijk het VAF Jaarverslag, 2.2.2) en de toelevering van informatie aan externe partijen (2.2.3). In deze subsectie gaan we op zoek naar de kenmerken, positieve en negatieve aspecten van de huidige situatie. We lijsten aan het eind van elke bespreking steeds kort de belangrijkste voor- en nadelen op.

2.2.1 Informatie aangeleverd door de steunaanvragers en -ontvangers

Het VAF krijgt allereerst een reeks gegevens binnen via de steunaanvragen en via de opvolging van de goedgekeurde dossiers. De steun aan creatie binnen het Filmfonds en het Mediafonds is hierbinnen een belangrijke pijler⁴, en in het bijzonder de productiesteun is een potentiële bron van informatie over de gesteunde audiovisuele sector en werken in Vlaanderen. Binnen het Filmfonds gaat het om op zichzelf staande audiovisuele werken (single projecten) in de categorieën animatie⁵, documentaire, fictie⁶ en FilmLab. Binnen het Mediafonds worden tv-reeksen⁷ gesteund in de categorieën animatie, documentaire en fictie (VAF, 2013a; VAF, 2013b).

Producenten die steun aanvragen binnen het Filmfonds of Mediafonds moeten op verschillende tijdstippen verplicht een aantal gegevens aanleveren:

- 1) Bij de aanvraag van de steun: In het aanvraagdossier wordt informatie gevraagd met betrekking tot het budget en de financieringsstromen. Sinds april 2012 worden de steunaanvragen deels digitaal behandeld. Dit houdt in dat er een digitale versie van het aanvraagdossier wordt opgestuurd in pdf formaat, via e-mail, op cd-rom of stick.
- 2) Na de goedkeuring van de steunaanvraag: Na goedkeuring door de Raad van Bestuur wordt een technisch dossier overgemaakt. Ook de eventuele co-productieovereenkomsten worden hierin opgenomen, alsook documenten die elk financieringsmiddel verantwoorden (contract, subsidiebesluit, participatieovereenkomst enz.).
- 3) Bij de eindafrekening: Deze afrekening bevat de definitieve financiële informatie met betrekking tot de inkomsten en uitgaven.
- 4) Exploitatieafrekeningen: Op 31 maart van het jaar na de eerste exploitatie, wordt een detail gevraagd van de ontvangen inkomsten uit de exploitatie van het gesteunde werk.

Op deze manier wordt per project een waaier aan informatie verkregen (zie ook Tabel 3). Het gaat vooral om 1) technische en creatieve kenmerken van het project; 2) financiële kenmerken van het project (financieringsstructuur, contracten, budgetposten) en 3) financiële informatie met betrekking tot de exploitatie-inkomsten.

⁴ Onder VAF vzw vallen zes operationele entiteiten: 1) VAF/Filmfonds (incl. Flanders Image), 2) VAF/Mediafonds, 3) VAF/Gamefonds, 4) Screen Flanders, 5) Location Flanders en 6) MEDIA Desk België - Vlaamse Gemeenschap.

⁵ Speelfilms, middellange films of korte films.

⁶ Speelfilms, middellange films of korte films.

⁷ Een audiovisuele creatie bestaande uit meerdere afleveringen.

Aangezien de eindafrekening een voorwaarde is om het dossier af te sluiten en de laatste schijf van creatiesteun te ontvangen, is er voldoende stimulans voorzien opdat de producenten deze formulieren correct indienen. Bovendien wordt elke eindafrekening onderworpen aan een controle. Voor buitenlandse uitgaven (in het geval van co-producties) wordt een accountantsverklaring gevraagd. Dit komt de betrouwbaarheid van de cijfers ten goede.

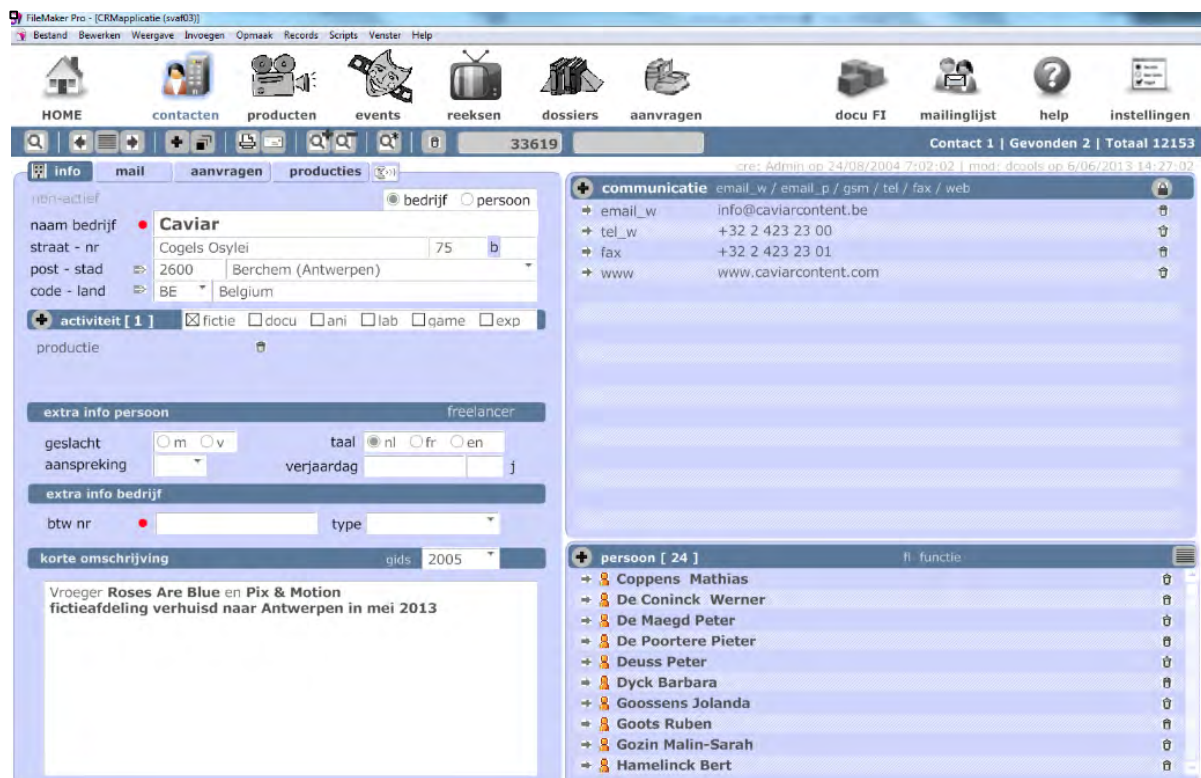
Wat	Welke gegevens	Wanneer en aan wie
Aanvraag Productiesteun (Mediafonds en Filmfonds)	<ul style="list-style-type: none"> - Basisgegevens (titel, lengte, genre, coördinaten belangrijkste betrokkenen) - Pitch en Synopsis - Technische kenmerken (opnamedrager, geluid/kleur) - Gegevens m.b.t. Vertoning/Distributie (doelpubliek, vertoningsplan, lopende onderhandelingen) - Productieplanning - Artistieke en productionele kenmerken (taal, cast en crew, postproductiebedrijven, opnameplaatsen) - Overheidsinstanties: andere steunaanvragen - Financieringsplan (€ en %) - Budgetoverzicht (above en below the line) 	Bij de aanvraag, aan de projectbeheerders
Technisch dossier (productiesteun Mediafonds en Filmfonds)	<ul style="list-style-type: none"> - Definitieve productieplanning - Geplande release-/vertoningsdatum - Definitieve technische, artistieke en productionele kenmerken - Begroting, financieringsplan en inkomstenverdeling - Contracten - Jaarrekeningen van de aanvragen 	Na de goedkeuring van de steun, aan de Projectbeheerder en Flanders Image
Eindafrekening	Definitieve budgetten en financieringsplannen	Voor de uitbetaling van de laatste schijf steun, aan de dienst boekhouding
Exploitatiefrekeningen	Overzicht van de inkomsten en bijhorende verdeling ervan naar de financiers toe (inclusief VAF recoupment)	Op regelmatige basis (op 31 maart van het jaar volgend op de 1e publieke vertoning), aan de dienst boekhouding

Tabel 3: Aanlevering van gegevens in het kader van steunaanvragen (VAF, 2013c)

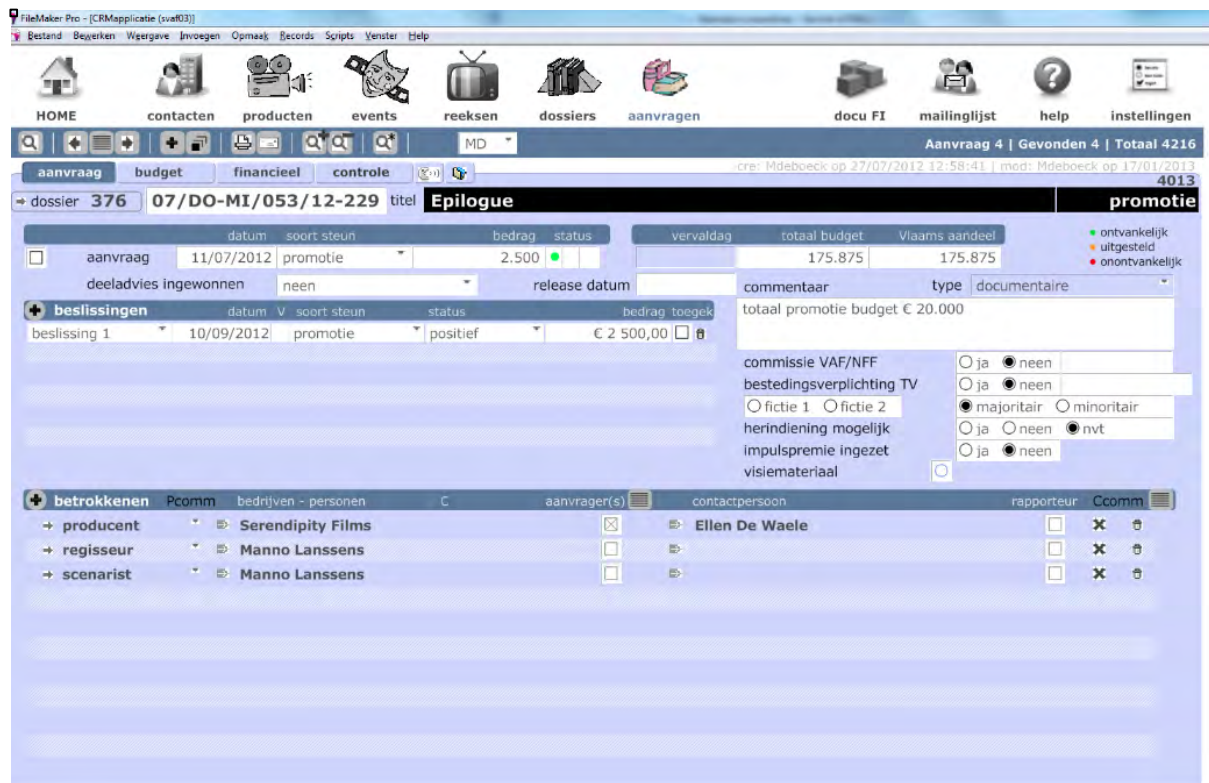
Intern wordt gebruik gemaakt van het dossierbeheersysteem *Filemaker* voor de verwerking van de aanvraaginformatie. De projectbeheerders voeren de informatie hierin in. De belangrijkste onderdelen zijn:

- 1) De contacten: een databestand van bedrijven, hun adresgegevens en contactpersonen (zie figuur 1).
- 2) De aanvragen: voor elke aanvraag worden gegevens ingevoerd met betrekking tot de betrokkenen (scenarist, regisseur, producent), de gevraagde steun, de totale budgetten (zie figuur 2).
- 3) De dossiers: de dossiers zijn steeds enkelvoudig en bieden dus een overzicht van de verschillende aanvragen voor hetzelfde project (zie figuur 3).

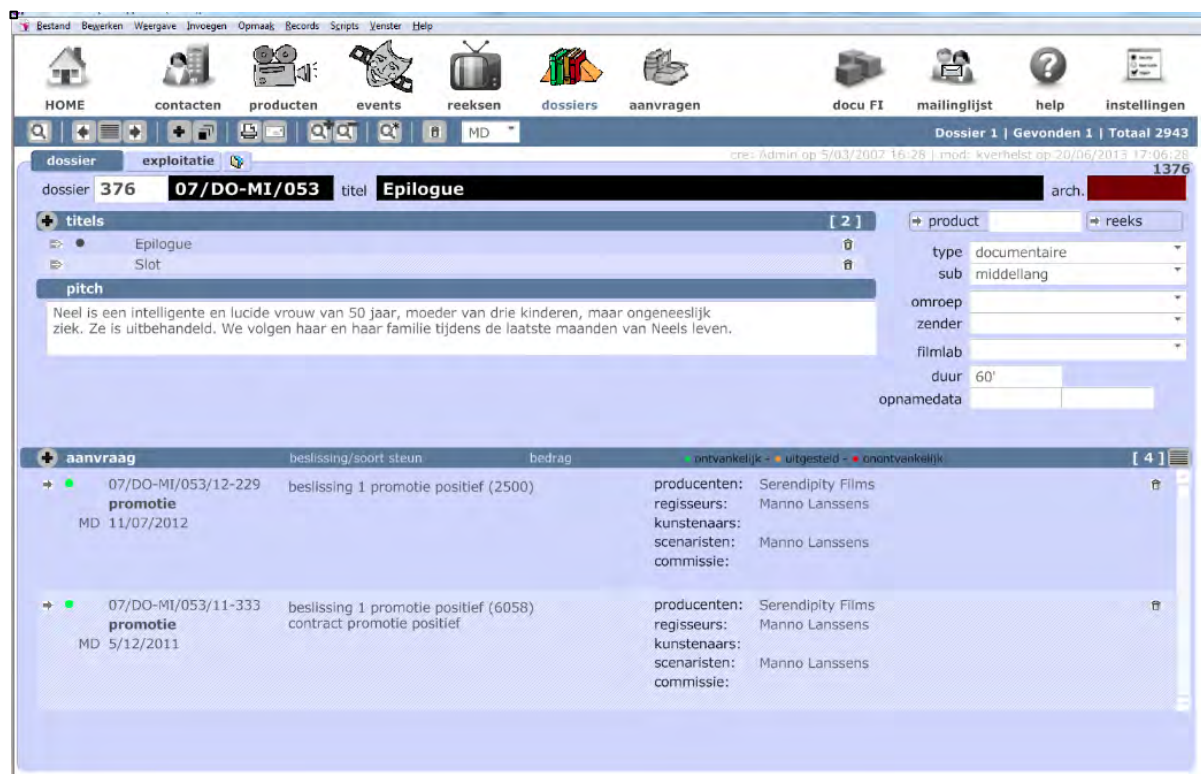
Deze software is evenwel verouderd en vertoont als belangrijkste minpunten dat ze 1) geen volledige informatie bevat en 2) het niet eenvoudig is hier uitgebreide analyses en rapportering mee te realiseren. Veel meer dan een overzicht van de gesteunde producties kan er niet mee gemaakt worden. Onder meer doordat de boekhouding niet van dit systeem gebruik maakt, is de financiële informatie (detail van budgetten, inkomsten, exploitatiegegevens) niet in Filemaker opgenomen. Intern onderzoek wees uit dat het te omslachtig zou zijn om een dergelijke koppeling tussen Boekhouding en Dossierbeheer te realiseren via Filemaker. Bij een koppeling zouden veel cijfers handmatig ingevoerd moeten worden, wat te arbeidsintensief is.

Figuur 1: Screenshot van de contacten binnen Filemaker (bron: VAF)

Figuur 2: Screenshot van de tab "aanvragen" binnen Filemaker (bron: VAF)

Figuur 3: Screenshot van de "dossiers" binnen Filemaker (bron: VAF)

Bij de afdeling Controle en Boekhouding wordt dan ook enkel met Filemaker gewerkt om bepaalde controles te doen, om na te gaan of de boekhouding nog gelijkloopt met de projectopvolging. De boekhouding werkt voornamelijk met papieren dossiers per project, aangevuld met Exceloverzichten over de betreffende projecten. Voor de boekhouding zelf wordt daarbovenop gewerkt met het softwaresysteem Exact Online. De opvolging van de eventuele recouplements gebeurt echter niet via dit systeem, maar op basis van een Excelbestand. De afdeling boekhouding vraagt doorgaans bijkomende informatie op bij de gesteunde producenten om de exploitatieafrekeningen te staven en krijgt dan de originele afrekeningen opgestuurd, zoals de afrekening van de film distributeur, de Telenet Video on Demand (VoD) afrekeningen enzovoort. Op het vlak van inkomstenstromen zijn deze cijfers dus volledig. Ze komen echter binnen in de originele, en dus verschillende, formaten. De detailcijfers worden dan ook niet in een databank opgeslagen. Enkel de eindresultaten worden overgenomen in de eigen Excels van de boekhouding. Bovendien zijn, afhankelijk van de exploitatievorm, verschillende types gegevens opgenomen in de door de producent doorgestuurde afrekeningen. Voor Video on Demand zullen bvb. doorgaans het aantal downloads opgegeven worden, omdat de inkomstenverdeling ook gebeurt op basis van een bedrag op elke download. Voor bioscoop gebeurt de afrekening op de totale recette en wordt het aantal bezoekers dan ook vaak niet expliciet vermeld in de doorgestuurde documenten.

Voordelen: De gegevens die binnenkomen zijn betrouwbaar, want gestaafd door oorspronkelijke afrekeningen. Voor de basisinformatie over (gesteunde) Vlaamse producties en voor gedetailleerde inzichten in de financiële stromen is er duidelijk enorm veel ruwe informatie voorhanden.

Nadelen: Omdat het om ruwe gegevens gaat, is het moeilijk en erg arbeidsintensief om hier overzichtscijfers uit af te leiden. De gegevens komen ten eerste gefragmenteerd binnen bij verschillende personen binnen het VAF. Ten tweede is er geen automatische invoering door de producenten in een gegevensbeheersysteem. Zelfs nu de steunaanvragen digitaal gebeuren, is dit via pdf-bestanden die dus niet automatisch in een databank (kunnen) ingevoerd worden. Ten derde worden ze niet allemaal op dezelfde manier verwerkt. De voor de boekhouding belangrijke cijfers worden in Excel en/of in het boekhoudingssysteem bijgehouden, terwijl de projectbeheerders een aantal gegevens in Filemaker verzamelen. Enkel indien alle informatie uit de verschillende aangeleverde documenten handmatig wordt ingevoerd, kan de productie-informatie sterker gelinkt worden met de exploitatie-informatie, maar dit is te tijds- en arbeidsintensief en dus niet haalbaar. Ten vierde zijn niet voor alle producties en alle exploitatievormen dezelfde gegevens voorhanden. De dienst Controle en Boekhouding vraagt zelf bij de producenten exploitatieafrekeningen op, maar focust begrijpelijkerwijze op de projecten waar een recoupment van kan verwacht worden. Over de kleinere en/of minder succesvolle projecten zal dus minder informatie voorhanden zijn. De exploitatieafrekeningen verschillen sterk naargelang de "window" (bioscoop vs. VoD bijvoorbeeld), waardoor het bijvoorbeeld niet mogelijk is steeds concrete publiekscijfers af te leiden naast de gerapporteerde bruto en netto inkomsten.

2.2.2 Verzameling van bijkomende informatie voor het jaarverslag

Jaarlijks wordt informatie opgevraagd in functie van de opmaak van het jaarverslag. Dit gebeurt steeds in januari, door de communicatiecoördinator van het VAF via een aangepaste mailing met bijgevoegde excel-template. Tabel 4 en 5 geven respectievelijk een overzicht van de verzamelde informatie, de gebruikte bronnen en een evaluatie (door VAF zelf) van de volledigheid van de aangeleverde gegevens. Het gaat hier niet enkel om gegevens met betrekking tot de gesteunde producties; het doel is om een overzicht van de hele sector te geven. In sectie 2.5 gaan we dieper in op een aantal van de gebruikte bronnen.

Er wordt op dit moment meestal niet betaald voor de aangeleverde gegevens. Voor de Belgische bioscoopmarkt heeft het VAF wel een jaarlijkse abonnement op Belboocs en krijgt het ook diverse

Excel-lijsten doorgestuurd (zie ook 2.4.4.). Dit jaar werd voor het eerst ook tegen betaling informatie aangevraagd bij de gespecialiseerde firma SplitScreen, voor de cijfers over exploitatie in een aantal buitenlandse territoria. Jaarlijks kan deze firma een marktoverzicht leveren van een selectie van buitenlandse territoria, met daarnaast ook specifieke gegevens over de Belgische releases in deze markten. Het gaat om de releasedatum, distributeur, box office en beoordeling. Tegen een meerprijs worden ook andere releasemarkten besproken, maar Splitscreen geeft hier zelf aan dat de gegevens onvolledig zijn (bron: e-mail SplitScreen t.a.v. VAF).

Het voornaamste probleem met de manier waarop deze gegevensverzameling momenteel georganiseerd is, lijkt gelinkt aan het feit dat dit bovenop de normale werkzaamheden van de communicatiecoördinator komt. Er zijn wel degelijk gegevens beschikbaar, maar ze zijn versnipperd waardoor er bij veel verschillende databronnen aangeklopt moet worden. Zeker voor de informatie die rechtstreeks van bij de producenten komt, is de kwaliteit en omvang van de geleverde informatie vaak afhankelijk van de producent (bvb. de tijd die deze er zelf in kan investeren om dit allemaal op te zoeken). Dit is ook een werk dat een regelmatige opvolging vereist, om non-respons tegen te gaan. Een deel van de gegevensverzameling, met name de opvraging van bioscoopcijfers, wordt nu door een andere VAF-medewerker gedaan. Hierdoor wordt de werklust een beetje gespreid, maar het betekent ook dat er niet één contactpersoon is binnen VAF. Bovendien blijkt de aan- of afwezigheid van een stagiair bij VAF onmiddellijk een impact te hebben op de hoeveelheid informatie die kan worden ingezameld en bijgevolg de bijlagen die bij het jaarverslag kunnen worden gevoegd. Het ontbreekt het VAF dus duidelijk aan mankracht en tijd om deze jaarlijkse oefening te structureren.

De verzamelde gegevens worden in aparte folders (per jaar georganiseerd) op de gedeelde server geplaatst. Voor een aantal gegevens, festivalselecties in het bijzonder, wordt een overzicht over de verschillende jaren heen gemaakt binnen 1 document.

Element	Gevraagde gegevens
Rechten	Titel, regisseur, categorie Sales agent Verkocht territorium, soort rechten, naam koper/distributeur
Festivals	Titel, regisseur, categorie Festival: naam, datum, land/stad, sectie, competitie prijs
Bioscoop	Titel, regisseur, categorie Distributeur, releasedatum Aantal toeschouwers België, Vlaanderen, Brussel

Element	Gevraagde gegevens
	Box office België
DVD & Blu-ray	Titel, regisseur, categorie Distributeur Aantal verkochte units, aantal verhuur
Kijkcijfers	Titel, regisseur, categorie Naam zender, datum Kijkcijfers, marktaandeel
VoD	Titel, regisseur Releaseplatform, releasedatum Aantal transacties
Buitenland	Buitenlandse bezoekcijfers (per territorium) Buitenlandse DVD-cijfers (per territorium) Buitenlandse kijkcijfers (per territorium)
Sociale media	Aanwezig op Youtube/Vimeo, welke content, link Aanwezig op Facebook, link

Tabel 4: Overzicht van de door VAF opgevraagde informatie in functie van het jaarverslag

Informatie	Bron	Volledigheid
Rechtenverkoop	Sales agent	Probleem van non-respons
Festivalselecties en -prijzen	Producenten, bij kleinere films of studentenfilms de filmmaker	Niet iedereen reageert
Bioscoopcijfers	Verdelers; SICR/ICDO	Onvolledig; SICR/ICDO enkel box-office
DVD-cijfers	DVD-verdelers	Er worden meer DVDs aangeleverd aan winkels dan verkocht. De verdelers geven echter niet de reële doorverkoopcijfers, maar de door hen geleverde aantallen.

Informatie	Bron	Volledigheid
		Verhuurcijfers zijn niet beschikbaar. De regio's waarin de verdelers actief zijn variëren (activiteiten over de hele Benelux, in België, Nederland en Vlaanderen) en bijgevolg zijn de cijfers soms moeilijk vergelijkbaar.
Kijkcijfers televisie	Zenders	Vrij volledig, goede relaties met de meeste omroepen
Video on Demand	Telenet Belgacom Producenten	Enkel top 10/20 via distributeurs/netwerken te verkrijgen. Producenten leveren (deels) specifieke cijfers maar de interpretatie is niet vanzelfsprekend.
Piraterij	BAF	Beperkte informatie beschikbaar.

Tabel 5: Evaluatie (door VAF) van de voornaamste bronnen en gegevens verzameld in functie van het VAF jaarverslag

Voordelen: De informatie wordt jaarlijks op hetzelfde moment aangevraagd en er is een uitgebreide en gedetailleerde Excel template voorzien. In principe kan de informatie uit verschillende bronnen dus gemakkelijker verwerkt worden. Ze wordt ook gedeeld binnen VAF, via de server.

Nadelen: Er is een versnippering van bronnen, met de producenten als belangrijke informatieleveranciers naast een aantal andere sectorspelers en beroepsorganisaties. Dit maakt de opvolging van deze jaarlijkse oefening arbeidsintensief. Bovendien zijn de cijfers onvolledig. Dit heeft verschillende oorzaken: 1) Er is een zekere non-respons, zeker bij de spelers die geen rechtstreekse band hebben met het VAF (sales agents, Video on Demand netwerken); 2) De overkoepelende verenigingen hebben zelf geen volledige gegevens (voornamelijk wat de bioscoopcijfers betreft); 3) Bepaalde spelers beschouwen gegevens als confidentieel (vooral Video on Demand); 4) Niet iedereen gebruikt dezelfde definities (bvb. verkoopcijfers DVD). Naast de fragmentering van bronnen zijn er ook meerdere aanspreekpunten binnen VAF. Er is niet één persoon die hier elk jaar gericht mee bezig kan zijn aangezien elk nog andere taken te vervullen heeft. Het gebruik van stagiairs is nuttig op korte termijn maar biedt geen continuïteit of oplossingen op langere termijn.

2.2.3 Verzameling van bijkomende informatie voor derde partijen

De verzameling van gegevens door en voor het VAF dient niet enkel voor eigen gebruik en/of verantwoording. Verschillende Europese en internationale instellingen hebben op regelmatige basis nood aan gegevens over de Vlaamse/Belgische sector. Veel van deze vragen komen bij de VAF fondsen terecht, meer bepaald bij Siebe Dumon als Hoofd Vorming en Onderzoek. Ze komen vaak ook deels bij een aantal verwante spelers terecht zoals:

- **BAM:** BAM speelde tot voor kort ook een belangrijke rol in dit verband, aangezien bij de gevraagde gegevens ook vaak informatie zit met betrekking tot distributie en vertoning, wat onder de bevoegdheden van BAM viel. VAF en BAM waren ook elk vertegenwoordigd binnen EFARN, de European Film Agency Research Network (waar Siebe Dumon nog steeds in zetelt voor VAF). In afwachting van de overdracht van bevoegdheden van het BAM naar het VAF, komen de vragen van bvb. Media Salles op dit moment nog steeds bij de vorige contactpersoon (Ann Overbergh) terecht, die echter niet langer voor BAM werkt.
- **De Service Général de l'Audiovisuel et des Multimédias (FWB):** Vaak hebben de Europese en internationale organisaties de gegevens voor het hele territorium België nodig, waardoor ook de Franse Gemeenschap wordt aangesproken en coördinatie vereist is.
- **MEDIA Desk Vlaanderen (als aparte entiteit binnen de VAF vzw):** Hier komen bijvoorbeeld vragen terecht die vanuit het MEDIA programma (de Europese Commissie) of aanverwante organisaties (zoals Europa Cinemas) gelanceerd worden. Andere MEDIA Desks, of nationale instellingen uit andere lidstaten, gebruiken het MEDIA Desk netwerk ook om vergelijkende gegevens op te vragen.

Er is bij het beantwoorden van deze vragen bijgevolg nood tot coördinatie met andere spelers. Dit is meteen een eerste belangrijk negatief punt: er is vandaag een gebrek aan structureel overleg tussen de verschillende betrokkenen met het oog op het beantwoorden van de vragen. Pas wanneer de vragenlijsten binnenkomen, is er overleg en dit hangt bovendien sterk af van persoonlijk initiatief (bvb. Siebe Dumon die telefonisch contact opneemt met Guy Vandenbulcke bij de Franse Gemeenschap).

Een tweede probleem dat zich vandaag stelt, is dat het beantwoorden van deze vragenlijsten bovenop het bestaande werk van reeds overbevraagde personen binnen VAF komt. Deze personen hebben dan ook niet de tijd om doorheen het jaar te anticiperen op deze vragen door het opbouwen van netwerken, het uitwerken van oplossingen, het overleggen met mogelijke dataleveranciers enzovoort. Er zijn ook personeels- en functieveranderingen bij de te raadplegen sectorspelers en -organisaties die doorheen het jaar niet opgevolgd worden. Daardoor kruipt er veel tijd in het opsporen en evalueren van databronnen.

Het gevolg van deze problemen is dat er steeds ad hoc, onvolledig, vaak te laat en soms zelfs niet geantwoord wordt op deze enquêtes.

Vooraf lijkt het noodzakelijk dat iemand hier op terugkerende basis een beperkt aantal uren/dagen aan kan besteden, omdat dit type gegevens verzamelen een regelmatige opvolging vereist. Opnieuw kunnen stagiaires of andere noodoplossingen hier dus onvoldoende soelaas bieden.

Tabel 6 geeft een overzicht van de soorten gegevens die Europees en internationaal wordt opgevraagd. Deze hebben betrekking op alle segmenten van de waardeketen, maar in het bijzonder op de productiesector en de bioscoopexploitatie.

Instelling	Frequentie van bevraging	Andere betrokken partijen	Productiegegevens	Distributiegegevens	Vertoningsgegevens	Andere gegevens
European Audiovisual Observatory	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks: in functie van Yearbook en Focus • Deadlines vallen deels in maart, deels in juni • Ad hoc voor andere studies, bijvoorbeeld het Digital Cinema Report in 2011 	<ul style="list-style-type: none"> • Franse Gemeenschap • (vroeger:) BAM 	<ul style="list-style-type: none"> • Lijst producties met genre, regisseur, productiestructuur, co-productielanden • Productie-investeringen naar oorsprong en type • Gemiddelde en totale productiebudgetten 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor elke film in release de distributeur en oorsprong • Aantallen en marktaandelen filmverdelers • Aantal films in bioscoop uitgebracht, met aantal prints 	<ul style="list-style-type: none"> • Bioscoopbezoekcijfers en box office per film, aantal screenings, aantal filmkopijen • Totale bioscoopcijfers en box office, gemiddelde prijs van het ticket, cijfers 3D titels • Marktaandelen lokale content, 3D content • Aantal bioscopen, schermen, zitjes, digitalisering, type • Aantallen en marktaandelen vertoners • Belastingen geheven op filmtickets 	<ul style="list-style-type: none"> • Alternatieve content in de bioscoop: aantal vertoningen, namen verdelers, aantal bezoekers

Instelling	Frequentie van bevraging	Andere betrokken partijen	Productiegegevens	Distributiegegevens	Vertoningsgegevens	Andere gegevens
UNESCO	<ul style="list-style-type: none"> Tweejaarlijks Deadline: eind oktober 	<ul style="list-style-type: none"> Franse Gemeenschap (vroeger:) BAM 	<ul style="list-style-type: none"> Productie van langspeelfilms in België: aantal, genre, productiestructuur, taal, opnamedrager, co-productiepartners 	<ul style="list-style-type: none"> Actieve filmverdelers, het aantal verdeelde films, marktaandelen 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal vertoners volgens grootte, aantal zetels, aantal schermen Marktaandelen en bedrijfsstructuur vertoners Aantal films in bioscooprelease (opsplitsing naar land van oorsprong), aantal toeschouwers en box-office "Top 10" films Aantal films vertoond op televisie (ORO, betaalTV) Aantal VoD diensten volgens aanbod 	<ul style="list-style-type: none"> Releases op videomarkt (niet in bioscoop)
Media Salles	<ul style="list-style-type: none"> Twee keer per jaar (oktober en maart) 	Voorheen BAM, nu ad hoc oplossing (Ann Overbergh en Sophie De Vinck op vrijwillige basis)			<ul style="list-style-type: none"> Vertoners, aantal schermen, aantal digitale schermen Type digitale apparatuur 	

Instelling	Frequentie van bevraging	Andere betrokken partijen	Productiegegevens	Distributiegegevens	Vertoningsgegevens	Andere gegevens	
EFARN (European Film Agency Research Network)	Ad hoc, via e-mail of tijdens de jaarlijkse vergadering	<ul style="list-style-type: none"> • Franse Gemeenschap • (Vroeger:) BAM 	Varieert, bijvoorbeeld recent: <ul style="list-style-type: none"> - gemiddelde huurpercentages gehanteerd tussen filmverdelers en filmvertoners - beschrijving van beleidsinitiatieven rond heffingen op Video on Demand - Studies rond bioscoopbezoek 				
Cineregio	<ul style="list-style-type: none"> • Tweejaarlijks, dit jaar in te dienen voor Berlinale 2013 • Ad hoc andere bevragingen (bvb. specifiek rond animatie) 	/				<ul style="list-style-type: none"> • Budget van VAF/Screen Flanders • Steun verleend door VAF • Kenmerken van steunprogramma's 	

Instelling	Frequentie van bevraging	Andere betrokken partijen	Productiegegevens	Distributiegegevens	Vertoningsgegevens	Andere gegevens
Europa Cinemas	<ul style="list-style-type: none"> jaarlijks, dit jaar in maart 	<ul style="list-style-type: none"> MEDIA Desk Vlaanderen 	<ul style="list-style-type: none"> Totaal aantal films geproduceerd Titellijst van geproduceerde films 	<ul style="list-style-type: none"> Totaal aantal films in release (bioscoop) 	<ul style="list-style-type: none"> Gemiddeld aantal cinemabezoeken per inwoner Totale bezoercijfers bioscoopmarkt Aantal vertoners, schermen Digitalisering Marktaandeel lokale en US films Top 50/100 films volgens bezoercijfers 	

Tabel 6: Gevraagde informatie op Europees/internationaal vlak

Zoals reeds aangegeven verzamelen de meeste van deze organisaties informatie over de Belgische markt in haar geheel. De gegevens die door het VAF geleverd worden, moeten dus samengevoegd worden met die over de Franse Gemeenschap, die geleverd worden door de Service Général de l'Audiovisuel et des Multimédia (SGAM). Het ene jaar sturen beide Gemeenschappen cijfers afzonderlijk door, waardoor de instelling die de bevraging organiseert, zelf de twee datasets moet samenvoegen. Het andere jaar gebeurt de integratie voor het doorsturen. Dit is natuurlijk arbeids- en tijdsintensiever, maar heeft ook een aantal voordelen:

1) De gegevens die gevraagd worden hebben betrekking tot de Belgische markt, en het is dan ook logischer dat de aanlevering geïntegreerd gebeurt.

2) Indien de instelling die de bevraging organiseert, zelf de data moet integreren, gaan wellicht een aantal problemen onopgemerkt voorbij door een gebrek aan kennis over de specifieke Belgische context. Zo zal het VAF zelf sneller uit de lijsten kunnen afleiden dat titel A een vertaalde versie is van titel B en het dus om een dubbele telling van dezelfde film gaat.

Het samenvoegen van de informatie voor de Vlaamse en Franse Gemeenschap brengt echter ook voor het VAF en de Franstalige tegenhangers moeilijkheden met zich mee. Het meest in het oog springend is de verschillende definitie die voor "productiejaar" wordt gehanteerd. Langs Franstalige kant worden alle titels geteld die als langspeelfilm van Franstalige Belgische origine erkend worden door het Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel (CCA). Deze erkenning vindt soms enige tijd nadat de productie beëindigd is, plaats. In Vlaanderen bestaat een dergelijk erkenningssysteem niet en wordt het "jaar waarin de productie afgerond is" gehanteerd.

Tabel 7 geeft een overzicht van "typische" problemen, zoals ze zich voordeden bij recente enquêtes. In subsectie 2.8. komen we terug op een aantal van deze, waaronder de problematiek in verband met definities.

Instelling	Data niet beschikbaar	Gebruikte definities	Andere problemen
European Audiovisual Observatory	<ul style="list-style-type: none"> • Geen cijfers voor een deel van de gereleasete films (kleine distributeurs) • Geen budgetcijfers voor Vlaamse niet door het 	Franse Gemeenschap definieert productiejaar anders dan Vlaanderen (systeem van erkenning bestaat niet langs Vlaamse kant)	Geen tijd om alle vragen te beantwoorden

Instelling	Data niet beschikbaar	Gebruikte definities	Andere problemen
	VAF gesteunde films		
UNESCO	<ul style="list-style-type: none"> Belangrijke vraag rond de taal van de titels: niet zeker in welke mate data beschikbaar en volledig zijn 	Franse Gemeenschap definieert productiejaar anders dan Vlaanderen (systeem van erkenning bestaat niet langs Vlaamse kant)	Geen tijd om alle vragen te beantwoorden
Media Salles		Definitie van bioscoop niet duidelijk (ook culturele centra?)	Geen aanspreekpunt meer voor vertoning
EFARN			Geen tijd om vragen te beantwoorden; Zeer uiteenlopende vragen
Cineregio		Overheveling van steun naar het jaar erop kan moeilijk weergegeven worden	

Tabel 7: Geïdentificeerde problemen met de bevraging door en aanlevering aan Europese/internationale instanties

Voordelen: Er is een zekere continuïteit in de vragen die bij het VAF (en andere partners) terecht komen. Dezelfde gegevens worden door verschillende organisaties gevraagd, en het merendeel van de enquêtes komt op regelmatige basis terug. Eens er dus werk is gemaakt van een structurele dataverzameling zou het steeds gemakkelijker moeten worden om aan de vragen te voldoen.

Nadelen: Er komen doorheen het jaar op verschillende tijdstippen verschillende vragenlijsten binnen, waardoor er nood is aan een voortdurende opvolging. Er is echter ook een versnippering langs de antwoordzijde (verschillende organisaties worden aangeschreven/zijn betrokken partij), waardoor er nood is aan overleg over een gezamenlijke aanpak van de vragenlijsten. Er is vooral een gebrek aan tijd en opvolging doordat dergelijke vragen bovenop het bestaande werk komen en geen prioriteit vormen.

2.3 Dataverzameling op andere beleidsniveaus

Er worden op verschillende beleidsniveaus gegevens verzameld die betrekking hebben op de audiovisuele sector. We bespreken achtereenvolgens de Vlaamse, Franstalige en Belgische beleidsniveaus.

2.3.1 Dataverzameling door Vlaamse instellingen

Op Vlaams beleidsniveau identificeren we twee potentieel interessante vindplaatsen van sectorgegevens.

Ten eerste zijn er gegevens te vinden via de website van de Studiedienst van de Vlaamse regering. De jaarlijkse publicatie van de Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND) omvat een hoofdstuk waarbinnen aandacht wordt besteed aan cultuur en media. Hierbinnen worden in het bijzonder een aantal cijfers over bioscoopbezoek opgenomen. Gebaseerd op de SCV-survey (Survey naar Sociaal-Culturele Verschuivingen in Vlaanderen)⁸ wordt zo het bioscoopbezoek naar leeftijd weergegeven (Studiedienst van de Vlaamse Regering, 2013). Daarnaast worden echter ook een aantal secundaire bronnen gebruikt die we elders in dit document afzonderlijk bespreken (zoals de federale cijfers van de Algemene Dienst Statistiek en Economische Informatie), en zelfs data uit het VAF jaarverslag (m.n. toeschouwersaantallen Vlaamse films). Dergelijke "gerecycleerde" gegevens zijn uiteraard minder interessant in het kader van dit actieplan.

Ten tweede worden er ook gegevens over de televisieomroepen en dienstverleners (waaronder Belgacom en Telenet) verzameld door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), de toezichthouder voor de Vlaamse audiovisuele media. Zij monitort de markt van omroepen en dienstenverleners. Onder haar opdrachten valt onder meer het in kaart brengen van concentraties in de Vlaamse mediasector, met een jaarlijks rapport over dit onderwerp (VRM, 2013). Uit het Mediadecreet van 2009 blijkt duidelijk dat de VRM de bevoegdheid heeft om heel wat informatie op te vragen bij de erkende of aangemelde omroeporganisaties, bij de dienstenverdelers, aanbieders van kabelomroepnetwerken en van aanbieders van etheromroepnetwerken, *als dat voor de invulling van zijn taak nodig is* (zie Art. 234 in (VRM, 2012)).

In het kader van dit actieplan lijken de bepalingen in het Mediadecreet met betrekking tot de promotie van Europese werken in het bijzonder relevant (zie box 1). Artikels 154-156 hebben betrekking op de lineaire omroeporganisaties en voorzien in een jaarlijkse informatieplicht naar de VRM toe. Artikel 157 heeft betrekking op de niet-lineaire diensten, waar in principe de Video on Demand-diensten (zowel deze van Telenet en Belgacom als de diensten die over het Internet

⁸ Deze bevraging vindt in opdracht van de Vlaamse Gemeenschap jaarlijks plaats bij ongeveer 1500 Vlamingen.

(zogenaamde "over the top" diensten)) onder vallen. Hier geldt nog geen expliciete informatieplicht, maar deze kan in principe wel voorzien worden. We komen hier verder op terug in sectie 4.

Tot slot valt nog te vermelden dat een Ministerieel Besluit van 9 november 1995, "houdende controle op de door de bioscoopexploitanten geïnde bruto-ontvangsten" de uitwisseling en controle van informatie over het bioscoopbezoek regelt tussen filmverdelers en filmvertoners in Vlaanderen. Dit MB heeft net als het Federale Ministerieel Besluit van 1979 (zie 2.3.3) op de rapportering via zogenaamde "borderellen" betrekking. We bespreken het dan ook in die subsectie.

Art. 154. *De televisieomroeporganisatie van de Vlaamse Gemeenschap en de particuliere lineaire televisieomroeporganisaties streven ernaar om het grootste gedeelte van hun niet aan informatie, sport, spel, reclame, teletekst en telewinkelen gewijde zendtijd te reserveren voor Europese producties.*

Een aanzienlijk deel ervan moet worden besteed aan Nederlandstalige Europese producties.

De Vlaamse Regering kan ter uitvoering van lid 1 en lid 2 quota opleggen.

Art. 155. *De televisieomroeporganisatie van de Vlaamse Gemeenschap en de particuliere lineaire televisieomroeporganisaties streven ernaar om ten minste tien procent van hun niet aan informatie, sport, spel, reclame, teletekst en telewinkelen gewijde zendtijd te besteden aan Europese producties die vervaardigd zijn door van de televisieomroeporganisaties onafhankelijke producenten.*

Een aanzienlijk deel ervan moet worden besteed aan recente producties. Dat zijn producties die binnen een periode van vijf jaar nadat ze gemaakt zijn, worden uitgezonden.

Er moet voldoende ruimte worden gemaakt voor recente Nederlandstalige Europese producties.

De Vlaamse Regering kan ter uitvoering van leden 1, 2 en 3 quota opleggen.

Art. 156. *De televisieomroeporganisatie van de Vlaamse Gemeenschap en de particuliere lineaire televisieomroeporganisaties bezorgen elk jaar voor 31 maart aan de Vlaamse Regulator voor de Media een verslag over de wijze waarop aan de bepalingen van artikelen 154 en 155 is voldaan. De Vlaamse Regulator voor de Media maakt die gegevens openbaar.*

Art. 157. *De niet-lineaire televisieomroeporganisaties promoten, voor zover dat haalbaar is en met passende middelen gebeurt, de vervaardiging van en de toegang tot Europese producties. Een dergelijke promotie kan onder meer betrekking hebben op een financiële bijdrage van de niet-lineaire televisieomroeporganisaties aan de vervaardiging van en de verwerving van rechten op Europese producties, of op het aandeel en/of de prominente aanwezigheid van Europese producties in de door de niet-lineaire televisiedienst aangeboden programmacatalogus.*

Een aanzienlijk deel van de promotiemiddelen, vermeld in het eerste lid, moet worden besteed aan Nederlandstalige Europese producties.

De Vlaamse Regering kan de mogelijke middelen en maatregelen, vermeld in het eerste lid, vastleggen."

Box 1: Arts; 154-157 van het Mediadecreet (VRM (2012))

2.3.2 Dataverzameling door de Franse Gemeenschap

Het is relevant om in detail na te gaan hoe de audiovisuele gegevensverzameling georganiseerd is langs Franstalige zijde. Niet alleen kan hier mogelijk inspiratie uit geput worden, het is ook belangrijk dat beide Gemeenschappen hun gegevensverzameling in zekere mate op elkaar afstemmen, met het oog op de aanlevering van Belgische data naar bvb. het European Audiovisual Observatory toe (cf. 2.2.3).

Om te beginnen is binnen de SGAM één persoon verantwoordelijk voor de verzameling van gegevens over de producties die gesteund worden door de CCA (Centre du Cinéma et de l'Audiovisuel). Deze worden ingevoerd in een databank die intern door iedereen geraadpleegd kan worden. Het gaat zowel om financiële gegevens als over de gegevens met betrekking tot de exploitatie van deze films (bezoekersaantallen in het bijzonder). Deze gegevens worden als erg betrouwbaar beschouwd, omdat ze verplicht aangeleverd moeten worden om een "avance sur recettes" te ontvangen. Daarnaast is er ook 1 persoon verantwoordelijk voor de opvolging van de federale tax shelter, waarover ook gegevens worden verzameld met betrekking tot de financieringsstructuur. De meeste gegevens worden weliswaar verzameld over de gesteunde films en/of de films die erkend worden als films van Franstalig Belgische oorsprong.

Aanvullend op deze interne gegevens, en specifiek op het vlak van distributie en vertoning, doet de SGAM allereerst een beroep op de FOD Economie (cf. 2.3). Een tweede bron vormt "Le Moniteur du Film", waarin gegevens worden opgenomen die afkomstig zijn van de verdelers (via het SICRICDO, zie ook 2.5). Deze publicatie verdwijnt binnenkort en zou vervangen worden door een nieuwsbrief. Voorts wordt verwacht dat de oprichting van Cinedata en de stappen die worden gezet in de diverse conflicten tussen spelers in de bioscoopexploitatie, een positieve invloed zullen hebben op de beschikbaarheid van bioscoopgegevens (cf. 2.5).

Voor het televisiebereik van de ondersteunde producties krijgt de SGAM gegevens aangeleverd van de zenders zelf.

Toch is het ook voor de Franse Gemeenschap moeilijker om gegevens te verkrijgen over de niet-bioscoopmarkten zoals televisie en home entertainment. Dit geldt vooral voor de Video on Demand (VoD) - markt.

De Franse Gemeenschap is tenslotte de drijvende kracht achter het "Plate-forme cinéma", waarin ook vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap (Departement CJSB) zetelen. Tijdens de bijeenkomsten van dit overlegorgaan worden actuele kwesties die de sector aanbelangen, besproken. Hoewel dit orgaan geen actieve rol speelt in de audiovisuele dataverzameling, is het een

potentieel platform voor de uitwisseling van ervaringen, de vaststelling van definities (cf. 2.7.2.) en het uitklaren van conflicten. Het is onduidelijk wat de daadkracht van dit instrument in de praktijk is (sommige sectorspelers uitten hun twijfel hierover), waardoor dit in eerste instantie uitgezocht moet worden (zie ook sectie 4).

2.3.3 Dataverzameling door de Federale Overheid

De filmindustrie heeft zowel een culturele als een economische waarde. Vanuit deze laatste optiek is ook het Federaal niveau een belangrijke potentiële vindplaats van sectorgegevens, in het bijzonder voor de bioscoopmarkt, waar historisch een aantal wetten en besluiten aan de basis liggen van een verplichte aanlevering van informatie over deze markt aan andere sectorspelers en/of de overheid.

Zij steunen op de *Wet van 30 juli 1963 betreffende het verhuren van films bestemd voor commerciële vertoning*. Hier is allereerst het *Ministerieel besluit betreffende de controle op de door de bioscoopondernemers geïnde ontvangsten* (1979, gewijzigd in 1984) van belang. Dit besluit bepaalt dat de Belgische bioscoopexploitanten wekelijks zogenaamde *borderellen* moeten invullen, waarin, voor elke film, onder meer het aantal vertoningen, toeschouwers, netto-ontvangsten en andere controle-informatie wordt opgenomen. Deze documenten moeten zowel aan de overheid als aan de verdelers worden bezorgd. Zoals reeds vermeld, bestaat er een gelijkaardig ministerieel besluit dat zich specifiek tot de Vlaamse Gemeenschap richt. In tabel 8 maken we de vergelijking tussen de gevraagde informatie. Uit de sectorinterviews blijkt dat deze informatiedoorstroming van individuele exploitant naar individuele verdeler nog steeds op deze manier gebeurt (in tegenstelling tot de informatiedoorstroming op sectorniveau, zie 2.4.4), al zijn de formulieren intussen licht geëvolueerd en worden ze bvb. vaak online doorgestuurd. Sommige verplichte elementen van het borderel (met name m.b.t. de genummerde biljetten) zijn wat gedateerd gezien de verkoop nu meestal elektronisch gebeurt, en dus niet via ticketrollen. Toch is de basisinformatie nog steeds cruciaal voor de informatie-uitwisseling tussen vertoners en verdelers. Daarentegen vertelden respondenten ons dat de borderellen niet langer naar de overheid worden opgestuurd, maar enkel naar de verdeler. In het bijzonder de toelevering naar Vlaamse openbare instanties is twijfelachtig. Dit is iets dat in meer detail gecheckt zou moeten worden. Vooral lijkt dit een erg interessante piste met het oog op de gegevensverzameling over de bioscoopmarkt. Mocht het VAF of een andere instelling toegang kunnen krijgen tot de (geaggregeerde) informatie die op de borderellen te vinden is, dan zou dit de kennis over deze markt sterk vergroten.

Kenmerk	Ministerieel Besluit van 6 februari 1979 (Federaal)	Ministerieel Besluit van 9 november 1995 (Vlaams)
Toepassingsgebied	België; Elk programma vertoond in de bioscoop	Vlaamse Gemeenschap; Voor de door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde langspeelfilms, middellange films en korte films
Borderellen worden geleverd aan:	Binnen de vier werkdagen volgend op de laatste weekvertoning aan: - De bevoegde regionale directie van de Economische Algemene Inspectie - De Administratie van de Directe Belastingen - De betrokken verdeler - Via de verdeler, naar de producent	Binnen de vier werkdagen volgend op de laatste wekelijkse voorstelling aan: - Het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, administratie Economie - De verdeler
Borderellen omvatten volgende informatie:	<ul style="list-style-type: none"> • Datum, naam en adres van de bioscoop en een doorlopend volgnummer per zaal • De opbrengst van de biljettenverkoop voor elke vertoning of voor elke doorlopende vertoningsdag van eenzelfde programma en voor het geheel van de vertoningen van het programma; • Het aantal vertoningen per dag en voor het volledig programma 	<ul style="list-style-type: none"> • Naam en adres van de bioscoopexploitant; • Naam van de verantwoordelijke; • Aanduiding van de zaal indien meerdere zalen in de bioscoop gevestigd zijn • Titel(s) van het volledige programma; • De filmweek; • De schriftelijke aankondiging van de audiovisuele productie(s) een week vooraf en gedurende de filmweek; • Het aantal vertoningen;

Kenmerk	Ministerieel Besluit van 6 februari 1979 (Federaal)	Ministerieel Besluit van 9 november 1995 (Vlaams)
	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal toeschouwers per vertoning of voor elke doorlopende vertoningsdag van eenzelfde programma en voor het volledig programma; • De titel en eventueel het stamboeknummer bij het openbaar filmregister van de films waaruit het programma is samengesteld, en van de film(s) van het (de) aanvullende programma's • De naam van de verdeler van de films en van de actualiteitsopnamen in het geval deze geprojecteerd worden • De rechten verschuldigd aan de verenigingen van auteurs, componisten en muzikuitgevers, voor de openbare vertoning van de films • Het percentage en het bedrag van de BTW • Het percentage en het bedrag van de werkelijk betaalde gemeentetaks • De beginnummers van de gebruikte biljetten in iedere categorie • Op het einde van ieder programma of van iedere week, de beginnummers van de 	<ul style="list-style-type: none"> • Naam van de filmverderder; • Dagelijkse toegangsprijs(zen); • Het aantal toeschouwers; • De bruto-ontvangsten; • De BTW, de auteursrechten en de gemeentetaksen

Kenmerk	Ministerieel Besluit van 6 februari 1979 (Federaal)	Ministerieel Besluit van 9 november 1995 (Vlaams)
	biljetten te gebruiken voor de volgende dag, in iedere categorie <ul style="list-style-type: none"> • De prijs van de plaatsen, per categorie • Het bedrag van de netto-ontvangst voorbehouden aan de verdeler 	

Tabel 8: Vergelijking tussen de Ministeriële Besluiten met betrekking op de controle op de door de bioscoopexploitanten geïnde ontvangsten

Daarnaast wordt jaarlijks door de exploitanten aangifte gedaan van hun activiteiten bij de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI) (FOD Economie), op basis van het Koninklijk besluit van 14 december 1999 *waarbij een jaarstatistiek van de exploitatie van bioscoopzalen wordt voorgeschreven* (Ministerie van Economische Zaken, 1999). Deze gegevens worden verwerkt en vervolgens publiek beschikbaar gesteld. Op de website van de ADSEI zijn op die manier jaarlijkse cijfers terug te vinden die op dit moment de periode 1960-2010 dekken⁹. Het gaat om gegevens over a) het aantal bioscopen, zalen, zitplaatsen; b) het aantal vertoningen; c) het aantal toeschouwers; en d) de ontvangsten (figuren 4 en 5). De gegevens zijn beschikbaar op het niveau van arrondissementen, provincies en gewesten. Dit is een potentieel waardevolle gegevensbron, maar er blijken een aantal problemen mee te zijn, namelijk:

- De FOD Economie heeft geen volledig zicht op de bioscoopsector in België en er wordt geen duidelijke definitie van wat een bioscoopuitbater is, gehanteerd. Elke fysieke of morele persoon die één of meerdere filmzalen uitbaat, wordt als exploitant beschouwd, maar er is geen onderscheid tussen courante versus occasionele, commerciële versus niet-commerciële vertoners. In de praktijk wordt gekeken welke uitbaters er op websites als Cinebel voorkomen en worden de NACE codes nagekeken. Maar beide bronnen zijn niet per se volledig (zie ook later). Toch beschouwt de overheidsdienst de statistieken als vrij volledig.
- Een deel van de gevraagde informatie is niet langer relevant. Een bioscoopuitbater kan aanduiden of hij/zij in 35 mm dan wel 16 mm films vertoont, wat in een digitale context niet voldoende is. Ook wordt nog steeds de jaarlijkse huurprijs van het filmjournaal gevraagd.
- Een deel van de gevraagde informatie is niet duidelijk gedefinieerd. De uitbaters wordt gevraagd om per zaal informatie te verstrekken (dus niet per complex), en vervolgens per "programma", maar uit het gesprek met de bevoegde overheidsdienst bleek dat hiermee geen individuele films bedoeld zouden worden. Toch is net dit het meest relevant: het aantal toeschouwers per film, per complex, of op zijn minste en categorisering van films naar bijvoorbeeld oorsprong (aantal films van lokale versus niet-nationale Europese versus niet-Europese oorsprong en hun marktaandeel).
- In de praktijk wordt niet alle informatie meer opgevraagd. De tweede pagina, met betrekking tot de programma's, zou niet meer worden ingevuld. Enkel het totaal aantal toeschouwers per zaal wordt gevraagd.
- Volgens de respondenten wordt deze opdracht niet minutieus uitgevoerd door de vertoners en is de informatie dus ten dele onvolledig en onjuist. Het onduidelijke belang van deze data-aanlevering zou hiervan de oorzaak zijn.

⁹ Toegankelijk via de website:

http://statbel.fgov.be/nl/modules/publications/statistiques/arbeidsmarkt_levensomstandigheden/exploitation_des_salles_de_cinema_.jsp

In 2006 werd reeds een poging ondernomen om de problemen met deze statistieken op te lossen via overleg met de belangrijkste belanghebbenden, waaronder een aantal overheidsinstellingen (o.m. Guy Vandenbulcke van de FWB).

Het formulier aanpassen zou door de Minister bevoegd voor Statistiek kunnen gebeuren (Ministerie van Economische Zaken, 1999). De ADSEI staat open voor voorstellen vanuit de sector en/of beleidsinstellingen, maar voor hen is het belangrijk dat dit geen extra kosten met zich meebrengt. Deze inzameling wordt namelijk niet als prioritair beschouwd - de gegevens worden immers ook niet opgevraagd door Eurostat.

2808

BELGISCH STAATSBLAD — 27.01.2000 — Ed. 2 — MONITEUR BELGE

Bijlage

Statistiek van de exploitatie van de bioscoopzalen

(Koninklijk besluit van...)

Kader 1

Gelieve uw persoonlijke gegevens na te gaan en de eventuele wijzigingen aan te brengen

Eventuele wijzigingen	Uw gegevens
Bioscoop _____	
Rechtsvorm _____	
Straat _____	
_____ Nr. _____	
Postnummer <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> Woonplaats	
Administratief arrondissement _____	
Naam van de aangever _____	
Tel. : <input type="text"/> <input type="text"/> / <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	
Fax : <input type="text"/> <input type="text"/> / <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	

Deze vragenlijst moet door elke uitbater van een bioscoopzaal in twee exemplaren worden ingevuld.

Een formulier moet worden teruggestuurd naar het Nationaal Instituut voor de Statistiek, dienst binnenlandse handel. Het andere exemplaar kan door de teplichtige bewaard worden.

De wet verplicht tot de aangifte van de gevraagde inlichtingen. De individuele inlichtingen mogen niet kenbaar gemaakt worden. Het gebruik ervan blijft beperkt tot de doelstelling van dit onderzoek, met uitsluiting van elk fiscaal doel.

Kader 2

EXPLOITATIE VAN DE BIOSCOOPZALEN

1.	Vertoont u films van : ☐ 16 mm ☐ 35 mm
2.	Aantal plaatsen in de zaal op 1 januari :
	Aantal plaatsen in de zaal op 31 december :
	Indien het aantal plaatsen in de zaal gewijzigd werd, vermeld de datum :
	Aantal vertoningen per week :
	Aantal programma's per week :
3.	Werd de zaal het ganse jaar uitgebaat ? ☐ JA ☐ NEE
	Zoniet, begin en einddatum van de periode(s) van non-activiteit aanduiden :
	van <input type="text"/> / <input type="text"/> tot <input type="text"/> / <input type="text"/>
	van <input type="text"/> / <input type="text"/> tot <input type="text"/> / <input type="text"/>

Ministerie van Economische Zaken - Nationaal Instituut voor de Statistiek - Leuvenseweg 44 - 1000 Brussel

Contactpersoon voor bijkomende inlichtingen :

Fax. :

Figuur 4: Jaarlijkse statistieken van bioscoopexploitatie: aangifteformulier (p. 1 van 2) (Ministerie van Economische Zaken, 1999)

□

Doet u deze aangifte in BEF of in EUR ? EUR BEF
 Geleef in heel de aangifte dezeifde rekeneenheid te gebruiken.

Ontvangsten van 1 januari tot 31 december

Code	1	2	3	4 = 1, 2, 3	5	6 = 4/5	7	8	9	10
	Bruto- ontvangst (excl. BTW)	Gemeentelast op de bios- coopverto- ningen	Auteursrecht (excl. BTW)	Netto ontvangst	Aantal weken van verto- ning gedu- rende het jaar	Gemiddelde netto ont- vangst per week	Totaal bedrag betaald voor het huren van films (excl. BTW)	Jaarlijkse huur- prijs van het filmjournaal (excl. BTW)	Totaal afrekbare BTW	Totaal ontvangen BTW
1e programma	10									
2e programma	20									
3e programma	30									
4e programma	40									
Totale	00									

Indien er meer dan vier programma's zijn, dienen de inlichtingen voor elk programma op een afzonderlijk formulier te worden vermeld.

Aantal toeschouwers in...

code	toeschouwers	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	TOTAAL
1e programma	11 betalende					
	12 gratis					
2e programma	21 betalende					
	22 gratis					
3e programma	31 betalende					
	32 gratis					
4e programma	41 betalende					
	42 gratis					
Totale	01					

Indien er meer dan vier programma's zijn, dienen de inlichtingen voor elk programma op een afzonderlijk formulier te worden vermeld.

Gezien om te worden gevoegd bij Ons besluit van 14 december 1999 waarbij een jaarstatistiek van de exploitatie van bioscoopzalen wordt voorgeschreven.

Te _____ de _____
Handtekening van de uitbater

ALBERT
Van Koningswege :
De Minister van Economie,
R. DEMOTTE

BELGISCH STAATSBLAD — 27.01.2000 — Ed. 2 — MONITEUR BELGE

2809

Figuur 5: Jaarlijkse statistieken van bioscoopexploitatie: aangifteformulier (p. 2 van 2) (Ministerie van Economische Zaken, 1999)

Ten slotte is het belangrijk om mee te geven dat op basis van de NACE codes Belgische ondernemingsstatistieken worden opgemaakt en opgenomen in de Eurostat databank. Het gaat hier bvb. om cijfers met betrekking tot het aantal actieve ondernemingen in een bepaalde industrietaak. De toepassing van deze NACE codes is echter vaak problematisch, met foute en onvolledige informatie tot gevolg. Ook algemener is de opsplitsing in categorieën niet altijd voldoende gedetailleerd. Dit is het geval voor de audiovisuele sector, waar geen onderscheid wordt gemaakt tussen "motion picture", "video" en "televisie" activiteiten.

Deze problemen werden bevestigd door de ADSEI in verband met de bioscoopstatistieken. Ook andere databanken en analyses die voortbouwen op de NACE-codes lijden hier logischerwijs onder (zie ook punt 2.5.). Zo wordt in het mediaconcentratierapport van de VRM gewezen op de moeilijke

classificatie van ondernemingen in België en die hierdoor bemoeilijkte raadpleging van jaarrekeningen:

"Om concentraties binnen de Vlaamse mediasector te kunnen bespreken, moet die sector eerst afgebakend worden. In dit eerste hoofdstuk wordt opgelijst wie er in dit rapport tot de Vlaamse mediasector gerekend wordt.

Theoretisch kan een economische sector eenvoudig afgebakend worden door een aantal relevante NACE-codes te selecteren, vervolgens na te gaan welke ondernemingen deze codes als hun activiteit opgeven en daarna jaarrapporteringen op te vragen bij de Nationale Bank (NBB).

De realiteit is echter niet zo simpel. Wanneer de gebruiker in de Kruispuntbank voor ondernemingen (KBO) van de federale overheid de NACE-codes opzoekt van de ondernemingen waarvan het evident is dat ze tot de Vlaamse mediasector behoren, kunnen een zestigtal verschillende codes onderscheiden worden die soms absoluut geen verband met media houden." (VRM, 2013)

Bij de oprichting van hun onderneming moeten zaakvoerders bij deze Kruispuntbank voor ondernemingen de NACE-codes doorgeven. Uiteraard evolueren bedrijven door de jaren heen, en is de activiteit van oorsprong mogelijk niet dezelfde als diegene die uiteindelijk jaren later wordt uitgeoefend. Bovendien werd bij de oprichting van de Kruispuntbank van Ondernemingen een overdracht van gegevens gedaan, waarbij mogelijk fouten in de databank zijn geslopen (Declerck, Leterme & Partners, 2012).

Ook andere studies die aan de hand van NACE-codes de sector in kaart probeerden te brengen stuitten op de beperkingen van deze classificatie, die ook breder gaan dan een inschrijving onder de "foute code". Het classificatiesysteem zelf laat vaak immers onvoldoende detail toe. Zo noteerden Idea Consult en Vlerick in hun studie uit 2010 (zie ook 2.4.1.) volgende beperkingen:

"Ondernemingen worden (in hun totaliteit) toegewezen aan één NACE code op basis van de markt/technologie-combinatie van hun activiteiten, niet op basis van mogelijke beroepen die we terugvinden binnen de ondernemingen. Dit betekent bijvoorbeeld dat 'cameramannen' op zich niet in de NACE classificatie terug te vinden zijn, maar bijvoorbeeld vallen onder 'productie van televisiefilms' (wanneer zij bijvoorbeeld tewerkgesteld zijn in een televisieproductiehuis) of onder 'gespecialiseerde beeld-, verlichtings- en geluidstechnieken' (wanneer zij bijvoorbeeld als zelfstandige ondernemer hun diensten verlenen aan anderen) afhankelijk van de situatie.

Vele ondernemingen zijn niet zuiver in één NACE code actief, maar hebben mogelijk activiteiten in verschillende NACE codes binnen de audiovisuele sector. Skyline is bijvoorbeeld een onderneming wiens hoofdactiviteit wel in de productie van televisieprogramma's ligt, maar die evenzeer actief is in het produceren van films. Toch wordt het geheel van activiteiten toegewezen aan de hoofdactiviteit." (Idea Consult & Vlerick Leuven Gent Management School, 2010: 11).

De NACE-problematiek is niet enkel in België present, maar stelt zich ook op Europees en internationaal niveau (zie bijvoorbeeld de evaluatie van officiële en onofficiële kwantitatieve bronnen over de Europese Media en Content Industrieën gedaan door Leurdijk et al., 2012).

Een oplossing hiervoor dient dan ook op Europees niveau gevonden worden. De European Film Agency Research Netwerk waar ook het VAF in zetelt, wil dit alvast aankaarten op de volgende vergadering (herfst 2013).

Vooraleer over te gaan naar de bespreking van sectorbronnen, vatten we in de tabel hieronder samen wat de belangrijkste conclusies zijn met betrekking tot de verzameling van gegevens door diverse overheidsinstellingen.

Bron	Verzamelde gegevens	Evaluatie
VRIND	Bioscoopbezoek	Deels overlappende informatie met andere bronnen.
VRM	Marktstructuur en -spelers (concentratierapport); Programmering van Europese werken op lineaire en niet-lineaire diensten.	Toepassing van de aanmeldingsplicht en monitoring van Europese werken op niet-lineaire diensten niet helemaal duidelijk; Toegang tot gegevens in verband met Europese werken potentieel interessant maar verder uit te zoeken.
Franse Gemeenschap	Gelijkaardige gegevens en bronnen als VAF	Meer mankracht en expertise waaruit geput kan worden; Verschillende definiëring dient uitgeklaard te worden via bvb. een werkgroep; Plateforme Cinéma lijkt interessant instrument maar draagkracht mogelijk beperkt.
Algemene Dienst Statistiek en Economische Informatie (FOD Economie)	Bioscoopexploitatiegegevens op jaarlijkse basis (aantal zalen, zitjes, toeschouwers, vertoningen), per gewest, provincie en agglomeratie	Diverse problemen met toepassing en definiëring hebben een negatieve impact op de betrouwbaarheid van deze bron. Tegelijk is dit een mogelijke piste om structureel de gegevensaanlevering over deze markt te verbeteren.

Bron	Verzamelde gegevens	Evaluatie
Verplichte borderellen met het oog op controle van de bioscoopinkomsten	Detail van toeschouwers en inkomsten (plus heffingen etc.) per film, per bioscoop.	Een potentieel zeer rijke bron van informatie, maar met onduidelijke toepassing van de verplichting om deze borderellen ook naar de overheid op te sturen. Idealiter zou de aggregatie van deze gegevens geautomatiseerd worden, met automatische kopie naar het VAF of een ander neutraal orgaan (zie ook 2.4.4.).

Tabel 9: Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen

2.4 Gegevensverzameling door en voor de sector(-organisaties)

Het werd reeds duidelijk dat zowel de Vlaamse als Franstalige filmfondsen deels afhankelijk zijn van de sector voor de aanlevering van cijfers en gegevens. Vooral de sectororganisaties spelen hier een rol, naast individuele bedrijven voor die takken van de sector waar geen (representatieve) koepelorganisatie bestaat (bvb. VoD). We bespreken hieronder de voornaamste sectorbronnen (en hun lacunes) en dit zowel op algemeen vlak als specifiek wat betreft informatie met betrekking tot productie, distributie en de voornaamste exploitatie-"windows" (bioscoop, televisie, home video en VoD), met ten slotte een subsectie over exportcijfers. Waar de sectorspelers op hun beurt toegang hebben tot externe dataleveranciers, bespreken we deze ook (bvb. GfK, waarop BEA een abonnement heeft).

2.4.1 Algemene informatie en werkgelegenheid

De audiovisuele sector is een sector die gekenmerkt wordt door een grote diversiteit aan spelers. Zowel grotere als kleinere bedrijven zijn actief in de diverse marktsegmenten. Het is niet steeds duidelijk in welke mate toeleveranciers of andere "randsectoren" tot de audiovisuele industrie gerekend kunnen worden. Daarnaast zijn sommige spelers actief in verschillende sectoren, waarbij het moeilijk is om te bepalen welk aandeel de audiovisuele activiteiten inneemt in hun werking. Bovendien zijn ook veel spelers en individuen actief als "amateur", en/of op vrijwillige en/of op deeltijdse basis. Dit maakt het moeilijk om de sector goed af te bakenen en een zicht te krijgen op het aantal bedrijven en werknemers in de sector. Dit probleem is niet enkel zichtbaar op

beleidsniveau (zie eerder, NACE-codes problematiek). Ook de beroepsverenigingen hebben niet altijd een goed zicht op hun potentiële bereik. Zo is de Federatie van Cinema's in België niet consequent op de hoogte van de oprichting van nieuwe bioscopen.

Bovendien zijn er in de sector ook bedrijven actief die opereren vanuit het buitenland. De Europese activiteiten van iTunes bijvoorbeeld zijn gevestigd in Luxemburg. Voor officiële statistieken, maar ook met betrekking tot eventuele aanmeldingsplichten (bijvoorbeeld als niet-lineaire dienst bij de VRM), worden zij dus vaak niet meegeteld.

De cijfers die op dit vlak bestaan, worden dan ook meestal verworven via ad hoc studies. Zo publiceerde Arthena (belangenvereniging rond auteursrecht) in 2010 een studie rond de economische bijdrage van auteursrecht (Partners in Marketing, 2010). In datzelfde jaar voerden ook IDEA Consult en Vlerick Leuven Gent Management School een socio-economische profilering van de audiovisuele sector uit in opdracht van het VAF (IDEA Consult & Vlerick Leuven Gent Management School, 2010). Doordat verschillende onderzoeksgroepen een verschillende afbakening hanteerden (Arthena was breder van opzet), zijn de cijfers die beide studies genereerden sowieso moeilijk vergelijkbaar. Bovendien maakt het ad hoc karakter van deze studies het onmogelijk om evoluties in de tijd te volgen.

Het lijkt ons in dit opzicht, zeker gezien de nood aan kritische interpretatie en herwerking van ruwe data gebaseerd op de NACE-classificaties, aanbevelenswaardig om te overwegen om rond dergelijke overzichtswerken een reguliere studie op te zetten, die bijvoorbeeld tweejaarlijks op basis van een vergelijkbare methodologie, de omvang en kenmerken van de sector in kaart brengt.

Omdat het belangrijk is dat een dergelijke studie een kritisch en onafhankelijk karakter heeft, zou er bij uitstek rond dit onderwerp mogelijkheid moeten zijn om een samenwerking op te zetten met bvb. universiteiten, hogescholen en/of onafhankelijke onderzoeksbureaus. Eventueel kan de audiovisuele sector één van meerder aandachtspunten zijn binnen een studie die in opdracht van een consortium van fondsen wordt uitgevoerd en bvb. ook de boekensector behandelt.

Bron	Verzamelde gegevens	Evaluatie
Ad hoc studies	Studies rond werkgelegenheid, aanvullende waarde	Ad hoc karakter van dataverzameling, met gebrek aan vergelijking tussen de verschillende studies. Steeds is een kritische evaluatie nodig van de kwaliteit van de gebruikte methodologie,

		<p>inclusief mogelijke achterliggende doelstellingen van de opdrachtgevers van de doelstelling (kan leiden tot onderschatting/overschatting van de waarde van de sector bvb.).</p> <p>Hier lijkt bij uitstek een rol weggelegd voor een academisch partnerschap tussen VAF en 1 of meerdere onderzoeksdepartementen.</p>
--	--	--

Tabel 10: Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen

2.4.2 Productie

De Vlaamse Onafhankelijke Televisie Producenten (VOTP) en de Vlaamse Film Producenten Bond (VFPB) zijn de belangrijkste sectororganisaties op het vlak van Vlaamse film- en televisieproductie. Hoewel zij niet de volledige sector vertegenwoordigen, zijn zij een belangrijke spreekbuis op beleidsvlak en lijken zij algemeen een groter draagvlak te hebben binnen de sector dan de organisaties die de verdelers of vertoners vertegenwoordigen.

Op het vlak van cijfermateriaal is vooral het VOTP actief. Sinds 2003 wordt een sectorstudie gepubliceerd, die toegankelijk is voor alle leden. Hierin worden onder meer financieringsstromen geaggregeerd weergegeven, waardoor evoluties en trends zichtbaar worden voor alle aangesloten producenten. Deze cijfers zijn echter niet toegankelijk voor het brede publiek. De vertrouwenspositie die het VOTP inneemt als neutrale, overkoepelende entiteit speelt ongetwijfeld mee bij het verkrijgen van deze soms concurrentieel gevoelige informatie.

Het verzamelen van volledige data van alle leden vereist behoorlijk wat opvolging, maar de VOTP schat dat hier in het totaal jaarlijks minder dan 20% van de tijd aan besteed moet worden.

Op het vlak van filmproductie bestaat vooralsnog geen gelijkaardige studie.

Zoals we zagen beschikt het VAF zelf over heel wat informatie die zich voornamelijk toespitst op productie en financiering. De werking van sectororganisaties zou echter complementair kunnen zijn die van het VAF (VAF heeft vooral interne informatie over projecten die steun kregen). Zeker op het

vlak van televisieproductie, waar het Mediafonds relatief recent is opgestart, zou het nuttig kunnen zijn op regelmatige basis overleg met het VOTP te plegen over de gegevensverzameling, bijvoorbeeld ook om input te verkrijgen omtrent definitieproblemen (zie de eerdere discussie over "productiejaar").

De rechtstreekse informatie waartoe de producenten toegang hebben stroomt nu reeds in zekere mate terug naar het VAF (zie 2.2). Welke gegevens doorstromen vanuit exploitatie richting de productie, eventueel via distributeurs (zie 2.4.3), varieert bovendien naargelang het type deals dat gesloten is: indien exploitatiecijfers nodig zijn om een financiële afrekening te maken, is de toegang hiertoe beter (en omgekeerd).

Bovendien is dit een diverse sector met veel spelers van uiteenlopende grootte. Niet elke producent kan evenveel tijd steken in het aanleveren van informatie aan het VAF, niet elke producent is even geprofessionaliseerd, niet elke producent interpreteert de informatie die hij/zij van distributeurs en andere partners krijgt op dezelfde manier. Indien het VAF haar inzichten over de productiesector en - output dus wilt optimaliseren, bestaat de uitdaging er dus vooral in om de aanlevering van informatie voor de producenten zo eenvoudig mogelijk te houden en eventueel te automatiseren en te informatiseren, zodat het verwerken van alle gegevens en documenten ook niet te arbeidsintensief is voor de betrokken VAF-medewerkers. Hier komen we verder op terug in Secties 3 en 4.

Bron	Verzamelde gegevens	Evaluatie
VOTP/VFPB	Sectorstudie rond onafhankelijke televisieproductie in Vlaanderen: focus op financieringsstromen (jaarlijks, sinds 2003).	Jaarlijkse vergelijking mogelijk. VOTP in een goede positie om ook concurrentieel gevoelige informatie toch te kunnen aggregeren ten voordele van alle sectorspelers. Dat betekent echter ook dat de studie niet zomaar vrijgegeven kan worden. Er is ook geen specifieke studie rond filmproductie.
Individuele producenten	Voor de eigen projecten via opvolging van distributie en exploitatie toegang tot gegevens.	Diverse sectorstructuur vertaalt zich in uiteenlopende verzamelingsmechanismen en verschillende kwaliteitsniveaus van gegevensverzameling.

Tabel 11: Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen

2.4.3 Distributie

In tegenstelling tot de productiesector is de distributiesector in Vlaanderen en België niet goed georganiseerd. Tot voor kort was de Vereniging van FilmDistributeurs van België (VFDB) de belangrijkste actor, die een rol speelde in de verzameling van bioscoopcijfers (zie ook 2.5.4.). Om budgettaire redenen werden de activiteiten van deze verdelersvereniging zwaar teruggeschroefd. De voormalige verantwoordelijke, Marie-Andrée Vanderelst, is in vervroegd pensioen gegaan en de vereniging huurt niet langer eigen kantoren aan de Plasky Square in Brussel. De zetel van de vzw is nu overgeheveld naar het adres waar ook de Belgian Entertainment Association (BEA) huist (zie ook 2.4.6). Het is de bedoeling dat de lobbyactiviteiten van de Vereniging van FilmDistributeurs in de toekomst ook door de BEA verzorgd zullen worden.

Hoewel de VFDB stelt meer dan 80% van de markt van de filmdistributie in België en Luxemburg te vertegenwoordigen, is het duidelijk dat zij niet het volledige spectrum van de distributie dekt en dat er in het bijzonder lacunes zijn wat betreft de onafhankelijke distributeurs actief in het art house segment. De leden van de VFDB zijn: Kinopolis Film Distribution, Sony Pictures, 20th Century Fox, Belga Films, uDream en de Walt Disney Company (ABDF-VFDB, 2013).

Los van de VFDB zijn de informele relaties en verhoudingen tussen en met deze laatste groep distributeurs dus ook belangrijk om op te volgen. De oprichting van een nieuwe (wellicht afzonderlijke) vereniging die distributeurs bijeenbrengt wordt ook niet uitgesloten.

Distributie bevindt zich op het knooppunt tussen productie en exploitatie en distributeurs zijn dan ook belangrijke ontvangers van gegevens, die op hun beurt weer worden doorgegeven aan met name de producenten. De exploitatiegegevens die via de producenten bij het VAF terechtkomen zijn deels van distributeurs afkomstig, met name voor bioscoop- en DVD-gegevens. Voor TV-verkopen en Video on Demand zitten de rechten soms rechtsreeks bij de producent en gebeurt de afrekening ook rechtstreeks.

Bij de verzameling en verwerking van gegevens over de door hen verdeelde films en televisiereeksen wordt de verdeler met een deel van dezelfde problemen als het VAF geconfronteerd. Het is niet zo dat er geen cijfers voor handen zijn. Voor de eigen projecten is dit contractueel vastgelegd, en indirect heeft de verdeler vaak ook een idee van de trends die zich in de volledige markt voordoen. Ondanks de rapportageverplichtingen die bvb. VoD-platformen hebben ten aanzien van de verdelers, duurt het soms te lang vooraleer de cijfers doorgegeven worden en wordt er niet door elke speler op dezelfde manier gerapporteerd. De moeilijkste partners om gegevens van te krijgen lijken de sales agents te zijn. We zagen reeds dat ook het VAF moeilijk gegevens aangeleverd krijgt van hen. Voor internationale cijfers is de transparantie in het algemeen lager (zie 2.4.7.)

Een groter probleem is echter dat er weinig tot geen structurele bronnen ter beschikking staan van de verdeler. Diegene die er zijn, zoals Belboccs (zie 2.4.4.), vertonen belangrijke hiaten. Er is ook een gebrek aan online geautomatiseerde gegevensbanken. Een belangrijke externe en betalende bron van informatie is GfK, voor de DVD-doorverkoopcijfers (zie ook 2.4.5.). Waar er zo'n vergelijkbare cijfers over de markt ter beschikking zijn, zoals voor DVD in dit geval, is de toegevoegde waarde groot: de cijfers dienen als "benchmark" en zijn cruciaal bij het nemen van strategische beslissingen.

Distributeurs geven daarnaast ook informatie door aan een beperkt aantal andere partijen. Voor de bioscoopexploitatie gaat het vooral om SICRICDO, de Interprofessionele Controledienst voor Ontvangsten, (zie 2.4.4.). Voor de DVD-markt worden er ook (vertrouwelijke) gegevens doorgegeven aan de beheersvennootschappen voor de inning van auteursrechten.

Het VAF kan momenteel reeds bij de verdelers terecht voor een deel van de bioscoop- en DVD-gegevens, maar dit verloopt nog niet helemaal naar wens (bvb. doordat niet de DVD doorverkoopcijfers worden doorgegeven). De oorzaak hiervan ligt deels bij het gebrek aan directe relaties tussen het VAF en de distributie- en exploitatiekant van de audiovisuele sector. Tot nu toe was de opdracht van het VAF gericht op de productiesector, waardoor de verantwoordelijken voor dataverzameling bij VAF vaak minder frequent in contact komen met verdelers, vertoners en hun sectororganisaties. Een verandering in deze situatie zal naar verwachting ook een positieve impact hebben op de dataverzameling.

Bron	Verzamelde gegevens	Evaluatie
VFDB-ABDF	Bioscoopcijfers in functie van betrokkenheid bij SICRICDO (zie 2.4.4.)	Momenteel bevindt deze sectororganisatie zich in een overgangsfase. Het is mogelijk interessant dat een deel van haar activiteiten zal worden geïntegreerd in die van de BEA. Deze kan dan één belangrijk aanspreekpunt worden voor de entertainmentsector (zie 2.4.6).
Individuele distributeurs	Vrij volledige gegevens voor eigen projecten, maar deze zijn niet publiek. Deze gegevens worden doorgegeven in functie van engagementen of verplichtingen, en ad hoc naar	Distributeurs hebben potentieel een vollediger zicht op de levensloop van verschillende producties (meer dan de individuele producenten). Ze zijn echter op

Bron	Verzamelde gegevens	Evaluatie
	VAF toe.	dit moment niet sterk verenigd, noch is er een duidelijke of structurele band met het VAF. Daardoor zijn ze (voorlopig) een minder evidente gegevensbron dan de producenten.

Tabel 12: Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen

2.4.4 Bioscoopexploitatie

Het SICRICDO (Interprofessionele Controledienst voor Ontvangsten) is momenteel de belangrijkste vindplaats voor gegevens over de bioscoopexploitatie. Dit orgaan ontstond in 1981 om de controle op filmtickets te voeren. De vzw werd opgericht in een samenwerkingsverband tussen vertoners en verdelers en lange tijd (tot 2001) voerden zowel verdelers als exploitanten informatie in. Daarna zorgden conflicten tussen verdelers en exploitanten voor problemen en werd het SICRICDO steeds meer gepercipieerd als een instrument voor en door de verdelers. Op een gegeven moment ontstond er een situatie waarbij er niet langer cijfers ter beschikking waren. Daarom nam in 2001 de Federatie van de Cinema's in België (FCB) het voortouw bij de ontwikkeling van een eigen software systeem, "It Helps". De verdelers kregen tegen betaling toegang tot deze databank.

Kinepolis was de voornaamste financier van de FCB, maar diens belangrijke positie op de Belgische bioscoopmarkt zorgde ook steeds meer voor conflicten, ditmaal tussen exploitanten onderling. Na een conflict tussen de FCB en Kinepolis in 2009 (zie ook 2.6.3), ontstond dan ook een situatie van versnipperde en onvolledige informatie. De FCB verzamelde nog steeds gegevens van haar leden, maar het vertrek van de grootste marktspeeler had uiteraard een belangrijke impact op de volledigheid van deze gegevens en dus de waarde ervan naar de verdelers toe. Voor de gegevens van Kinepolis, dat een groot marktaandeel vertegenwoordigt, moesten de verdelers nu rechtstreeks bij deze vertoner terecht. De gegevens waren weliswaar nog beschikbaar (cf. de wettelijke verplichting, zie 2.3), maar er was niet langer een eenduidige vindplaats noch een gestandaardiseerde vormgeving voor.

In plaats daarvan werd het SICRICDO opnieuw de belangrijkste vindplaats voor bioscoopgegevens, gevoed door de invoering van cijfers door de verdelers. Dit resulteerde in wekelijkse "top 30" (vroeger top 20) Excel tabellen, met ook jaarlijkse overzichtcijfers en vergelijkingen in. Dit zijn weliswaar cijfers voor de Belgische markt, waaruit het Vlaamse aandeel niet af te leiden is. Ook gaat het enkel om box office cijfers, niet de bezoeken (admissions) (figuur 6).

Jack Verbeke van SICRICDO zorgt daarnaast ook jaarlijks voor de berekening van de referentieschijven die van belang zijn voor het bepalen van de huurtarieven (toegepast tussen verdelers en vertoners) volgens het Ministerieel Besluit (13 maart 1986) betreffende de huurprijs van de films bestemd voor commerciële vertoning. Per zaal krijgt hij daartoe van de vertoners het aantal toeschouwers tijdens elke speelweek in elk van zijn zalen. Deze oefening lijkt dan ook in zekere zin overeen te stemmen met de gegevensinzameling voor de ADSEI (zie 2.3.3.).

Daarnaast is men blijven proberen het online datasysteem nieuw leven in te blazen. In 2010 werd het Belboccs systeem voorgesteld, opnieuw onder beheer van het SICRICDO (ABDF-VFDB, 2009). Het is een naar België toe aangepaste versie van het MaccsBox systeem dat bijzonder succesvol wordt gebruikt in Nederland. Hier worden ook bezoekcijfers in opgenomen en het is in principe zelfs mogelijk om de facturatie ermee te automatiseren. Figuur 7 geeft een idee van hoe MaccsBox er in Nederland uitziet. Een belangrijk deel van de cijfers dat door de verdelers aan het SICRICDO wordt overgemaakt, wordt echter nog steeds niet in het online systeem ingevoerd. Ook bij de vertoners zijn er slechts enkelen die hier in cijfers in ingeven. Het blijft zowel voor de sectorspelers als voor externe belanghebbenden (zoals het VAF) dan ook problematisch om een overzicht te krijgen van de bioscoopmarkt in zijn geheel.

Het VAF krijgt reeds via SICRICDO de Excel-lijsten doorgestuurd en heeft ook toegang tot Belboccs (zie ook 2.2.).

SICR-ICDO Square Plasky 92-94 1030 BRUSSELS																			
TERRITORY of BELGIUM WEEK 26 ENDING TUESDAY 2012 - JUNE - 26																			
This Week	Last Week	TITLE	DIS.	Release Date	Rls Week	Before Off.Rel. Date	THIS WEEK					LAST WEEK				BOX OFFICE TO DATE	3D Week	3D Total	
							Box Office Brussels	Box Office Provinces & Luxemb.	TOTAL BOX OFFICE	% CHANGE	PRINTS	SCREEN AVERAGE	Prints	Screen Change	Box Office				Screen Average
1	1	SNOW WHITE & THE HUNTSMAN	UPI	13-Jun-12	2		87,988	502,131	590,119	-3	65	9,079	61	4	610,191	10,003	1,421,837		
2	2	MADAGASCAR 3 3D	UPI	06-Jun-12	3		92,325	420,665	512,990	5	133	3,857	163	-30	488,526	2,997	1,942,359	234,898	959,569
3	NEW	21 JUMP STREET	SPR	20-Jun-12	1	0	30,123	195,117	225,240		37	6,088					225,240		
4	NEW	WHAT TO EXPECT WHEN YOU'RE EXPECTING	KFD	20-Jun-12	1	73,373	27,455	188,840	216,295		54	4,005					289,668		
5	4	MEN IN BLACK 3 3D	SPR	23-May-12	5		33,608	160,415	194,023	0	88	2,205	103	-15	194,852	1,892	1,687,397	56,178	806,497
6	3	PROMETHEUS 3D	FOX	30-May-12	4		27,689	137,551	165,240	-19	84	1,967	84	0	203,120	2,418	1,263,198	98,952	814,922
7	5	DICTATOR (The)	UPI	16-May-12	6		28,711	86,764	115,475	7	41	2,816	47	-6	107,835	2,294	1,505,065		
8	6	DE ROUILLE ET D'OS	LUM	16-May-12	6		15,185	62,123	77,308	-28	40	1,933	47	-7	107,322	2,283	783,120		
9	NEW	RAVEN (The)	UPI	20-Jun-12	1	4,521	11,196	42,862	54,058		16	3,379					58,579		
10	7	LUCKY ONE (The)	Wbf	06-Jun-12	3		5,288	43,554	48,842	-18	10	4,884	11	-1	59,531	5,412	187,437		
11	8	PRENOM (Le)	ALT	25-Apr-12	9		10,178	36,671	46,849	-11	28	1,673	31	-3	52,839	1,704	1,132,864		
12	9	DARK SHADOWS	Wbf	09-May-12	7		2,827	41,115	43,942	-17	30	1,465	46	-16	52,650	1,145	1,443,993		
13	NEW	ROCK OF AGES	Wbf	20-Jun-12	1	23,428	4,992	36,555	41,547		40	1,039					64,975		
14	13	AMERICAN PIE : REUNION	UPI	02-May-12	8		177	30,758	30,935	-8	15	2,062	25	-10	33,719	1,349	2,084,184		
15	10	ON THE ROAD	CIN	06-Jun-12	3		8,778	19,203	27,981	-45	27	1,036	35	-8	51,033	1,458	167,408		
16	NEW	ADIEU BERTHE	LUM	20-Jun-12	1	287	13,607	12,090	25,697		7	3,671					25,984		
17	14	AVENGERS 3D	WDS	25-Apr-12	9		4,536	18,604	23,140	-16	12	1,928	26	-14	27,400	1,054	3,275,040		
18	12	A PERDRE RAISON	OBR	30-May-12	4		5,851	16,137	21,988	-46	27	814	29	-2	40,662	1,402	184,007		
19	11	GRAND SOIR (Le)	OBR	13-Jun-12	2		7,347	12,605	19,952	-55	20	998	20	0	44,345	2,217	71,642		
20	16	MOONRISE KINGDOM	SFD	30-May-12	4		8,860	7,536	16,396	-25	8	2,050	10	-2	21,738	2,174	120,233		
21	18	HUNGER GAMES	BEL	21-Mar-12	14		0	11,961	11,961	25	3	3,994	4	-1	9,557	2,389	3,687,984		
22	21	VACANCES DE DUCOBU (Les)	CIN	25-Apr-12	9		961	9,135	10,096	67	9	1,122	11	-2	6,055	550	401,502		
23	NEW	DEEP BLUE SEA (The)	ABC	20-Jun-12	1		3,461	5,888	9,347		5	1,869					9,347		
24	NEW	BIENVENU PAMI NOUS	CIN	20-Jun-12	1	666	2,191	5,454	7,645		14	546					8,311		
25	NEW	STARBUCK	IMA	20-Jun-12	1	350	4,691	2,236	6,926		5	1,385					7,276		
26	24	PLOP WORDT KABOUTERKONING	KFD	28-Mar-12	13		0	5,900	5,900	35	8	738	10	-2	4,383	438	773,183		
27	17	VOW (The)	SPR	09-May-12	7		0	5,719	5,719	-67	6	953	14	-8	17,578	1,256	511,608		
28	22	COULEUR MIEL	CIN	13-Jun-12	2		3,579	1,885	5,464	-4	6	911	6	0	5,704	951	12,066		
29	15	COSMOPOLIS	BEL	30-May-12	4		2,365	2,570	4,935	-78	6	823	15	-9	22,227	1,482	120,717		
30	20	CABIN IN THE WOODS	KFD	02-May-12	8		0	4,423	4,423	-38	4	1,106	9	-5	7,143	794	324,772		
Figures in red are estimates						102,625	443,969	2,126,484	2,570,453	19	848	3,031	807	41	2,168,410	2,687	23,770,997		

Figuur 6: Voorbeeld van "top 30" zoals opgesteld door SICRICDO

en hebben betrekking op het aantal bezoekers en hun profiel. Hierbinnen wordt een regionale opdeling gemaakt (CIM, 2012). De resultaten zijn tegen betaling toegankelijk maar lijken door hun beperkte reikwijdte niet prioritair vanuit VAF perspectief.

Bron	Verzamelde gegevens	Evaluatie
SICRICDO Excel lijsten	Hitparade van Belgische films, met focus op box office. Vergelijkingen worden gemaakt met o.m. de jaarcijfers.	Interessante bron maar momenteel beperkt tot box office en hitparades. Zeker gezien dit een betalende bron is, volstaat dit niet om aan de noden te voldoen.
Belboccs	Zeer uitgebreide gegevensinvoer mogelijk van bij de boeking van een film tot haar vertoning, inclusief box office en absolute bezoekcijfers.	Potentieel zeer waardevolle bron van informatie, op voorwaarde dat alle sectorspelers (of een zeer hoog percentage) de gegevens invoert. Dit is reeds sinds 2009 problematisch, maar Cinedata kan hier mogelijk een nieuw elan in brengen.
CIM bioscoopstudie	Bioscoopbereik: aantal bezoeker en hun profiel	Enkel bioscopen met Brightfish reclame. Beperkt tot bioscoopbereik in functie van reclame-inkomsten. Voordelen zijn wel de structurele aanpak en jaarlijkse frequentie.

Tabel 13: Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen

2.4.5 Televisie-exploitatie

Eén van de belangrijkste vindplaatsen voor gegevens over de televisiemarkt in Vlaanderen en België is zoals aangegeven het CIM. Deze vzw is opgericht door en voor de media. Belangrijke leden zijn 1) de televisiezenders en andere mediabedrijven; 2) de adverteerders en 3) de agentschappen, die de intermediair zijn tussen adverteerders en mediabedrijven. Zij bepalen samen de prioriteiten van het CIM.

De kijkcijfers worden verzameld door het CIM in het kader van diens Televisie-studie. Deze bestaat uit twee delen, de audimetrie en de horodatage. CIM heeft externe partners voor de uitvoering van beide studies, respectievelijk GfK en Nielsen. Dagelijks worden er cijfers vrijgegeven, aangevuld met een aantal jaaroverzichten. De cijfers omvatten onder meer de (Vlaamse/Belgische) kijkcijfers voor films en TV-fictie op de verschillende zenders die in Vlaanderen/België beschikbaar zijn.

De leden van het CIM hebben hier vervolgens toegang toe. Naargelang hun financiële bijdrage hebben ze toegang tot de zogenaamde grote of kleine audimetrie. In het laatste geval hebben ze slechts 1 keer per maand toegang tot de bereikcijfers.

De vrijgave van CIM-cijfers aan externe partners ligt erg gevoelig in Vlaanderen. Een deel van de informatie wordt evenwel op de website van het CIM vrijgegeven¹⁰. Het zou voor het VAF ook mogelijk zijn om voor een beperkt aantal titels op regelmatige basis cijfers te verkrijgen, in ruil voor een vergoeding. Eind 2010 vroeg het VAF hier al eens een offerte voor op. Toen werden volgende prijzen opgegeven, gebaseerd op een éénmalige, jaarlijkse levering van cijfers voor 30 à 40 programma's waarvan de lijst door het VAF wordt opgesteld. Het CIM kan met andere woorden geen automatische selectie van bvb. alle Vlaamse titels maken. Gezien het CIM met GfK samenwerkt voor de audimetrie, zou er wel mogelijkheid kunnen zijn om een deal te sluiten waarbij een GfK abonnement voor DVD-data (zie 2.4.6.) gecombineerd wordt met kijkcijferinformatie.

Los van het CIM, leveren de omroepen ook een overzicht van de kijkcijfers aan betrokken partijen zoals de productiehuisen. Andere leden publiceren zelf overzichtsdata op basis van de CIM-cijfers, bvb. de jaarlijkse publicatie van een marktoverzicht door IP (de regie van RTL).

Daarnaast beschikken omroepen nog over andere interessante gegevens, waarvan een deel op structurele en regelmatige basis verzameld wordt. De VRT houdt bvb. waarderingscijfers bij voor programma's met meer dan 50.000 kijkers. Dit panelonderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met GfK. Daarnaast zijn er nog ad hoc studies die uitgevoerd worden naargelang de noden en eerder strategisch van aard zijn. De studiedienst van de VRT telt zeven werknemers die zich met al deze onderzoeksopdrachten bezighouden. De VMMa research afdeling is van dezelfde grootorde.

¹⁰ Zie <http://www.cim.be/media/Televisie/Openbare%20resultaten>

Voor de VRT worden deze studieresultaten deels gepubliceerd op een vrij toegankelijke website (<http://www.vrt.be/transparantie>). Conform de beheersovereenkomst 2012-2016 geeft de VRT hier informatie over een waaier van onderwerpen, gerangschikt in volgende groepen: 1) wie zijn we/wat doen we; 2) financiering/besteding; 3) prioriteiten/resultaten; 4) beleid en richtlijnen; 5) diensten/aanbod.

Naarmate de televisiezenders meer betrokken raken bij de digitale aanlevering van programma's (op aanvraag) worden zij ook geconfronteerd met een gebrek aan volledige cijfers.

Door het CIM wordt op dit moment enkel live televisie, aangevuld met uitgesteld kijken tot 6 dagen na de uitzending, opgenomen in de studie. Op basis van audiogegevens wordt een match gemaakt tussen de programma's die bekeken wordt en een referentieserver. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen programma's die live bekeken worden, programma's die uitgesteld maar op dezelfde dag bekeken worden ("VOSDAL") en programma's die uitgesteld bekeken worden (van Live+1 tot en met Live+6). Previews en het herbekijken van programma's na 6 dagen worden dus niet meegeteld. Het systeem weet ook niet of het programma dat uitgesteld bekeken wordt, opgenomen werd of aangevraagd is via betalende on demand diensten. Een deel van de betalende VoD cijfers (voor zover ze binnen de 6 dagen na uitzending plaatsvinden) wordt dus mee opgenomen, maar er kan geen onderscheid gemaakt worden met het niet-betaland uitgesteld kijken. Ook voor het bekijken van programma's via de digicorder blijven een aantal technische vraagstukken voorlopig onopgelost (bvb. als de digicorder aan blijft staan, wilt dit niet per se zeggen dat er ook iemand aan het kijken is).

Op termijn verwachten de stakeholders hier weliswaar oplossingen voor. In een technische commissie plegen de betrokkenen (omroepen, adverteerders, regies) bijvoorbeeld reeds overleg over dergelijke problemen binnen de Televisie-studie van het CIM.

Voorlopig wordt de Video on Demand markt in dit opzicht niet als de voornaamste prioriteit gezien door de CIM-leden (2.5.6.). De televisiezenders krijgen op dit moment reeds individuele afrekeningen via de voornaamste distributeurs (Telenet, Belgacom). Door het gebrek aan reclame-inkomsten op dit medium, wordt een onafhankelijke meting nog niet als onontbeerlijk gezien.

Het VAF heeft op dit moment goede relaties met de belangrijkste omroepen en ondervindt relatief weinig problemen bij het opvragen van hun gegevens voor het jaarverslag (zie 2.2.). Daarom lijkt de kostprijs van een CIM-abonnement hoog. Het lijkt wel interessant om na te gaan in hoeverre dit gecombineerd kan worden met een abonnement op GfK voor DVD-data (2.4.6.).

Bron	Verzamelde gegevens	Evaluatie
CIM Televisie-studie	Kijkcijfers op de klassieke omroepen (inclusief uitgesteld kijken tot 6 dagen na de eerste uitzending).	Tegen een kostprijs is het mogelijk om per jaar toegang tot de gegevens te krijgen voor een beperkt aantal titels. De online en on demand cijfers worden nog niet of onvoldoende opgenomen in de studie.
Omroepen zelf	Waarderingscijfers, ad hoc studies	Het VAF kan deze op dit moment vlot opvragen voor de door hen gesteunde producties (beperkt aantal titels). De relatie met de zenders is evenwel minder verankerd dan deze met de producenten.

Tabel 14: Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen

2.4.6 Home video exploitatie en VoD

Wat betreft de home entertainment markt in België, is de Belgian Entertainment Association (BEA) een belangrijke koepelorganisatie. Haar ledenbestand bestaat uit producenten en verdelers van muziek, films en games. Naast alle Belgische afdelingen van de zogenaamde US majors (Warner Bros., Disney enz.), zijn ook de grotere onafhankelijke spelers aangesloten (bvb. Twinpics, Belga Film, AFilm). Naar schatting vertegenwoordigt BEA zo 80% van de markt. Bij het BEA werkt 1 persoon halftijds op de dataverzameling. Om dit te structureren is een Excel mechanisme geïmplementeerd.

De gegevens die zij verzamelen over de home video markt focussen op de verkoop aan consumenten en worden in eerste instantie aangekocht bij GfK. Het gaat hier om de winkelgegevens. Daarnaast worden op halfjaarlijkse basis ook cijfers aangeleverd door de leden zelf. Dit zijn niet dezelfde cijfers. Een belangrijk verschil is dat de leden aangeven wat vanuit hun stock aan de winkels is aangeleverd, terwijl de GfK cijfers gebaseerd zijn op de daadwerkelijke verkoop ("doorverkoopcijfers"). De cijfers die door GfK geleverd worden zijn ook die van de verkopen in Belgisch territorium, maar door import van Belgische groothandels die deel uitmaken van internationale groepen kan het zijn dat (een deel van) deze verkopen betrekking hebben op DVD's die niet door Belgische verdelers zijn aangeleverd.

De prijs van een abonnement bij GfK hangt af van de hoeveelheid informatie die gevraagd wordt en de frequentie waarop deze moet aangeleverd worden. In functie van de noden van het VAF zijn

verschillende oplossingen mogelijk. Deze exacte prijzen kunnen variëren naargelang de onderhandeling. Zo zou een abonnement voor een langere periode (bvb. 3 jaar) de prijs naar beneden kunnen halen en/of kan als "extra" dienst ook de toegang tot de historische gegevens (vanaf 2004) worden toegevoegd. We voegen ter illustratie een screenshot toe van de webtool van GfK (figuur 8).

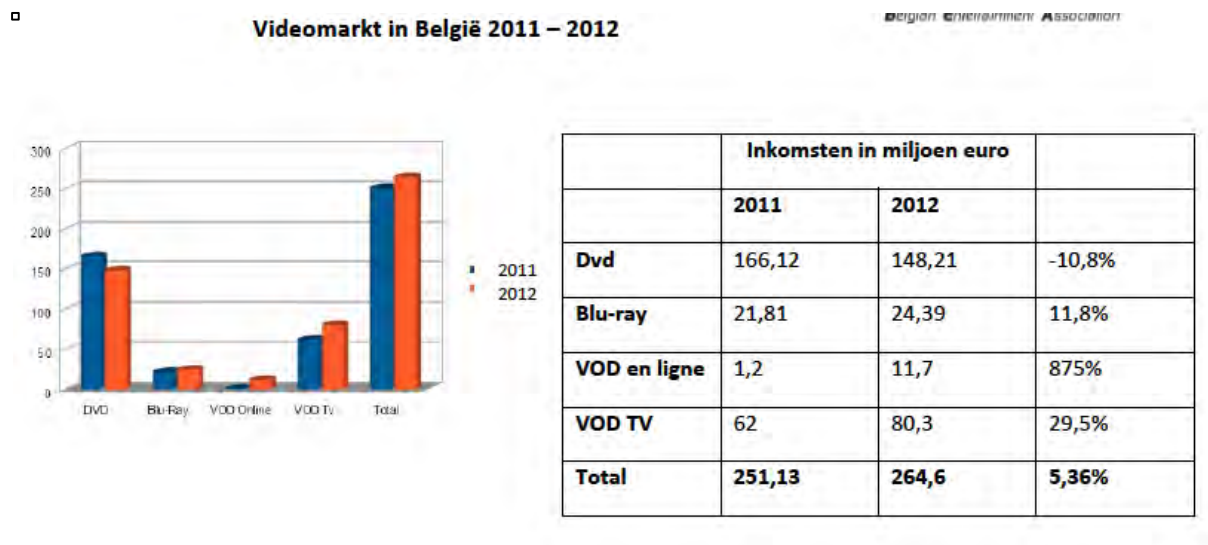
The screenshot shows the GfK webtool interface. On the left is a 'Search Panel' with filters for Product area (VIDEO), Database (Pandalmarket), Promotion (All), Week/Month (W), and Country (Belgium). The main area is titled 'Price groups' and 'Individual'. It contains search fields for Title, Original Title, EAN, and Genre, along with dropdown menus for Product group and Area. A 'view' button is present. Below the search area is a table with columns: Title, Original Title, EAN, Product, First Release date, Distributor, Genre, and Made for. The table lists various video products such as 'BLU-RAY MOVIE', 'BLU-RAY MUSIC', and 'CD' with their respective details.

Title	Original Title	EAN	Product	First Release date	Distributor	Genre	Made for
☐ BLU-RAY MOVIE		8713883481053	DVD MOVIE	15-Aug-2006	JUST BRIDGE	DRAMA/ROMANCE	Cinema
☐ CELESTIJNE BELOFTE		8713053010057	DVD MOVIE	14-Nov-2006	BFOCHE	DRAMA/ROMANCE	Cinema
☐ CELESTIJNE BELOFTE		8713053011009	DVD MOVIE	28-Nov-2006	BFOCHE	DRAMA/ROMANCE	Cinema
☐ DE 10 BELOFTEN		8714013077055	DVD MOVIE	09-Nov-2007	T2	RELIGIOUS	TV
☐ DOOR 3 + LOFT		3493277490185	DVD MOVIE	31-Oct-2007	PEAS	THRILLER	Video
☐ FAULTY TOWERS 3 BRUIJLOFT		8711691630965	VIDEO MOVIE	01-Jan-2000	WHV	HUMOR/CABARET	Video
☒ LOFT		5425015240077	DVD MOVIE	15-Sep-2009	MMS MULTI MEDIA SERVICES	THRILLER	Cinema
☒ LOFT		5425015240084	DVD MOVIE	15-Sep-2009	MMS MULTI MEDIA SERVICES	THRILLER	Cinema
☒ LOFT		5425015240081	BLU-RAY MOVIE	15-Sep-2009	MMS MULTI MEDIA SERVICES	THRILLER	Cinema
☐ LOFT (2010)		5051888076910	DVD MOVIE	11-May-2011	WHV	THRILLER	Cinema
☐ LOFT (2010)		5051888075975	BLU-RAY MOVIE	11-May-2011	WHV	THRILLER	Cinema
☐ LOFT (2010) SPECIAL EDITION		5051888075979	BLU-RAY MOVIE	11-May-2011	WHV	THRILLER	Cinema
☐ LOFTUS/MECHANIQUE/WHY HE CHANGED		5414839304613	DVD MOVIE	26-Oct-2009	PEAS	HUMOR/CABARET	Video
☐ MADCHEN/MADCHEN 2/LUFT ODER LIEBE		4011976855266	DVD MOVIE	10-Jan-2005	WDR-E	HUMOR/CABARET	Video
☐ PENGU 2/SPECIALE BRUIJLOFT/STINKT		8714221040111	DVD MOVIE	11-Jun-2007	JUST BRIDGE	CHILDREN	Video
☐ PENGU 2/SPECIALE BRUIJLOFT		8714221021486	DVD MOVIE	27-Mar-2006	CHR	ANIMATION	TV
☐ RUS/DAVID - LIVE FROM THE LOFT		811773000049	DVD MUSIC		COAST TO COAST	MUSIC	Video

Figuur 8: Screenshot van het selectiescherm van de GfK webtool (bron: e-mail Edwin Bleijswijk, GfK, 2013)

Ook de internationale koepelorganisatie waar BEA lid van is, de International Video Federation (IVF), verzamelt gegevens over de Belgische markt in samenwerking met de externe partner IHS Electronics & Media (ex-Screen Digest). Deze hebben ook betrekking op de verhuur. Hoewel zowel BEA als IVF ook de Video on Demand-markt tot hun werkingsgebied rekenen, is het momenteel moeilijk om volledige cijfers te verkrijgen over deze markt, die nog volop in ontwikkeling is. Er worden in samenwerking met IHS (Screen Digest) wel marktoverzichten gepubliceerd, waarbij de waarde van de verschillende segmenten (consumentenbestedingen) wordt in kaart gebracht (zie voorbeeld figuur 9). Het gaat hier om cijfers over België, niet opgesplitst in Vlaanderen en Wallonië.

Navraag leert dat IHS Electronics & Media (Screen Digest) een aantal abonnementsdiensten aanbiedt, waaronder deze Video Intelligence. Toegang tot deze service omvat ook aanvullende rapporten en analyses. Er zou binnenkort ook een VoD service opstarten waarbij downloads per titel gevolgd worden (bron: Nathalie Guillou, IHS). De prijs voor een dergelijk abonnement ligt echter vrij hoog.

Figuur 9: Videomarkt in België: cijfers zoals verspreid door BEA (BEA, 2013)

Op individuele titelbasis is het veel moeilijker om VoD cijfers te vinden. Het CIM verzamelt enkele "online" cijfers in het kader van de internetstudie, op basis van een technische meting en een panel, maar deze hebben enkel betrekking op het bereik van websites van CIM-leden. Zo is Youtube bijvoorbeeld niet opgenomen. Zogenaamde over-the-top Video on Demand aanbiedingen worden hier ook niet in opgenomen. Nieuwe initiatieven van de omroepen (Stevie) of distributeurs (Yelo) worden dus voorlopig niet consequent gemeten.

Individuele producenten en rechtenhouders zijn aangewezen op hun contractuele relatie met VoD-aanbieders voor de aanlevering van hun exploitatiecijfers op VoD. Verschillende respondenten gaven aan dat er gestructureerd en op regelmatige basis cijfers worden aangeleverd. Toch is niet duidelijk of iedereen op dezelfde manier data aangeleverd krijgt, afhankelijk van het type deal (bvb. flat fee aankoop van een titel, versus inkomstenverdeling gebaseerd op aantal downloads).

Omdat de VoD-markt sterk concurrentieel is, zijn de belangrijkste spelers (Belgacom, Telenet) niet bereid om veel cijfers publiek vrij te geven. Zeker marktaandeelen liggen gevoelig: gezien de marktverdeling zou het volgens hen te eenvoudig zijn om dit af te leiden uit individuele cijfers. Het is sowieso cruciaal om beide spelers over de streep te trekken bij het uitwerken van een oplossing. Nu al zijn beide partijen enkel bereid om in het jaarverslag informatie te geven die ook door de concurrerende partij verstrekt wordt. Een oplossing vinden zal hier ongetwijfeld gelinkt moeten worden aan een wettelijke bepaling of andere verplichting (zie ook 2.3.1).

Bron	Verzamelde gegevens	Evaluatie
BEA	Toegang voor de leden tot GfK cijfers. Publieke cijfers hebben betrekking op de totale omvang van de home video markt en haar verschillende segmenten (VoD inclusief).	BEA vertegenwoordigt niet de volledige markt maar wel een belangrijk deel ervan en zal naar de toekomst toe ook actief worden op het vlak van filmdistributie. Toch zijn er lacunes in de verzamelde data en zijn de GfK cijfers niet raadpleegbaar voor niet-leden. Het VAF zou hier dus rechtstreeks terecht moeten.
GfK	Retailcijfers op basis van de winkerverkopen van DVDs en Blu-rays.	Geen volledige maar wel een ruime dekking van de markt. Verschillende abonnementsformules mogelijk, maar een hoge instapprijs.
IHS Electronics & Media (ex-Screen Digest)	Verschillende abonnementen, waaronder Video Intelligence ¹¹ . Er zou binnenkort ook een VoD service opstarten waarbij downloads per titel gevolgd worden.	Hoge kostprijs. Geen gegevens per titel beschikbaar (met uitzondering van de op te starten VoD dienst).
DVD-distributeurs	Cijfers van aanlevering en verkoop van hun titels.	Er is een discrepantie tussen de cijfers van de verdelers en de uiteindelijke doorverkoopcijfers. Vanuit dit opzicht lijkt het GfK een interessantere bron.
VoD-platformen rechtstreeks	Enkel rechtstreeks naar rechthouders, afhankelijk van de gesloten deal.	Grote terughoudendheid vanuit concurrentiële overwegingen.

Tabel 15: Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen

¹¹ Zie overzicht van de categorieën die in deze Excel files te vinden zijn in bijlage 6.3.

2.4.7 Export

De successen van Belgische/Vlaamse audiovisuele werken in het buitenland zijn niet altijd even gemakkelijk in kaart te brengen.

Het minste problemen stellen zich voor de festivalselecties en -prijzen, die door de individuele producenten te worden bijgehouden en die ook binnen VAF in overzichtlijsten worden bewaard (zie 2.2.).

Moeilijker is het om volledige informatie te krijgen over de commerciële exploitatie van Vlaamse/Belgische titels in buitenlandse markten. De versnippering van rechten speelt hier een rol in, maar ook de extra "buffer" die wordt ingenomen door de sales agent en de grote diversiteit aan spelers op de Europese markt (ook op het vlak van professionalisering en rapportering).

Voor de bioscoopmarkt vermeldden we reeds de dienst SplitScreen, waar het VAF dit jaar voor het eerst gebruik van maakte (zie ook 2.2.2.). We zetten de voornaamste kenmerken nog even op een rijtje in de tabel aan het eind van deze subsectie.

Specifiek voor de televisiemarkt werd in de interviews melding gemaakt van een organisatie die de kijkcijfers op buitenlandse kanalen commercialiseert, met name Eurodata TV. Zij bieden verschillende formules aan, waarvan de "Ratings passport" formule het meest geschikt lijkt in functie van de gegevensnoden van het VAF, met name om voor een beperkt aantal titels gegevens op te vragen. Deze oplossing biedt "à la carte" toegang tot de kijkcijfers op basis. Jaarlijks kunnen een aantal data opgevraagd worden voor een vooraf bepaald aantal titels. Het is ook mogelijk om eenmalige aanvragen te doen. Het duurt 2 werkdagen om de aanvragen te verwerken.

Bron	Verzamelde gegevens	Evaluatie
SplitScreen	Voor een aantal vooraf bepaalde territoria de algemene marktgegevens, plus bioscoopexploitatie en eventueel andere exploitatiemarkten voor Belgische titels.	Dit kan voor een beperkt aantal markten een oplossing zijn, in het bijzonder voor bioscoopcijfers. Interessant is de marktanalyse die de cijfers contextualiseert. Anderzijds kan een deel van deze cijfers ook rechtstreeks bij de gebruikte bronnen gehaald worden.
Eurodata TV	Kijkcijfers op Europees vlak	Een dure tool, maar met de interessante mogelijkheid om individueel een aantal titels op te

		vragen.
--	--	---------

Tabel 16: Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen

2.5 Andere bronnen van informatie over de sector

Naast de verschillende instellingen, de sectorspelers en hun dataleveranciers, zijn er ook elders gegevens over de Vlaamse en België audiovisuele sector te vinden. Tijdens de bespreking van de Europese situatie (sectie 3) zullen we nog een aantal belangrijke externe dataleveranciers aan bod laten komen. Vooraleer daartoe over te gaan staan we nog even stil bij bronnen die in België zelf gevestigd zijn. Deze vinden we in het bijzonder terug a) bij verwante mediasectoren en b) in een academische en consultancy omgeving.

Onder de eerste noemer vallen actoren die weliswaar zijdelings bij de audiovisuele sector betrokken zijn, maar niet rechtstreeks een rol spelen bij de exploitatie van films en TV-series. Zo kan een commerciële database zoals die van Cinebel een nuttige bron zijn van informatie. Deze website biedt aan consumenten informatie met betrekking tot de programmatie in de verschillende bioscopen. Daardoor beschikken zij over een databank van de in België vertoonde films. In dit geval kan deze bron gebruikt worden om zicht te krijgen op de verdelers die actief zijn op de Belgische markt, alsook het type en aantal bioscoopreleases waarvoor zij jaarlijks verantwoordelijk zijn. Vooral voor de gegevens vanaf juni 2011 zijn deze gegevens gemakkelijk uit het systeem te exporteren, maar er bestaan ook gegevens voor de periode 2006-2011. Het bestand omvat gedetailleerde gegevens, zoals de titels van de vertoonde films, hun land van oorsprong, de betrokken distributeur, de synopsis van de film, de releasedatum, het genre, de regisseur, de voornaamste acteurs, het distributiejaar en de duur van de films. Het aantal vertoningen is hier ook in opgenomen. De gegevens met betrekking tot de films zelf worden door de distributeur aangeleverd, terwijl de programmatie wekelijks door de vertoners wordt doorgegeven. Op basis van de verzamelde informatie beschikt Cinebel ook over een lijst van (actieve) verdelers, en een lijst van (actieve) vertoners. Deze databestanden zijn niet publiek toegankelijk, maar zouden op aanvraag aangeleverd kunnen worden aan het VAF. Toch blijkt dat er in de praktijk fouten in deze databestanden zitten. Vooral de co-productiestructuur wordt niet altijd juist weergegeven, met Belgische co-producties die verkeerdelijk als "Franse producties" werden genoteerd. Daarom lijken deze gegevens vooral nuttig om de bioscoopreleasedatum te kennen en/of te controleren. Op internationaal vlak zijn IMDB.com en boxofficemojo.com gekende websites.

Onder de tweede noemer valt het onderzoek dat uitgevoerd wordt aan de verschillende universiteiten, alsook de studies die uitgevoerd worden door gespecialiseerde consultancybureaus zoals Econopolis. Vaak gaat het hier om ad hoc onderzoek, maar er zijn ook regelmatig terugkerende

studies die interessant kunnen zijn om het beeld van de audiovisuele sector in Vlaanderen te vervolledigen. Een voorbeeld hiervan is de Digimeter (www.digimeter.be), dat jaarlijks het bezit en gebruik van media & ICT in Vlaanderen monitort op basis van een representatieve bevraging.

Een ander interessant voorbeeld is Graydon, dat consultancydiensten aanbiedt, maar ook een databank onderhoudt waarin bedrijven, aktes en neergelegde jaarrekeningen kunnen opgezocht worden. Via de online "e-shop" kunnen gratis het aantal bedrijven binnen een bepaalde categorie worden opgezocht. Alle soorten balansgegevens kunnen op deze manier worden opgevraagd (basisprijs per adres, met extra kosten per bijkomend element en adres). Gezien Graydon zich in belangrijke mate baseert op de NACE classificaties, stellen zich hier echter de gekende problemen qua volledigheid en betrouwbaarheid (zie 2.3.3.). Graydon tracht dit op te lossen door een beroep te doen op een aantal uiteenlopende bronnen (niet enkel de Kruispuntbank van Ondernemingen, maar ook de BTW, RSZ, het Staatsblad en eigen dataverzameling), maar toch blijft dit potentieel problematisch.

Zoals we reeds aangaven lijkt het interessant dat het VAF in dit verband pistes tot samenwerking exploreert voor jaarlijks terugkerende studies. Niet alle sectorgegevens lenen zich hier even goed voor. Twee soorten data lijken het meest interessant om uit te besteden aan wetenschappelijke onderzoeken: 1) de algemene inzichten over de sector en haar omvang, werkgelegenheid, etc. en/of 2) gebruikersonderzoek naar de voorkeuren en profielen van bioscoopbezoekers.

Bron	Verzamelde gegevens	Evaluatie
Cinebel	Releasedatum, aantal vertoningen, basiskenmerken per titel, distributeurs.	Enkel films die vertoond zijn in bioscoop of andere courante vertoningsplek, dus geen experimentele films, kortfilms, documentaire. Niet alle coproducties juist ingevuld.
Academische of andere onderzoeksinstituten	Ad hoc studies, vaak in opdracht van sectorspelers.	Interessante studies maar vooral indien ze frequent worden uitgevoerd.
Graydon	Balansgegevens van bedrijven.	Focus op balansgegevens. Omwille van de problematiek van NACE-codering mogelijk problemen met

		betrouwbaarheid en volledigheid
--	--	---------------------------------

Tabel 17: Overzicht van mogelijke bronnen, hun voor- en nadelen

2.6 Geïdentificeerde problemen en lacunes

Op basis van het overzicht van de vindplaatsen van data over de audiovisuele sector in Vlaanderen en België is het mogelijk om een aantal opvallende problemen te identificeren, die de lacunes in de verzameling van volledige sectordata door het VAF deels verklaren. We focussen hier in het bijzonder op 1) de versnippering van vindplaatsen en verwerking (2.7.1), 2) het probleem van definiëring (2.7.2), 3) de moeizame verhoudingen in sommige sectorsegmenten (2.7.3) en 4) de problemen gelinkt aan het opkomende karakter van nieuwere (digitale) exploitatievormen (2.7.4). We geven telkens aan of dit problemen zijn die op korte of lange termijn aangepakt kunnen worden en zo ja, op welke manier.

2.6.1 Versnipperd karakter van de huidige dataverzameling

Zoals sectie 2.2. aantoonde, wordt door het VAF reeds een waaier aan informatie verzameld. Toch heeft het VAF geen volledig overzicht van de sector en de levensloop van de gesteunde producties. Uit de bespreking binnen 2.5. werd duidelijk dat dit alvast deels te wijten is aan de fragmentering van de vindplaatsen binnen de sector zelf.

Daarnaast kunnen we hier echter ook intern een aantal oorzaken voor onderscheiden:

1) Meerdere contactpersonen binnen het VAF zijn betrokken bij de gegevensverzameling, en doen dit op uiteenlopende momenten:

- Siebe Dumon, hoofd Vorming en Onderzoek: verzameling van gegevens in functie van de bevraging door Europese en internationale organisaties.
- Karel Verhelst, communicatiecoördinator, vraagt jaarlijks (in het voorjaar) informatie op met het oog op het jaarverslag.
- An Ratinckx, administratief medewerker: heeft een divers takenpakket waarbij vooral het verzamelen van bioscoopcijfers (bij de distributeur en/of filmmaker) betrekking heeft op dataverzameling.
- Afdeling boekhouding (Tom Vanderelst), waar continu de opvolging gebeurt van de gesteunde producties. Jaarlijks worden exploitatieafrekeningen opgevraagd en verwerkt.

- Projectbeheerders (6), die bevoegd zijn voor bepaalde types films (animatie, kortfilm, fictie, enz.). Zij volgen de aanvragen op en voeren bvb. informatie in Filemaker.

2) Een niet-gestandaardiseerde verwerking: met het huidige interne softwaresysteem Filemaker is het niet mogelijk om alle verzamelde informatie samen te brengen in een eenduidig en gestructureerd overzicht. Er worden daarnaast door verschillende personen/diensten Excel sheets opgemaakt.

3) Een bevoegdheid die zich niet over de volledige waardeketen uitstrekt: er is niet enkel een gebrek aan sector-overkoepelend overleg, maar ook met het VAF hebben niet alle betrokkenen een duidelijke relatie. Dit hangt uiteraard deels samen met de opdracht van het VAF, die zich voorlopig nog beperkt tot de productiesector. De stakeholders die niet binnen productie werkzaam zijn, gaven dan ook aan dat de contacten op dit moment een ad hoc karakter hebben. Ook beschikken zij niet over één duidelijke contactpersoon binnen het VAF. Met de FOD Economie ontbrak tot dusver zelfs elk contact. Nu de opdracht van het VAF aan uitbreiding toe is, is dit het geschikte moment om een grotere rechtstreekse betrokkenheid bij andere audiovisuele segmenten (distributie en exploitatie) te koppelen aan een verbetering van de gegevensverzameling.

Dit is een probleem dat kan worden aangepakt door de verantwoordelijkheid voor onderzoek en gegevensverzameling te centraliseren bij één persoon binnen VAF die hier voldoende tijd voor kan vrijmaken. Dit kan op relatief korte termijn gerealiseerd worden. De uitbreiding van bevoegdheden moet ook aangegrepen worden om een aantal gesprekken met stakeholders uit distributie en exploitatie te organiseren. Dit is eerder een werk dat op langere termijn zijn vruchten kan afwerpen.

2.6.2 Uiteenlopende definities

Het is moeilijk om de sector te vatten in sluitende definities. Dit geldt zowel voor de afbakening van de sector zelf, als voor specifieke activiteiten en heeft een impact op zowel de officiële statistieken (NACE-codes) als op onofficiële gegevens (bvb. zoals ze verzameld worden door de Federatie van Cinema's in België). Voorts vertaalt de specifieke Belgische context zich ook in nood aan overleg over coherente definities, bijvoorbeeld over de term "productiejaar". Tijdens het onderzoek bleek namelijk dat de Franse Gemeenschap hier een andere definitie voor hanteert dan het VAF. Dit heeft dubbele tellingen tot gevolg. Coördinatie is ook noodzakelijk van zodra gegevens betrekking hebben op Brusselse bedrijven en projecten.

Zowel officieel als onofficieel is het belangrijk om af te bakenen wat er met bepaalde termen bedoeld wordt. Dit geldt bij uitstek voor nieuwe exploitatievormen zoals Video on Demand, maar

ook voor oudere vormen van vertoning. Zo is het niet steeds duidelijk welke spelers allemaal als "bioscoop" beschouwd kunnen worden. Naargelang de gebruikte criteria (bvb. het aantal vertoningen per week, de financieringsstructuur, enz.) kunnen de cultuurcentra of gesubsidieerde vertoners hier wel of niet toe gerekend worden. In een veranderend (digitaliserend) medialandschap vervagen de grenzen tussen verschillende activiteiten steeds meer.

In tabel 20 geven we een (niet-exhaustief) overzicht van de vijf voornaamste definitieproblemen die we identificeerden tijdens het onderzoek.

Term	Definitieproblemen
Productiejaar	Het systeem van erkenning langs Franstalige kant wordt niet gedupliceerd in Vlaanderen wat leidt tot onduidelijkheden en dubbele tellingen.
Bioscoop/cinema/vertoner	Is een cultureel centrum dat sporadisch films vertoont ook een bioscoop? Hier zal een afweging gemaakt moeten worden met als voornaamste elementen 1) de projectieapparatuur (DCI standaarden of niet) en 2) het aantal vertoningen per week (minstens 1).
Video on Demand	Wat kunnen we als niet-lineaire dienst beschouwen volgens het Mediadecreet? Het onderscheid tussen diensten gevestigd in België en deze die zich tot België richten bemoeilijkt de afbakening en meting van dit sectorsegment.
Majoritaire/minoritaire producties	Er kan een onderscheid gemaakt worden tussen officiële en niet-officiële; financiële en andere co-producties. In de Franse Gemeenschap bijvoorbeeld telt enkel het financiële criterium voor de tax shelter, terwijl de SGAM uitgaat van een culturele definitie gebaseerd op inbreng (bvb. in cast en crew).
Territorium	Sommige cijfers worden verzameld voor België, andere maken een opsplitsing naar gewest, Gemeenschap, provincie en/of agglomeratie. Cijfers zijn daardoor niet altijd vergelijkbaar. Bovendien vinden er dubbele tellingen van Brusselse actoren plaats.

Tabel 18: Overzicht van definitieproblemen

Dit probleem kan op korte tot middellange termijn worden opgelost door het organiseren van specifieke workshops die de belangrijkste stakeholders samenbrengen. Voor de bioscoopmarkt bijvoorbeeld zijn dit het VAF, de FCB, het SICRICDO, de niet-FCB vertoners (in het bijzonder Kinopolis), de Franse Gemeenschap en de Federale ADSEI.

2.6.3 Concurrentie en wantrouwen binnen de sector

Een deel van het gebrek aan transparantie binnen de sector is terug te brengen tot haar competitieve karakter, waarbinnen emotie en wantrouwen soms hoogtij kunnen vieren. Zoals geweten combineert de sector een hoge cultureel-artistieke waarde met een belangrijke economische rol. Bovendien is de sector gekenmerkt door oligopolistische tendensen. Deze situeren zich eerst en vooral op mondiaal vlak: een kleine groep Hollywood *Studios* domineert het filmlandschap wereldwijd. Ook in de nieuwe markten wordt er verwacht dat een aantal grotere spelers, oorspronkelijk afkomstig uit andere domeinen, een belangrijke strategische positie zullen bekleden. Voorbeelden zijn Apple, Google en Amazon. Het aanbod van deze spelers, bvb. iTunes' Video on Demand platform, is soms beschikbaar in Vlaanderen/België terwijl de verantwoordelijke vestiging van bvb. Apple zich in een ander territorium bevindt (in het geval van iTunes in Luxemburg). De machtsevenwichten die hieruit voortvloeien dupliceren zich ook nationaal en regionaal: bvb. in de bioscoopmarkt, waar Kinopolis een erg dominante positie heeft, of op de VoD markt, die vooralsnog gedomineerd wordt door Telenet en Belgacom, die samen het grootste deel van de netwerk distributie voor zich nemen.

Kleinere en/of lokale spelers kunnen ongerust zijn over de mogelijke impact van deze dominante spelers en bijgevolg minder geneigd zijn om cijfers vrij te geven. Een kleinere speler kan echter zijn (programmatische-) beleid aftoetsen aan de cijfers van de grotere marktspelers. Voor de grotere groepen die actief zijn in distributie en/of (bioscoop-)exploitatie is het soms minder duidelijk wat de voordelen zijn van het uitwisselen van informatie. Bovendien kijkt iedereen naar elkaar: Belgacom zal niet in een gegevensuitwisselingsprogramma meestappen indien Telenet het niet doet, en omgekeerd.

Voor spelers die beursgenoteerd zijn, speelt er nog een extra dimensie mee. Voor hen is het cruciaal dat beursgevoelige informatie slechts in overeenstemming met de eigen financiële kalender gepubliceerd wordt. Zij zijn dan ook terughoudend om deze informatie reeds eerder aan bvb.

concurrenten vrij te geven. Bovendien kunnen analisten, zelfs uit geaggregeerde informatie, zaken afleiden die de waardebeoordeling van het bedrijf kunnen beïnvloeden.

In België en Vlaanderen zijn dergelijke problemen vooral zichtbaar in de distributie en exploitatie. Het VAF is hier nog niet voor bevoegd en ook de sectororganisaties zijn minder sterk dan deze die producenten groeperen. In Sectie 3 zullen we zien dat in landen met sterke sectororganisaties vaak meer gegevens beschikbaar zijn.

Dit probleem kan het VAF niet op korte termijn oplossen. In ruil voor steun zouden sectororganisaties eventueel een centralere rol kunnen spelen in de gegevensverzameling, maar zolang deze niet de volledige sector vertegenwoordigen lijkt dit moeilijk. In de bioscoopmarkt vinden er momenteel weliswaar interessante (Cinedata) evoluties plaats, die door het VAF van nabij moeten worden opgevolgd.

2.6.4 Nieuwe markten

Voor de lacunes die betrekking hebben op de nieuwste exploitatievormen voor audiovisuele content, met name Video on Demand (VoD), ligt de oorzaak van sectorwantrouwen niet in historische conflicten. Het gebrek aan transparantie lijkt hier op zijn minst deels gelinkt aan de observatie dat deze markten zich nog volop aan het ontwikkelen zijn. Ook in Europa lanceren uiteenlopende spelers van verschillende grootte een waaier aan VoD-diensten, maar de markt vertegenwoordigt momenteel nog steeds een minderheid van de home entertainment inkomsten. De verwachtingen zijn echter hooggespannen, VoD wordt als een cruciale groeimarkt gezien, die uiteindelijk het verlies van de DVD-markt zal moeten compenseren (wat vooralsnog niet het geval is).

Hoewel er binnen Vlaanderen en België ook spelers VoD-diensten lanceren via het Internet, is het duidelijk dat er het meest gekeken wordt naar wat de bestaande netwerk distributeurs ontwikkelen. Zij hebben via digitale kabel- en IPTV-abonnementen een belangrijke bestaande relatie met het publiek opgebouwd. In Vlaanderen verdelen Telenet en Belgacom dan ook het gros van de markt onder elkaar.

Waar men het ook in de andere Europese landen moeilijk heeft om de VoD-markt in kaart te brengen (zie sectie 3), bemoeilijkt deze duopolie de Vlaamse situatie. Indien cijfers over VoD publiek gemaakt worden, kunnen deze spelers hieruit namelijk onmiddellijk het aandeel van hun concurrent afleiden.

Een bijkomend probleem heeft te maken met de aanwezigheid van buitenlandse spelers op deze nieuwe markten. Voor VoD gaat het hier bvb. om iTunes, gevestigd in Luxemburg. De al dan niet

verplichte aanlevering van data door deze spelers lijkt extra problematisch, maar zou mogelijk de vrijgave van gegevens door Telenet en Belgacom kunnen faciliteren. Zij zijn immers ook geïnteresseerd in wat deze van oorsprong Amerikaanse spelers (kunnen) betekenen op de lokale markt.

Zolang de markt in evolutie is, zullen deze spelers niet geneigd zijn om informatie vrij te geven. Indien het VAF hier meer gegevens over wilt ontvangen, beperken de mogelijkheden zich tot:

a) Op korte termijn, het opleggen van een gegevensverplichting. Hoewel hier opties voor bestaan in de bestaande wetgeving (zie 2.3.1.), kan de implementatie van dergelijke verplichtingen lang duren en/of op verzet stuiten van de sector of de politiek;

b) Het creëren van vertrouwensbanden met deze nieuwe spelers, waardoor zij overtuigd kunnen worden om gegevens vrij te geven voor aggregatie. Dit is in elk geval een werk dat tijd vraagt, waar bij voorkeur 1 of meerdere personen binnen VAF de rol van neutrale intermediair opnemen. Ook hier is het cruciaal dat een huidige of toekomstige werknemer voldoende tijd in deze opdracht kan investeren.

3 De situatie op Europees niveau

3.1 Inleiding

Mogelijke oplossingen voor de in hoofdstuk 2 geïdentificeerde problemen moeten rekening houden met de specifieke kenmerken van de Vlaamse en Belgische markt. Toch kunnen buitenlandse ervaringen met gelijkaardige problemen inspiratie bieden. Daarom bestond een deel van het onderzoek erin een blik te werpen op de organisatie van dataverzameling in de andere Europese landen. Desk research resulteerde hier opnieuw in de opstelling van een typologie van vindplaatsen. Daarnaast was een online survey een belangrijke bron van informatie. Op basis van onder meer de adressenlijst van het EFARN (European Film Agency Research Network), waar het VAF lid van is, werd de link naar deze online vragenlijst uitgestuurd naar meer dan 90 personen binnen 67 instellingen in 38 Europese landen. Daartoe behoorden ook een aantal Europese sectororganisaties en instellingen: Cineregio, Eurimages, de Europese Commissie, Europa Cinemas, Europa Distribution, Europa International, de European Audiovisual Observatory, de European Digital Media Association, de Fédération Internationale des Associations de Distributeurs de films (FIAD), de Federation of European Film Directors (FERA), de European Federation of Cinematographers (IMAGO), de International Federation of Film Producers' Associations (FIAPF), de International Video Federation (IVF), het MEDIA programma, Media Salles, en de Union Internationale des Cinémas (UNIC). Uiteindelijk vulden verantwoordelijken van 29 organisaties de survey in (zie tabel 21).

Eenzijds bleken de grotere Europese landen (Frankrijk, UK, Spanje) een uitgebreid systeem voor dataverzameling opgezet te hebben. Anderzijds leken de Scandinavische landen interessant (Denemarken, Noorwegen, Zweden). Daarnaast werden op basis van de survey ook Ierland en Oostenrijk aangehaald als mogelijke goede voorbeelden.

Op basis hiervan en afhankelijk van de beschikbaarheid van de betrokken fondsen, werd voor 6 fondsen via een interview gedetailleerdere informatie verkregen. Er vond ook een telefonisch gesprek plaats met de Stichting FilmOnderzoek in Nederland (Tabel 22). Er werd via e-mail ook meer informatie verkregen over bepaalde specifieke details en aspecten, bij Eurimages en bij Ib Bondebjerg (University of Copenhagen).

Vooraleer over te gaan tot de bespreking van de resultaten van de survey, staan we nog even stil bij de specifieke rol die het European Audiovisual Observatory vervult op het vlak van gegevensverzameling met betrekking tot de Europese audiovisuele sector.

Organisation	City, Country	Type of organisation
Antrakt Sinema Newspaper	Istanbul, Turkey	National trade organisation
Austrian Film Institute	Vienna, Austria	Film agency
British Film Institute	UK	Film agency
Bulgarian National Film Center	Sofia, Bulgaria	Film agency
Centre national de l'audiovisuel	Luxembourg	Archive
Centre national du cinéma et de l'image animée ¹²	Paris, France	Film agency
Cine-Regio	Belgium	European trade organisation/net work
CNC	Paris, France	Film agency
Danish Film Institut	Copenhagen, Denmark	Film agency
Direzione Generale per il Cinema - Ministero per i Beni e le Attività Culturali	Rome, Italy	Ministry of Culture
Estonian Film Institute	Tallinn, Estonia	Film agency
Eurimages	Strasbourg	International organisation
European Commission	Brussels	International organisation
Institute of Cinematography and Audiovisual Arts (ICAA)	Madrid, Spain	Film agency
Ministry Of Education and Culture Of Cyprus	Nicosia	Ministry of

¹² Twee verschillende werknemers van het CNC vulden onze enquête in. We hebben deze resultaten zoveel mogelijk samengevoegd en/of slechts één maal in rekening gebracht bij het opmaken van de statistieken.

Organisation	City, Country	Type of organisation
		Culture
National Film Center	Bucharest, Romania	Film agency
National Media and Infocommunications Authority - National Film Office	Budapest, Hungary	National public body
Netherlands Film Fund	The Netherlands	Film agency
Nevafilm Research	St. Petersburg, Russia	Private independent research company
Norwegian Film Institute	Oslo, Norway	Film agency
Polish Film Institute	Warsaw, Poland	Film agency
Service Général de l'Audiovisuel et des Multimédias	Bruxelles, Belgique	Public administration
Slovenian Film Centre	Ljubljana, Slovenia	Film agency
SPIO	Wiesbaden, Germany	National trade organisation
State Fund for Cinematography	Prague, Czech Republic	Film agency
Statistics Iceland	Raykjavik, Iceland	Statistical office
Swedish Film Institute	Sweden	Film agency
Swiss Federal Statistical Office	Neuchâtel, Switzerland	Statistical Office
The Finnish Film Foundation	Helsinki, Finland	Film agency
UNIC	Brussels	International trade organisation

Tabel 19: Overzicht van respondenten van de Europese survey

No.	Organisatie	Naam	Datum interview
1	British Film Institute	Nick Maine	12 juni
2	Austrian Film Institute	Angelika Teuschl	11 juni
3	Danish Film Institute	Anne Hoby	27 mei
4	Netherlands Film Fund	Jonathan Mees	29 mei
5	Swedish Film Institute	Johan Froberg	27 mei
6	Stichting FilmOnderzoek Nederland	Jorien Scholtens	24 juni
7	ICAA	Rafael Cabrera	4 juli

Tabel 20: Georganiseerde interviews met Europese organisaties

3.2 De rol van het European Audiovisual Observatory

Het European Audiovisual Observatory (EAO) vormt een belangrijke entiteit op het vlak van gegevensverzameling met betrekking tot de Europese audiovisuele sector. Deze instelling werd in 1992 specifiek opgericht (binnen de Raad van Europa) om informatie te verzamelen en verspreiden met betrekking tot de Europese audiovisuele industrie. Ruim 39 landen zijn vandaag lid van het EAO. Ook de Europese Commissie is vertegenwoordigd in haar organen (EAO, 2013a).

In eerste instantie publiceert het European Audiovisual Observatory zelf heel wat cijfers over de sector. Naast ad hoc studies zijn dit onder meer een aantal jaarlijks terugkerende studies, zoals het European Audiovisual Yearbook of "Focus: World Film Market Trends". Doorgaans raadpleegt het EAO hier zelf nationale entiteiten, waaronder het VAF, voor (zie 2.2.3). Het VAF zal hier dan ook veelal geen nieuwe cijfers over de Belgische of Vlaamse markt in terugvinden, maar deze wel kunnen vergelijken met de cijfers over andere lidstaten en de tendensen op Europees of wereldvlak.

Het EAO onderhoudt evenwel ook een aantal online raadpleegbare databanken. Twee databanken lijken in het bijzonder nuttig als bijkomende gegevensbron over de Vlaamse en Belgische markt: Lumière en Mavise.

Lumière is toegespitst op bioscoopcijfers (*admissions*). Hieruit kan informatie afgeleid worden met betrekking tot de release in 36 Europese landen, plus Noord-Amerika (zie voorbeeld in figuur 10). Handig is dat deze informatie geëxporteerd kan worden in csv-formaat en dat er dus vervolgens in Excel verder op gewerkt kan worden. Aangezien de informatie waarmee gevoed wordt afkomstig is van uiteenlopende bronnen op nationaal niveau, is de betrouwbaarheid en de volledigheid van de cijfers ook variabel en afhankelijk van de gegevensbeschikbaarheid op de nationale markten (EAO, 2013b).

Via Mavise kunnen de belangrijkste kenmerken van audiovisuele lineaire en niet-lineaire diensten worden geraadpleegd. Het gaat hier om profielpagina's met betrekking tot 40 televisiemarkten, 10621 televisiezenders, 3181 on-demand diensten en 7955 bedrijven (EAO, 2013c). Opnieuw kunnen de lijsten geëxporteerd worden in csv-formaat. De identificatie van al deze spelers is in de woorden van het EAO "*a real challenge and a never-ending work in progress*". Vooral voor on-demand diensten is dit een complexe taak waarbij diverse bronnen zijn geraadpleegd (lijsten van nationale autoriteiten naast eigen Internet research, persartikels enzovoort) (EAO, 2013d). Deze problemen hebben ongetwijfeld een impact op de volledigheid van de databank, maar dit is desalniettemin momenteel de meest omvangrijke overzichtsbron voor de Europese VoD-markt.

In tweede instantie verzorgt het EAO ook het secretariaat van het reeds genoemde EFARN (zie 3.1).

LUMIERE

Data base on admissions of films released in Europe

[\[European Audiovisual Observatory\]](#)

[\[Presentation of the LUMIERE Database\]](#)

[\[Other search\]](#)

Film Information

Rundskop (XX) *[Original title]*
 Bullhead (EN)
[\[IMDb Info\]](#)

Directors :

[Michael R. Roskam](#) [\[IMDb Info\]](#)

Producing or Co-producing country : BE

Production year : 2011

Admissions

Market	Distributor	Release date	2011	2012	Total since 2011
FR	Ad Vitam	22/02/2012		91 160	91 160
HU	Mozinet	12/07/2012		3 073	3 073
NL	Just Film Distribution	26/05/2011	13 859		13 859
SE	Njutafilms	04/05/2012		1 997	1 997
EUR EU			13 859	96 230	110 089
EUR OBS(36)			13 859	96 230	110 089

Graph: Breakdown of admissions and penetration rate in the national markets of European Union

[Export CSV](#)

© European Audiovisual Observatory

The data base LUMIERE provides a systematic compilation of available data on admissions of the films released in European cinemas since 1996. The data base is the result of the collaboration between the European Audiovisual Observatory and the various specialised national sources as well as the MEDIA Programme of the European Union.

Figuur 10: Voorbeeld van gegevens met betrekking tot internationale bioscoopmarkten beschikbaar via Lumière (screenshot via <http://lumiere.obs.coe.int>)

Bron	Verzamelde gegevens	Evaluatie
Lumière	Voor elke film de releasemarkten in Europa (+ de VS), met release datum, distributeur, en bezoercijfers.	Deze gratis tool is de belangrijkste publieke bron voor bioscoopcijfers op Europees niveau. Omdat de bronnen op nationaal niveau divers zijn (en niet altijd even betrouwbaar), is de volledigheid van de cijfers niet steeds gegarandeerd.
Mavise	Een overzicht van de audiovisuele markten in Europa (lineair en niet-lineair), met inbegrip van bedrijfsprofielen (VoD platformen, televisiezenders enz.)	Gratis toegankelijke databank die toelaat de verschillende spelers die actief zijn in Europe te identificeren. Door de moeilijkheden die het EAO ondervindt met betrekking tot het gebrek aan transparantie in de sector (vooral voor VoD) is de databank wellicht niet 100% volledig.

3.3 Organisatie van dataverzameling in andere Europese landen

Bij het bespreken van de dataverzameling in andere Europese landen onderscheiden we drie belangrijke aspecten:

- 1) Welke mankracht en middelen worden door het fonds vrijgemaakt op het gebied van dataverzameling?
- 2) Welke gegevens worden verzameld?
- 2) Welke incentives worden gebruikt om de aanlevering van data te stimuleren?

3.3.1 Mankracht en middelen

Van de 30 respondenten of 29 ondervraagde organisaties heeft een ruime meerderheid werknemers in dienst die zich specifiek toespitsen op onderzoek en dataverzameling (tabel 23). Hierbinnen is echter een grote verscheidenheid terug te vinden (tabel 24).

Binnen de filmfondsen steekt het Franse CNC met kop en schouders boven de andere respondenten uit: hier zijn ruim 11 voltijds equivalenten (FTE) bezig met de verzameling, analyse en publicatie van gegevens (op een totaal van meer dan 450 werknemers). Ook het British Film Institute legt hier qua tijdsbesteding, weliswaar in mindere mate, de nadruk op: 3,5 voltijds equivalenten werken er specifiek op onderzoek (op een totaal van 350 werknemers). Bij de andere fondsen (die qua grootte dichter aanleunen bij het VAF) varieert de situatie: sommige kleinere fondsen hebben geen specifiek personeel in dienst hiervoor, en besteden minder dan 1 FTE aan deze taak (dit is bvb. het geval voor het Polish Film Institute en de Finnish Film Foundation); andere beschikken over 1 tot 2 FTE die zich toelleggen op dataverzameling (bvb. SGAM, Austrian Film Institute).

Zijn er werknemers in dienst die zich specifiek met onderzoek bezighouden?	
"Dedicated employees"	Totaal
"No"	6
"Yes"	21
(blank)	2
Totaal aantal respondenten	29

Tabel 21: Aanwezigheid van werknemers die zich toespitsen op onderzoek en dataverzameling¹³

¹³ Er werd slechts één antwoord meegeteld voor het CNC (Frankrijk).

Organisatie	Total number of employees (FTE)	Are there dedicated employees for research?	Time spent on data collection and analysis
Average	636	n/a	2.7 FTE
Median	25	n/a	2 FTE
National Film Center, Bucharest - Romania	30	Yes	months
Institute of Cinematography and Audiovisual Arts (ICAA), Madrid - Spain	193	No	n/a
Danish Film Institute, Copenhagen Denmark	150	Yes	n/a
UNIC, Brussels	2	No	around 10% of our time
Nevafilm Research, St. Petersburg - Russia	Usually we have 3-4 analysts, but depending on the projects it can be up to 7-8	Yes	2/3 of our time
Antrakt Sinema Newspaper, Istanbul - Turkey	10	Yes	2 days per week
Cine-Regio, Belgium	1	No	1 week per year
Estonian Film Institute, Tallinn - Estonia	9	Yes	1 person 1/4 of her FTE
Polish Film Institute, Warsaw - Poland	54	No	0,5
The Finnish Film Foundation, Helsinki - Finland	25	No	0,25
Statistics Iceland, Reykjavik	approx. 100	Yes	0,2

Organisatie	Total number of employees (FTE)	Are there dedicated employees for research?	Time spent on data collection and analysis
National Media and Infocommunications Authority (National Film Office), Budapest - Hungary	15	Yes	0,2
State Fund for Cinematography, Prague - Czech Republic	10	Yes	n/a
Centre national du cinéma et de l'image animée, Paris - France	455	Yes	11
British Film Institute, UK	350	Yes	3.5
Swedish Film Institute, Sweden	n/a	Yes	3
Direzione Generale per il Cinema - Ministero per i Beni e le Attività Culturali, Rome - Italy	92	Yes	2
Austrian Film Institute, Vienna - Austria	11	Yes	2
SPIO Wiesbaden, Germany	5	Yes	2
Service Général de l'Audiovisuel et des Multimédias, Bruxelles - Belgique	n/a	Yes	2
Swiss Federal Statistical Office, Neuchâtel - Switzerland	n/a	Yes	2
Netherlands Film Fund, The Netherlands	27	Yes	1.5

Organisatie	Total number of employees (FTE)	Are there dedicated employees for research?	Time spent on data collection and analysis
European Commission, Brussels	15000	Yes	1
Norwegian Film Institute Oslo, Norway	approx. 90	Yes	1
Eurimages, Strasbourg	19	Yes	1
Centre national de l'audiovisuel, Luxembourg	37	n/a	n/a
Bulgarian National Film Center, Sofia - Bulgaria	13	Yes	n/a
Slovenian Film Centre, Ljubljana - Slovenia	6	No	n/a
Ministry Of Education and Culture, Nicosia - Cyprus	3	n/a	n/a

Tabel 22: Overzicht van mankracht in de bevroagde organisaties

3.3.2 Verzamelde gegevens

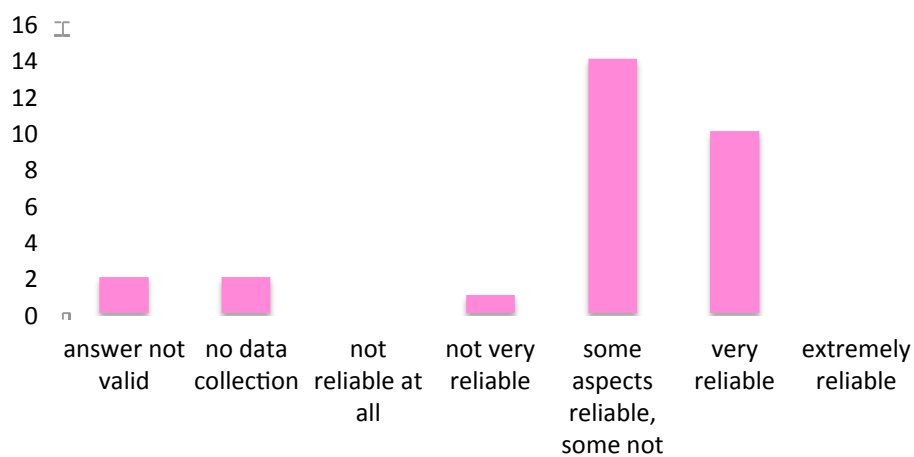
Uit de survey blijkt dat de meeste respondenten zowel kwalitatieve als kwantitatieve gegevens verzamelen. Enkel de deelnemende organisaties uit Cyprus en Luxemburg claimen geen data te verzamelen (Tabel 25). De meeste fondsen beoordelen op zijn minst een belangrijk deel van deze gegevens als (zeer) betrouwbaar. Toch wordt vooral aangegeven dat de betrouwbaarheid varieert naargelang het type gegevens (Figuur 11 en Tabel 26).

Type of data	
Row Labels	Total
no data	2
quantitative	8
quantitative & qualitative	19
Grand Total	29

Tabel 23: Aard van de verzamelde data¹⁴

□

Reliability of data

Figuur 11: Betrouwbaarheid van de verzamelde data¹⁵

¹⁴ We elimineerden voor deze vraag één van de twee respondenten van het CNC (Frankrijk), om dubbels te voorkomen.

¹⁵ Noot: sommige respondenten bij het beantwoorden van deze vraag meerdere keuzemogelijkheden hadden aangeduid (zowel "very reliable" als "extremely reliable" bijvoorbeeld), hebben we deze antwoorden zelf gehercodeerd.

Organisation	Reliability of data (recoded)	Additional comments
National Film Center Bucharest, Romania	very reliable	
ICAA Madrid, Spain	very reliable	All information checked with the relevant companies and institutions
Danish Film Institut Copenhagen, Denmark	some aspects reliable, some not	
UNIC Brussels, Belgium	some aspects reliable, some not	Quality of the data sources at national level varies. Simple projections are sometimes made.
Nevafilm Research St. Petersburg, Russia	some aspects reliable, some not	The data are verified, but in the absence of a law, the reliability is not equally strong for all sources.
Antrakt Sinema Newspaper Istanbul, Turkey	answer not valid	
Cine-Regio Brussels, Belgium	very reliable	The data are verified by the European Audiovisual Observatory
Estonian Film Institute Tallinn, Estonia	some aspects reliable, some not	
Polish Film Institute Warsaw, Poland	some aspects reliable, some not	The foreign co-producers' shares are not always clear
The Finnish Film Foundation Helsinki, Finland	some aspects reliable, some not	
Statistics Iceland Reykjavik, Iceland	some aspects reliable, some not	
National Media and Infocommunications Authority - National Film Office Budapest, Hungary	answer not valid	
State Fund for Cinematography Prague, Czech Republic	very reliable	
Centre national du cinéma et de l'image animée Paris, France	some aspects reliable, some not	
British Film Institute UK	some aspects reliable, some not	
Swedish Film Institute Sweden	some aspects reliable, some not	Data on admissions, box office, screenings etc. are based on digital cash reports and thus very reliable.
Direzione Generale per il Cinema - Ministero per i Beni e le Attivita Culturali Rome, Italy	some aspects reliable, some not	Data supplied by companies in order to obtain legally established benefits are very reliable, but data for those that are not in this group are less so
Austrian Film Institute Vienna, Austria	very reliable	
SPIO Wiesbaden, Germany	some aspects reliable, some not	Most of the data is very reliable as it comes from first

Organisation	Reliability of data (recoded)	Additional comments
		sources, others are less reliable or complete.
Service Général de l'Audiovisuel et des Multimédias Bruxelles, Belgique	very reliable	
Swiss Federal Statistical Office Neuchâtel, Switzerland	some aspects reliable, some not	Data on independent production are not complete
Netherlands Film Fund The Netherlands	very reliable	The data are provided directly by the industry
European Commission Brussels, Belgium	very reliable	The data are provided by the European Audiovisual Observatory and public funds
Norwegian Film Institute Oslo, Norway	very reliable	
Eurimages Strasbourg, France	not very reliable	
Centre national de l'audiovisuel Luxembourg, Luxembourg	no data collection	
Bulgarian National Film Center Sofia, Bulgaria	some aspects reliable, some not	
Slovenian Film Centre Ljubljana, Slovenia	very reliable	
Ministry Of Education and Culture Of Cyprus Nicosia, Cyprus	no data collection	

Tabel 24: Overzicht van betrouwbaarheidsinschatting per respondent

Kijken we meer specifiek naar de gegevens waartoe de ondervraagde respondenten zeggen toegang te hebben, dan blijkt de situatie in de andere Europese landen enigszins gelijklopend met deze in Vlaanderen en België (Tabel 27). Met andere woorden: de gegevens die beschikbaar zijn schetsen vooral een beeld van de aanbodzijde: hoeveel films worden geproduceerd en gedistribueerd, welke bedrijven zijn actief, welke beleidsinstrumenten en subsidies zijn voorhanden, etc. Wat er gebeurt eens de films in release zijn gebracht, is minder duidelijk, met uitzondering van de bioscoopmarkt. De meeste ondervraagden zeggen dat ze toegang hebben tot cijfers over filmexploitatie en filmvertoners. Dit staat in sterk contrast met wat er gekend is over de beschikbaarheid en - vooral - het publieksbereik van films in andere markten. Video on Demand cijfers zijn niet enkel in Vlaanderen een pijnpunt. Ook cijfers over het illegale filmaanbod, over het gebruik van sociale media en over internationale rechtenverkoop zijn over het algemeen moeilijk te vinden.

General type	Specific information	Count
Film production	Companies (size, turnover etc.)	16
	Production output realised with subsidies (excl. tax incentives)	20
	Production output realised outside of subsidy system and/or with tax incentives	11
	Production output overall (number, type, budget etc.)	18
	Film financing information (including sources e.g. public versus private)	20
Film distribution	Distribution companies/sales agents	25
	Distribution output (number of films released etc.)	24
Exhibitor (general)	Release windows practices	11
Cinema markets	Cinema exhibitors (companies, screen infor, digital cinema etc.)	25
	Film exhibition (admissions, box office etc.)	25
	Alternative content	8
Home video markets	Companies	8
	Performance (sales/rental)	9
Television markets	Production Companies	7
	Production output	6
	Broadcasters (type, programming etc.)	7
	Audience data	10
Video on Demand markets	Companies	8
	Performance (sales/rental)	4
Festivals	Film festival information	18
	Festival awards and prize nominations	16
Audience	Audience data (demographics, reception etc.)	17
Social media	Presence of titles on social media	2
Other	Audiovisual piracy	5
	Film licensing deals and authors' rights practices	4
	International sales of film rights	9
Sector as a whole	Sector data (employment, contribution to GDP etc.)	14
Policies	Audiovisual policies and support schemes	19

Tabel 25: De types data waartoe de respondenten zeggen toegang te hebben

3.3.3 Gebruikte *incentives*

Filmfondsen en andere organisaties die geïnteresseerd zijn in audiovisuele sectordata kunnen een beroep doen op verschillende stimuli om de toevoer van gegevens (door de sector bvb.) te optimaliseren. We kunnen daarbij een onderscheid maken tussen expliciete "incentives" (bvb. een verplichting via wetgeving of steunmodaliteiten) en impliciete "incentives" (bvb. de aanlevering van gegevens in ruil voor toegang tot geaggregeerde sectoranalyses).

Uit de survey blijkt dat elf respondenten (van de 29 waarvoor we data analyseerden¹⁶) noch impliciete, noch expliciete stimuli gebruiken. Elf organisaties doen een beroep op impliciete stimuli, terwijl 10 expliciete incentives hebben geïmplementeerd (tabel 28). Vijf organisaties gebruiken beide vormen:

- ICAA (Spanje): De meeste steunmechanismen van het ICAA zijn gebaseerd op de economische resultaten van films in verschillende markten (bioscoop, VoD enzovoort). Bovendien wordt er jaarlijks een informatief "bulletin" gepubliceerd op de website, waardoor de geaggregeerde data voor iedereen toegankelijk zijn.
- Finnish Film Foundation (Finland): De FFI geeft steun aan filmverdelers voor hun marketing en distributiekosten op voorwaarde dat zij data aanleveren. Daarnaast zijn alle verzamelde gegevens gratis toegankelijk.
- CNC (Parijs): producenten, verdelers en exploitanten moeten informatie aanleveren om steun te kunnen ontvangen. Daarnaast is het CNC erg actief in de publicatie van verschillende rapporten en het uitvoeren van specifieke studies, zoals bvb. een survey over Franse filmexport.
- Ministerie van Cultuur (Italië): Er moeten gegevens bezorgd worden om zich op steun te kunnen beroepen, maar ook om een erkenning als "Italiaanse film" te krijgen. De data worden vervolgens gepubliceerd in geaggregeerde vorm.
- Austrian Film Institute (Oostenrijk): De contracten van het AFI houden een rapporteringsplicht in. Daarnaast vormen publicaties een impliciete incentive.

Uit een bredere kwalitatieve analyse van de antwoorden blijkt dat het type incentives dat vernoemd wordt beperkt is tot 2 grote instrumenten:

- 1) Een expliciete koppeling van steunmodaliteiten met data-aanlevering. Dit is het geval in bvb. Spanje, Finland, Frankrijk, Zweden, Italië, Oostenrijk, Nederland en ook bij het Eurimages-fonds.
- 2) De impliciete meerwaarde gecreëerd door het publiceren van geaggregeerde sectordata (bvb. in Spanje, Rusland (Nevafilm Research), Finland, Italië, Oostenrijk en Noorwegen).

¹⁶ We elimineerden voor deze vraag één van de twee respondenten van het CNC (Frankrijk), om dubbels te voorkomen.

Incentives used?	Explicit			
Implicit	No	Yes	(blank)	Total implicit
No	11	4		15
Yes	5	5	1	11
(blank)		1	2	3
Total explicit	16	10	3	29

Tabel 26: Stimuli gebruikt door de geënquêteerde organisaties

3.4 Enkele case studies

3.4.1 Denemarken

Denemarken wordt algemeen als een voorbeeld gezien voor de Vlaamse filmindustrie. Ook op het vlak van gegevensverzameling werd het in de interviews regelmatig genoemd als mogelijke "best practice".

In het DFI zijn twee personen specifiek bezig met dataverzameling. Dit is niet hun enige taak, maar er gaat toch tot 80% van hun tijdsbesteding naartoe. Eén van de werknemers heeft een economische/statistische achtergrond en werd recent aangeworven vanuit de optiek om de dataverwerking te verbeteren.

Dit staat grotendeels los van de verwerking van gegevens over de gesteunde producties, die worden ingevoerd door de specifieke projectverantwoordelijken. Op deze manier ontstaat een (Excel) databank waartoe iedereen binnen DFI toegang heeft.

Hoewel er overleg is met de sector, vooral de producenten, is het officiële "Statistics Denmark" daarnaast de voornaamste dataleverancier voor het DFI. Deze gegevens zijn publiek toegankelijk (www.statbank.dk). In maart worden telkens de recentste data opgeladen, die vervolgens door het DFI worden geëxporteerd. Er is een verplichting naar verdelers en vertoners toe om data op te leveren aan Statistics Denmark.

Hoewel het DFI tevreden is over deze gegevens, blijkt dat ook hier de gebruikte definities een impact hebben op de data. Zo wordt Groenland niet meegeteld door Statistics Denmark, maar wel door de filmverdelers, waardoor beide gegevens verschillend zijn. Gezien de algemene sterkte en geloofwaardigheid van Statistics Denmark, vertrouwt het DFI eerder op hun data dan op die van de verdelers zelf.

Voor kijkcijfers op de televisie wordt een beroep gedaan op de externe partner Gallup.

Er zijn veel data te vinden over de Deense filmsector, maar toch ligt ook hier de focus op de traditionele exploitatievormen, vooral bioscoopcijfers. De Video on Demand markt is net als elders in Europa onderbelicht.

Denemarken (met name Henning Camre, voormalig hoofd van DFI) was indertijd de initiatiefnemer achter de European Film Think Tank (www.filmthinktank.org), die een tijdlang actief waren in de publicatie van studies over de Europese filmsector en het Europese filmbeleid. Daarnaast werden ook verschillende workshops georganiseerd. De laatste publicatie op de website dateert echter van 2010 en de organisatie zou volgens onze contacten momenteel niet actief zijn.

3.4.2 Nederland

Nederland wordt door sommigen gezien als een succesverhaal op het vlak van sectororganisatie en -samenwerking.

De Nederlandse Vereniging van Bioscoopexploitanten (NVB) en de Nederlandse Vereniging van Filmdistributeurs (NVF) hebben een groot draagvlak binnen de sector en beheren zelfs een eigen steunfonds, samen met de Film Producenten Nederland (FPN), het "Abraham Tuschinski Fonds". In tegenstelling tot in België zijn vooral de NVB en NVF sterke pijlers, terwijl de FPN een groter verloop kent. Dat de NVB erin slaagt om het gros van de exploitanten te vertegenwoordigen, zou deels te verklaren zijn door de verschillende marktstructuur: een dominante marktspeeler zoals Kinopolis is hier niet aanwezig (of toch niet van dezelfde grootorde). De brancheorganisaties worden door bijdragen van hun leden gefinancierd.

Deze sectorsterkte vertaalt zich ook naar de beschikbaarheid van cijfers, vooral voor de bioscoopexploitatie. In het bijzonder is het Maccsbox systeem, waar ook het Belgische Belboccs op geïnspireerd is, een succesverhaal. Anders dan in België wordt zelfs de facturatie er via deze software geautomatiseerd. Daarnaast geven de brancheorganisaties NVB en NVF (respectievelijk filmvertoners en filmverdelers) ook onderzoeksopdrachten aan de Stichting Filmonderzoek, in het bijzonder de jaarlijkse "bioscoopmonitor" waarbij het consumentengedrag van bioscoopbezoekers in kaart wordt gebracht. Deze Stichting Filmonderzoek, een verzelfstandigd en onafhankelijk orgaan, verzorgde vroeger ook de productiestatistieken voor het Nederlands Filmfonds, maar sinds 2011 is dit stopgezet om budgettaire redenen.

Toch zijn ook hier lacunes te vinden. Zo zou er op het vlak van productie niet dezelfde informatie beschikbaar zijn zoals deze die in Vlaanderen via de VOTP sectorstudie verzameld wordt - wellicht gelinkt aan de relatief zwakkere sectororganisatie.

Op het vlak van televisiecijfers wordt de Stichting Kijkonderzoek door sommige respondenten beschouwd als een beter voorbeeld van "open" uitwisseling dan het CIM. Zij staan ook verder op het vlak van de verzameling van online kijkcijfers. In april 2013 kondigde de Stichting Kijkonderzoek aan nog dit jaar te starten met de ontwikkeling van een multi-platform videometing, waarbinnen onder meer de live streams van televisiezenders via online kanalen gemeten zullen worden (SKO, 2013).

Toch wordt ook Nederland met een aantal problemen op het vlak van dataverzameling geconfronteerd, waarvan er vele gelijklopen met die waar het VAF mee worstelt.

Ten eerste gebeurt de dataverzameling niet altijd even gestructureerd of efficiënt. Sinds 2004 publiceert het Filmfonds jaarlijkse "Film Facts and Figures". Net als voor de publicatie van het VAF Jaarverslag, betekent dit een jaarlijkse arbeidsintensieve oefening, waarbij 2 à 3 werknemers van het Fonds verschillende bronnen benaderen voor gegevens. Zij zijn niet enkel werkzaam op dataverzameling, maar doen dit bovenop hun andere taken. Het Filmfonds geeft aan dat het gebrek aan mankracht voor dit specifieke dossier een negatieve invloed heeft op de kennisontsluiting. Zo is er nu onvoldoende tijd om internationale cijfers en trends op te volgen.

Naast interne cijfers, zijn de voornaamste dataleveranciers de sectororganisaties (voor bioscoopexploitatiecijfers), de televisiezenders (voor kijkcijfers), het Nationaal Instituut voor Statistiek (voor algemene economische data) en Eye (voor festivalselecties). Dit is nog een grotendeels handmatig proces, zonder gecentraliseerde databanken. Hoewel ook het Filmfonds in Nederland geconfronteerd wordt met een fragmentatie van gegevensbronnen, lijken de sterkte van de sectororganisaties en het onderling overleg er een positieve invloed uit te oefenen op het hele proces. Zo wordt de onderzoeksagenda 1 à 2 keer per jaar afgestemd met de belangrijkste stakeholders. De verschillende partijen zijn het er ook over eens dat het Filmfonds als onafhankelijke partij de gegevens centraliseert.

Ten tweede bestaan net als in België/Vlaanderen niet over alle markten even volledige of betrouwbare cijfers. In het bijzonder de werkgelegenheidscijfers, de exportcijfers en Video on Demand zijn problematische segmenten omwille van gelijkaardige redenen: NACE-codes zijn onbetrouwbaar, bij export zijn er te veel intermediaire spelers betrokken, en VoD is een opkomende markt. Doordat er in Nederland meer en kleinere VoD-aanbieders actief zijn, stelt het probleem van confidentialiteit zich met betrekking tot deze laatste echter minder acuut. Dat er recent een brancheorganisatie voor VoD werd opgericht, lijkt dan ook een stap in de goede richting.

Zo'n anderhalf jaar geleden heeft het Filmfonds bovendien een nieuwe verplichting ingevoerd, gelinkt aan de verstrekking van productiesubsidies. Iedere gesteunde film moet nu exploitatieoverzichten indienen, in een door een accountant goedgekeurd rapport. Op deze manier hoopt het Fonds binnenkort over meer betrouwbare data te kunnen beschikken, ook in verband met internationale en/of Video on Demand exploitatie.

Het Nederlands Filmfonds heeft daarnaast geïnvesteerd in een aantal externe bronnen en tools. Op het gebied van gegevensverzameling wordt op GfK een beroep gedaan voor de cijfers rond DVD en Blu-ray verkoop. Op het vlak van dataverwerking werd het intern gegevensbeheersysteem AIMS vernoemd (ontwikkeld door het Ierse bedrijf Queest). Deze software is specifiek ontwikkeld voor fondsen, die aanvragen via verschillende procedures moeten verwerken. Het wordt ook gebruikt door andere Nederlandse cultuurfondsen. Dit vergemakkelijkt enerzijds de interne gegevensinvoer en -uitwisseling en kan aldus een positieve rol spelen bij de gegevensverzameling. Anderzijds blijft het proces bewerkelijk en duur, en is dergelijke software snel aan vervanging toe. Een aantal VAF-medewerkers gingen reeds op werkbezoek om deze software te evalueren, maar waren niet overtuigd van de meerwaarde van deze tool.

Naast de jaarlijkse verzameling in functie van de "Facts and Figures" publicatie en de eigen jaarlijkse onderzoeken van bvb. sectororganisaties, vindt er ook ad hoc onderzoek plaats. Recent werd zo aan Oxford Economics de opdracht gegeven om de economische waarde van de Nederlandse audiovisuele sector in kaart te brengen. Kenmerkend voor de belangrijke rol van de sectororganisaties is dat het Filmfonds niet de enige opdrachtgever is van deze studie. Ook de producenten-, verdelers- en vertonersorganisaties betalen mee, met steun van het Ministerie.

3.4.3 Oostenrijk

Binnen het AFI zijn 2 werknemers voltijds bezig met onderzoek. Hoewel zij ook andere taken voor hun rekening nemen (bvb. het onderhouden van de website), gaat het grootste deel van hun werktijd naar gegevensverzameling en -verwerking.

Sinds het Oostenrijkse Parlement het publiceren van een jaarlijks filmsectorrapport verplichtte (in 2004, via de Filmförderungsgesetz), is de gegevensverzameling er sterk op vooruit gegaan. De bereidwilligheid van sectorspelers om gegevens aan te leveren vormt nu veel minder een probleem.

Toch is de gegevensverwerking er nog erg arbeidsintensief. In Oostenrijk doen veel verschillende organisaties of instellingen aan statistisch onderzoek. Zo doet het Austrian Film Institute (AFI) een beroep op Statistics Austria voor informatie met betrekking tot de productiesector; en op Rentrak voor bioscoopcijfers. Media Control bezorgt het AFI cijfers voor de DVD-markt, maar deze mogen enkel in geaggregeerde vorm gepubliceerd worden. Voor de gesubsidieerde producties is er intern ook informatie voorhanden.

Dat elk van de organisaties eigen definities en methoden, zorgt soms voor moeilijkheden.

Daarnaast zijn ook in Oostenrijk nog niet veel gegevens beschikbaar over de nieuwere filmmarkten, zoals Video on Demand.

De diverse gegevens worden verwerkt in één grote Excel file, wat opnieuw veel tijd in beslag neemt.

Naast een reeks externe en interne rapporten, worden ook heel wat data online beschikbaar gemaakt via de "Facts & Figures" website (<http://filmwirtschaftsbericht.filminstitut.at>).

3.4.4 Spanje

In Spanje is een automatisch steunmechanisme gekoppeld aan de verzameling van data met betrekking tot de box office. Hiervoor is een systeem van auditing opgezet. Voor de grotere vertoners worden gegevens automatisch doorgestuurd via een software systeem. Dit is het geval voor 85% van de schermen. Voor de overige, kleinere vertoners gebeurt de inzameling nog op niet-digitale manier. Vier auditors gaan nog op pad om ter plekke (een paar keer per jaar) een controle te doen. Enerzijds resulteert dit systeem in zeer betrouwbare gegevens, anderzijds is dit erg tijdsintensief. Bovendien blijken niet alle vertoners even stipt te zijn in de aanlevering van de data, waardoor deze met vertraging beschikbaar zijn.

Ter controle worden de gegevens bovendien vergeleken met de cijfers van Rentrak. Dit is het enige externe abonnement dat het Instituto de la Cinematografía y de las Artes Audiovisuales (ICAA) heeft.

Sinds 2010 werd in de filmwetgeving aangepast dat ook kijkers via DVD en VoD mee opgenomen worden om in aanmerking te komen voor steun. Dit blijkt echter moeilijk meetbaar te zijn. Zo is het niet duidelijk hoeveel kijkers er per VoD transactie of DVD verkoop/verhuur geteld kunnen worden. Op dit moment bekijkt ICAA hoe GfK gehomologeerd kan worden om de producentengegevens te valideren. Het GfK zou rechtstreeks met de producenten samenwerken en ook door hen betaald worden.

De sectororganisaties zijn sterk, in het bijzonder de producentenbond, maar lijken geen directe rol in de gegevensverzameling te spelen.

In tegenstelling tot sommige andere grote landen, zijn er bij het Spaanse audiovisuele fonds geen werknemers uitsluitend met onderzoek bezig. Op dit moment houdt vooral de marketing manager zich hiermee bezig, bovenop zijn andere taken. Dit is niet omdat het ICAA dit niet nodig acht, maar omdat er niet voldoende personeel in dienst is. Gezien de economische situatie wordt hier ook geen verandering in verwacht.

3.4.5 Verenigd Koninkrijk

Zoals gezien is het British Film Institute (BFI) een erg grote organisatie, waar ruim 3,5 FTE besteed wordt aan onderzoek. Deze "research and statistics unit" verzamelt en publiceert data (onder meer het jaarlijkse Statistical Yearbook) om zo het beleid te ondersteunen met het oog op een sterke onafhankelijke filmindustrie.

De grote slagkracht van het BFI vertaalt zich niet enkel in het aantal werknemers dat het kan inzetten op onderzoek, maar ook in de vele externe dataleveranciers waar het een beroep op doet.

Het onderzoeksdepartement richt zich dus niet intern tot de projectbeheerders voor informatie over de gesteunde films en spelers. Dit omdat zij gegevens willen verzamelen over de volledige markt (niet enkel de gesubsidieerde films). De gegevens die in het kader van steunaanvragen worden aangeleverd zijn mogelijk ook (deels) confidentieel.

De voornaamste gebruikte bronnen zijn:

- 1) Rentrak, voor cinema-exploitatie gegevens binnen de UK en in het buitenland.
- 2) The Official Charts Company: voor videoverkoopcijfers
- 3) Een onafhankelijke consultant voor productiecijfers.
- 4) IHS/Screen Digest, waar ze een abonnement hebben op de Cinema Intelligence, de Video Intelligence, de Broadband Intelligence en de TV Intelligence.
- 5) Office for National Statistics: voor algemene cijfers over de filmindustrie, werkgelegenheid enz. Hier lijken de NACE coderingen overigens minder problemen op te leveren, en wordt er gewerkt met een classificatie tot op groot detail (5 digits).
- 6) Attentional: voor gegevens over films op televisie.
- 7) Dodona Research: voor informatie over de vertoningssector (aantal cinemas, schermen enz.).

Het resultaat is dat het BFI vooral voor cinemagegevens toegang heeft tot robuuste en vrij volledige informatie.

De verschillende bronnen worden samengebracht in één groot databestand (een Oracle database).

Toch is het nog steeds moeilijk om een aantal cijfers te bekomen over deelsegmenten van de Britse markt. Het gaat dan vooral om digitale verkoop- en verhuurcijfers. Ook hier willen grote spelers de informatie op dit moment niet vrijgeven. Nick Maine geeft hier aan dat samenwerking binnen EFARN een piste kan zijn om dit probleem aan te pakken.

3.4.6 Zweden

In Zweden wordt het filmfonds (SFI) deels gefinancierd door een heffing op bioscooptickets. Dit betekent dat het SFI toegang heeft tot gedetailleerde rapporten van de bioscopen. Hoewel zij niet al deze informatie publiek mogen delen, is dit duidelijk een belangrijke informatiebron voor het Fonds. Dit systeem is de belangrijkste stimulans om correcte bioscoopcijfers te verkrijgen - dit ondanks een quasi-monopolie van 1 bioscoopgroep in Zweden en de hiermee gepaard gaande sectorstrubbelingen.

Doordat de heffing enkel op de bioscoopmarkt van toepassing is, heeft het SFI het moeilijker om gegevens over de andere markten te verzamelen. In het bijzonder over de televisiecijfers wordt momenteel overleg opgestart met de openbare omroep en de producentenvereniging.

Voor de cijfers van de home video markt doet ook Zweden een beroep op GfK, zowel wat betreft verkoop als verhuur. Het Zweedse SOM Instituut (University of Gothenburg) voert tweejaarlijks een enquête uit waarin ook vragen over bioscoopbezoek zijn opgenomen.

Binnen het SFI werken 3 personen in de "statistics and analysis unit". Naast de verwerking en analyse van de aangeleverde gegevens, maken zij bvb. ook een eigen index van filmbesprekingen¹⁷.

De bioscooprapportering gebeurt via een specifiek systeem dat is opgezet voor de rapportering van vertoners naar verdelers toe. Daarnaast heeft het SFI ook een eigen softwaresysteem dat gebruikt wordt voor de gegevensverwerking: Qlikview. Dankzij dit systeem kunnen ze de bioscoopdata linken met andere gegevens. Het vormt ook de basis voor de applicatie op de SFI website, waar de recentste gegevens over bioscoopbezoek publiek worden vrijgegeven.

¹⁷ Voor elke film die minstens in 5 bronnen besproken is, wordt een gemiddelde berekend van de kritische score.

4 Een actieplan voor het VAF

4.1 Inleiding

Het doel van dit onderzoek bestaat erin om een actieplan voor het VAF voor te stellen, met het oog op de verbetering van de gegevensverzameling en -uitwisseling in Vlaanderen en België. Het uitwerken van een dergelijk actieplan vereist een oplistijng van mogelijke actiepiestes, die afzonderlijk of gezamenlijk kunnen worden geïmplementeerd. Op basis van de vorige hoofdstukken onderscheiden wij 6 specifieke pistes. Sommige hiervan kunnen op korte termijn geïmplementeerd worden, andere vergen een langere implementatietermijn. We geven voor elke actiepiste de voor- en nadelen weer en schetsen het eventuele kostenplaatje.

4.2 Actiepiste 1: steun linken aan gegevensaanlevering

Zowel uit de interviews als uit de survey komt als piste naar voren om VAF ondersteuning te linken aan een verplichte gegevensaanlevering.

Dit kan op verschillende manieren uitgewerkt worden.

In de eerste plaats zou men de bestaande verplichtingen met betrekking tot gegevensaanlevering kunnen versterken. Er komen immers nu reeds veel ruwe cijfers en documenten bij het VAF terecht via de steunaanvragen, de technische dossiers, de eindafrekeningen en de exploitatieafrekeningen. Op dit moment is er echter een beperkte integratie van de gegevens die op verschillende momenten en op verschillende plekken binnenkomen. Ook zijn niet alle gegevens beschikbaar in hetzelfde formaat en zou een verwerking gepaard gaan met de handmatige invoering van de data in een databank - iets wat onhaalbaar is op praktisch vlak. De automatisering en informatisering van bepaalde processen biedt hier mogelijk perspectieven. Recent werd reeds overgegaan naar digitale aanvraagdossiers, maar dit gebeurt nog niet online. In sommige andere Europese organisaties staat men hier al verder. Zo heeft Eurimages de steunaanvragen online gebracht. Zij werken met een systeem dat specifiek voor hen gebouwd werd op basis van een publieke aanbesteding. Het Portugese bedrijf VGraf was de ontwikkelaar (www.vgraf.pt). Het systeem zelf kan niet uitgebreid rapporteren, maar is gelinkt aan de interne databank van Eurimages (Coeurimages), waar vervolgens wel een aantal statistische analyses op kunnen gedaan worden. Eurimages zelf is zeer tevreden over de implementatie van dit project. In 4.6. komen we hierop terug.

In de tweede plaats zouden meer of andere gegevens verplicht gevraagd kunnen worden in ruil voor steun. Zo vraagt het Nederlands Filmfonds sinds kort exploitatiegegevens met betrekking tot de gesteunde projecten. Niet alle steunmechanismen lenen er zich echter toe om bijvoorbeeld informatie over de exploitatie te eisen. Automatische steunmechanismen gekoppeld aan het aantal bioscoopbezoekers, erkenningsprocedures zoals bij de Franse Gemeenschap en/of distributie- en vertoningssteun liggen het meest voor de hand. Bij de recent opgestarte steun voor internationale distributie maakt VAF effectief de koppeling tussen gegevensoplevering en eventuele toekomstige steun. Naarmate de bevoegdheden van het VAF op het vlak van distributie en vertoning uitgebreid worden, kunnen hier nieuwe mogelijkheden ontstaan om dit systeem uit te breiden. Toch zullen de bestaande problemen niet opgelost geraken zolang er niet voldoende tijd en mankracht is om deze gegevens ook effectief in te voeren en te verwerken in een gecentraliseerde databank.

In beide gevallen is het belangrijk om vooraf intern een lijstje met prioriteiten op te stellen. Op basis van een confrontatie van beschikbare gegevens met de benodigde gegevens (zie eerder en ook bijlage 6.1) kan de aanlevering, invoering en verwerking van informatie in het kader van steundossiers zo geoptimaliseerd worden. Een dergelijke prioriteringsoefening is ook belangrijk in het kader van andere pistes (zie bvb. Actiepiste 2).

Actiepunten bij het uitwerken van deze piste:

1) Interne denkoefening gericht op het rangschikken volgens prioriteit van de benodigde gegevens en hun beschikbaarheid. Hierbij zijn best alle personen betrokken die nu reeds te maken hebben met gegevensverzameling (zie 2.6.1.), waarbij 1 persoon een coördinerende rol op zich neemt.

2) Evaluatie van prijzen en functionaliteit van verschillende systemen die de invoer en verwerking van informatie die in steun- en opvolgingsdossiers wordt meegedeeld, kunnen automatiseren:

- **Contact opnemen met Eurimages en VGraf.**
- **Nakijken van functionaliteit binnen andere softwaresystemen (zie 4.6).**
- **Vraag binnen EFARN stellen om andere mogelijke leveranciers te identificeren.**

Dit kan op relatief korte termijn opgestart worden, maar zal pas op langere termijn geïmplementeerd kunnen worden.

3) Herziening van bestaande en opstart van nieuwe steunmechanismen om koppeling met data-aanlevering explicieter te maken. Dit vereist overleg met alle betrokkenen en een (politiek) engagement om sterker op bvb. vertoning en distributie in te zetten. Dit past dus eerder in een langetermijnoefening. Bovendien blijft het probleem van tijd en mankracht bestaan bij gebrek aan extra personeel en/of de aanschaf van automatiseringssystemen (punt 1).

4.3 Actiepiste 2: gestructureerde uitwisseling met sterke sectororganisaties en -spelers

Verschillende spelers zijn en blijven in principe bereid om gegevens aan te leveren, maar het is belangrijk dat dit beperkt en op een gestructureerde manier gebeurt. Op deze manier wordt de extra belasting (tijd, mankracht) voor deze spelers zoveel mogelijk beperkt. Een aantal belangrijke elementen kwamen in dit verband naar voren tijdens de sectorgesprekken:

- a) Er wordt vooraf afgesproken wanneer de data worden opgeleverd.
- b) De oplevering van data gebeurt op gerichte tijdstippen volgens een bepaalde frequentie (bvb. jaarlijks in februari, in functie van het jaarverslag en de externe bevraging van de European Audiovisual Observatory).
- c) De gevraagde data hebben betrekking op een duidelijk afgebakend aantal titels. Het meest logische is om de gevraagde gegevens te beperken tot het aantal gesteunde producties (richtlijn max. 30-40 titels per jaar). Dit betekent weliswaar dat het moeilijk zal blijven om volledige gegevens te verschaffen aan de Europese en internationale instellingen die hiernaar vragen.
- d) Gevoelige gegevens worden enkel op geaggregeerde wijze gebruikt.

Voor de gegevens waarover binnen de sector zelf geen transparantie bestaat (bvb. de VoD-cijfers, financiële gegevens) is deze piste wellicht onvoldoende dwingend en is een verplichting nodig (zie ook 4.4).

Bij individuele spelers worden nu reeds gratis gegevens opgevraagd (bvb. bij VMMA, VRT), maar bij sectororganisaties hangt hier doorgaans een vergoeding aan vast. Nu reeds betaalt het VAF een jaarlijkse vergoeding voor toegang tot de Belbocons. Eens het Cinedata systeem op poten staat zal de toegang hiertoe ongetwijfeld bijzonder waardevol worden. Daarom is het belangrijk om nu reeds contact op te nemen met de betrokken partijen om de toegang aan een redelijke prijs ook in de toekomst te garanderen.

Er kan overwogen worden om op korte termijn ook bij het CIM een abonnement te nemen. Gezien de vaak hoge prijzen die gevraagd worden (zie ook 4.6.), moet hier op basis van de geïdentificeerde noden een keuze in gemaakt worden.

Op langere termijn zouden de sector, het VAF en het beleid gebaat zijn bij de versterking van sectororganisaties. De producentenverenigingen hebben reeds een goed draagvlak, maar op het vlak van distributie en vertoning is hier nog veel ruimte voor verbetering. Dit zou op zijn beurt ook de dataverzameling ten goede komen. Zoals onder meer het Nederlands Filmfonds aangaf, vormen sterke sectororganisaties een voorwaarde om tot een betrouwbare dataverzameling te komen. Dit

realiseren is niet eenvoudig en begint met de uitbouw van een sterk netwerk in deze segmenten van de sector die op dit moment minder rechtstreeks bij de werking van het VAF betrokken zijn. Eventueel zou een directe of indirecte steun door het VAF aanleiding kunnen geven tot een verplichte verzameling en aanlevering van informatie.

Actiepunten bij het uitwerken van deze piste:

- 1) Opstellen van agenda met alle momenten waarop gegevens nodig zijn. Op basis hiervan een vast aanleveringsmoment vaststellen, bvb. jaarlijks in februari. Dit moment ook communiceren naar de betrokken dataleveranciers.**
- 2) Op prioriteit rangschikken van benodigde data en bijhorende oplijsting van externe dataleveranciers en hun prijzen (zie 4.6. en ook Actiepunt 1). Gezien de televisiecijfers tot de minst problematische behoren voor VAF, lijkt de DVD-markt hier een eerste kandidaat.**
- 3) Regelmatig contact houden met de betrokken partijen bij Cinedata (Kinopolis, FCB, SICRICDO).**
- 4) De aanlevering van informatie hangt in dit scenario sterk af van goodwill, persoonlijke relaties en vertrouwen. Meer tijd en effort steken in het opbouwen van dergelijke relaties, met focus op de VoD-markt. Dit vergt waarschijnlijk een herschikking van taken binnen VAF en/of de aanwerving van nieuw personeel.**

4.4 Actiepiste 3: wijzigingen aan de (federale) gegevensverzameling

De rol van de verzameling van gegevens op basis van Federale en regionale Wetten en Besluiten is voor velen in de sector onduidelijk. Het lijkt aangewezen om de verzameling en verwerking van deze gegevens te optimaliseren zodat het nut ervan ook voor de sector duidelijker wordt.

Dit is in de eerste plaats het geval voor de bioscoopmarkt. De verplichte aanlevering van borderellen biedt er mogelijkheden om de vastgelopen situatie op het vlak van bioscoopexploitatiecijfers om te buigen en/of aan te grijpen voor een hervorming en uitbreiding van deze wetgeving. In dit opzicht kan het Cinedata initiatief aangegrepen worden om ook te zorgen voor een automatische doorgifte van deze cijfers naar het VAF. Dit overleg wordt idealiter gekoppeld aan de discussie over nationale statistieken over de bioscoopexploitatie met de FOD Economie (ADSEI). Dit sluit aan bij Actiepiste 4.

In de tweede plaats zou er in het bijzonder op Vlaams beleidsniveau mogelijk ruimte zijn om de gegevensverzameling over het aanbod en de consumptie van films en tv-reeksen op lineaire en niet-lineaire kanalen (televisiezenders en Video on Demand) te verbeteren.

Eén van de respondenten suggereerde dat het nuttig zou zijn om op Vlaams beleidsniveau een decreet uit te werken dat de gegevensverzameling structureel verankert. Een dergelijk initiatief zou uiteraard in overleg met de sectorspelers tot stand moeten komen. Zo'n overleg kan bijvoorbeeld plaatsvinden in de Strategische AdviesRaad Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC), waar ontwerpdecreten of voorstellen tot wijziging van het mediadecreet worden besproken. Dit kan een lange en moeilijk te implementeren procedure zijn indien de sectorspelers zelf niet overtuigd zijn van het belang van meer transparantie. Er zijn echter bestaande bepalingen in het mediadecreet die zouden kunnen aangegrepen worden om de kennis over de Video on Demand en de omroepmarkt te verbeteren, in het bijzonder de verzameling van gegevens door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) (zie 2.3.2.). Dit moet in detail bekeken worden met de bevoegde juristen van de VRM.

Actiepunten bij het uitwerken van deze piste:

1) Opstarten van gesprekken met de stakeholders op het vlak van bioscoopcijfers. Dit zijn de FCB, Kinopolis/Cinedata, SICRICDO, de ADSEI (FOD Economie) en de Franse Gemeenschap. Agendapunten zijn: a) huidige verzameling van statistische gegevens en hun beperkingen, b) gebruikte definities door de verschillende partijen, c) aangrijpen van Cinedata om de gegevensdoorstroom te optimaliseren.

2) Opstarten van gesprekken met de VRM omtrent de bepalingen in het decreet die betrekking hebben op de gegevens over de beschikbaarheid (en consumptie) van Europese werken op lineaire en niet-lineaire kanalen.

4.5 Actiepiste 4: Belgische en Europese samenwerking (EFARN)

Het overleg tussen het VAF en de SGAM met betrekking tot de aanlevering van gegevens naar het European Audiovisual Observatory toe, toont aan dat verder overleg en het gebruik van gemeenschappelijke definities een noodzaak is. Mogelijk biedt het bestaande - maar in Vlaanderen niet erg bekende - "cinemaplatform" hier specifieke overlegmogelijkheden. Een eerste gesprek hierover moet gevoerd worden met Guy Vandenbulcke en andere verantwoordelijken bij de Franse Gemeenschap. Het is belangrijk dat het overleg over de gezamenlijke aanlevering van data naar de Europese organisaties toe meer gestructureerd gebeurt. Jaarlijks zouden op vaste tijdstippen een aantal vergaderingen belegd moeten worden om te anticiperen op deze enquêtes. Dit hangt samen met de opstelling van de agenda die vermeld werd als actiepunt binnen piste 2. Het lijkt ook de moeite om uit te zoeken in hoeverre het Plateforme-Cinéma een geschikt overlegplatform vormt of kan vormen.

Op langere termijn zou deze samenwerking zou zich verder kunnen concretiseren door de gezamenlijke aanschaf van data bij externe leveranciers (zie 4.5). Binnen EFARN was reeds sprake van een gezamenlijk abonnement op GfK, maar dit werd uiteindelijk niet gerealiseerd. Dit zou echter de hoge kostprijs van GfK (zie eerder en ook 4.6) kunnen compenseren.

Zoals we eerder zagen lijkt het interessant om rond een aantal onderwerpen (bijvoorbeeld werkgelegenheid en gebruikersprofilering) een jaarlijks onderzoek te laten plaatsvinden in samenwerking met bvb. universiteiten, hogescholen en/of onafhankelijke onderzoeksbureaus. Ook een dergelijke studie kan in opdracht van een consortium van fondsen worden uitgevoerd, waarbij ook organisaties uit andere sectoren betrokken kunnen worden (bvb. de boekensector).

Een aantal problemen doen zich voor op Europees niveau en dienen dan ook op dit niveau aangepakt te worden:

- 1) De VoD gegevens: Het European Audiovisual Observatory stelde alvast in Cannes de uitbreiding van de Mavise databank voor, waar nu ook VoD-platformen in zijn opgenomen.
- 2) De NACE codering: het EFARN zou dit in oktober willen behandelen op de jaarlijkse vergadering van het netwerk.

Een oplossing voor deze laatste problemen zal dus eerder op langere termijn gerealiseerd kunnen worden.

Belangrijk voor alle aspecten is dat er één vaste persoon het VAF vertegenwoordigt tijdens deze overlegmomenten. Gezien de bestaande werknemers reeds overbevraagd zijn, is het nodig om taken te herschikken en/of nieuw personeel aan te nemen.

Actiepunten bij het uitwerken van deze piste:

- 1) Organiseren van gesprek met Guy Vandenbulcke en de Franse Gemeenschap, met het oog op a) de vastlegging van een gezamenlijke agenda voor andere sectorgesprekken, b) het vastleggen van een eigen agenda voor structureel overleg over de Europese enquêtes en c) het aanschaffen van gezamenlijke data-abonnementen.**
- 2) Organiseren van overleg met mogelijke externe onderzoekspartners zoals universiteiten, hogescholen en/of consultancybureaus.**
- 3) Opvolgen van de Europese gesprekken door dezelfde persoon die actiepunt 1 en 2 opvolgt.**
- 4) Vrijmaken van een persoon en/of aannemen extra personeel om deze actiepunten te coördineren.**

4.6 Actiepiste 5: aankoop data bij externe leveranciers

Sommige geïnterviewde spelers hebben reeds samenwerkingsverbanden met externe bedrijven zoals GfK. Ook uit de Europese vergelijking bleek dat verschillende fondsen reeds klant zijn bij dergelijke commerciële leveranciers. Een piste zou er dan ook in bestaan om bepaalde moeilijk te verkrijgen cijfers (met betrekking tot de home entertainment markt bijvoorbeeld) bij dergelijke bedrijven aan te kopen. Tot de belangrijkste aanbieders behoren GfK, IHS Electronics & Media (ex-Screen Digest), Rentrak, Dodona research en Gallup. We bespraken reeds een aantal van hen in de eerdere hoofdstukken. In de tabel hieronder zetten we hun voornaamste kenmerken op een rijtje.

Dat deze leveranciers commerciële entiteiten zijn, brengt ook enkele nadelen met zich mee. Ten eerste verhoogt dit de kostprijs voor aanlevering van data. Ten tweede worden deze entiteiten ook door individuele sectorspelers als commerciële platformen beschouwd, en zijn zij in sommige gevallen minder bereidwillig om aan dergelijke entiteiten data aan te leveren. Dit is met name het geval voor de VoD-spelers in Vlaanderen. Voor de bioscoopcijfers, de DVD-verkoopcijfers en de televisiekijkcijfers lijken deze gegevensbronnen echter zeer waardevol.

De gratis databanken die verzorgd worden door de EAO zijn in het bijzonder nuttig voor de exportcijfers en het identificeren van actieve audiovisuele spelers (televisie- en VoD-markt).

Aanbieder	Aard gegevens	Voordelen	Nadelen
GfK	DVD verkoop	Een gekende speler, met een ruime dekking van de markt. Retailcijfers op basis van winkelverkoop bieden een verbetering ten opzichte van de gegevens die het VAF nu bij distributeurs kan verkrijgen (uitlevering versus verkoop).	Hoge kostprijs. Geen 100% dekking van de markt.
IHS Electronics & Media (ex-Screen Digest)	Verschillende abonnementen, waaronder Cinema Intelligence, Broadband Intelligence	IHS/Screen Digest wordt algemeen beschouwd als een erg betrouwbare bron, die door verschillende andere organisaties gebruikt wordt. Er worden cijfers verzameld voor de	Hoge kostprijs. Geen gegevens per titel beschikbaar (met uitzondering van de op te starten VoD dienst).

	(VoD) and Video Intelligence ¹⁸	verschillende markten. Er zou binnenkort ook een VoD service opstarten waarbij downloads per titel gevolgd worden.	
CIM	Televisie kijkcijfers	Via 1 entiteit gegevens over verschillende televisiezenders.	Hoge instapprijs voor een beperkt aantal titels, waarin online en on-demand cijfers niet vervat zitten.
SplitScreen	Buitenlandse markten	Interessante instapprijs.	Een deel van deze cijfers lijkt ook rechtstreeks toegankelijk bij de gebruikte bronnen of bij andere entiteiten (zoals Lumière). Gegevens over niet-bioscoopmarkt niet altijd volledig.
Dodona Research	Cijfers over de bioscoopmarkt	Dodona publiceert overzichtsdata voor onder meer de Belgische bioscoopmarkt, gebaseerd op diverse secundaire bronnen.	Dodona geeft zelf aan dat het nuttiger kan zijn om hun bronnen rechtstreeks te raadplegen. Voor de Belgische markt doen zij een beroep op onder meer de gegevens van de FCB en van de ADSEI.
European Audiovisual Observatory	Uiteenlopende publicaties. Vooral de Lumière en Mavise databanken lijken interessante "nieuwe" gegevens te bevatten met betrekking tot Vlaamse films en audiovisuele	Gratis aanbod van gegevens die een aanvulling betekenen op de andere te verzamelen gegevens.	Vaak zijn de gegevens op zijn minst deels afkomstig van nationale bronnen, waarvan de betrouwbaarheid varieert.

¹⁸ Zie detail over de gegevens die hierin opgenomen zijn in bijlage 6.3.

	bedrijven.		
Rentrak	Niet beschikbaar voor de Belgische markt		
TNS/Gallup	Niet beschikbaar voor de Belgische markt		

Tabel 27: Overzicht van de mogelijke externe dataleveranciers

Actiepunten bij het uitwerken van deze piste:

- 1) Vastleggen van prioriteiten en verdere onderhandeling op basis van de richtprijzen.
- 2) Eventuele gezamenlijke aanschaf van één of meerdere abonnementen met de Franse Gemeenschap.

4.7 Actiepiste 6: aankoop van gespecialiseerde software voor het beheer en de verwerking van gegevens

Naast de aankoop van externe gegevens, is het ook mogelijk om middels gespecialiseerde software de ontsluiting, analyse en uitwisseling van gegevens te vergemakkelijken. Het VAF werkt op dit moment met een verouderd systeem voor dossierbeheer, dat niet veel toepassingen biedt op het vlak van gegevensverwerking en - analyse.

Tijdens de interviews met Europese fondsen werden een aantal alternatieven vernoemd, waaronder Qlikview (www.qlikview.com). Eurimages maakte melding van het bedrijf VGraf.

We namen reeds contact op met het bedrijf QlikTech. Zij ontwikkelden Qlikview aan voor de rapportering en analyse van gegevens. Deze software zou het eenvoudig moeten maken om - zonder hulp van IT of zonder het opstellen van eigen "queries" - de samenhang tussen verschillende gegevens overzichtelijk voor te stellen. Periodieke rapportages moeten niet handmatig worden bijgewerkt, wat tot tijd- en geldbesparingen zou leiden. Qlikview kan aan verschillende applicaties, platformen en databronnen gekoppeld worden¹⁹.

Qlikview stuurde ook indicatieve richtprijzen door op basis van een eerste verkennend telefoongesprek (niet opgenomen in deze publieke versie). Een Small Business Edition Server zou het meest aangewezen zijn. Hierin zijn een aantal functionaliteiten inbegrepen, zoals offline access.

¹⁹ Via deze link kan een demo bekeken worden die betrekking heeft op de filmindustrie:

<http://eu.demo.qlikview.com/detail.aspx?appName=Movies%20Database.qvw>

Via deze link kan gratis de personal edition van Qlikview gedownload worden:

<http://www.qlikview.com/us/explore/experience/free-download>

Daarnaast zijn er extra kosten die afhankelijk zijn van het aantal personen dat rapportages moet kunnen maken en/of bekijken. Om verbinding te maken met een QlikView Server (QVS) heeft elke klant namelijk een Client Access License (CAL) nodig. Er bestaan verschillende types CALs. In het bijzonder hebben "Named User CALs" volledige toegang tot de server en documenten kunnen maken. Document CALs geven beperktere toegang voor het bekijken van specifieke documenten.

Actiepunten bij het uitwerken van deze piste:

1) Vastleggen van demo-presentaties met Qlikview, VGRAF en eventuele andere leveranciers (specifieke vraag via e-mail stellen aan de collega's van het EFARN netwerk).

4.8 Vereiste middelen voor de uitvoering van de pistes

Bij de keuze voor het uitvoeren van 1 of meerdere van deze pistes is het belangrijk stil te staan bij de vereiste middelen. Naast de personeels- en andere financiële kosten, is het in dit verband eerst en vooral nodig om vast te stellen wie de meest geschikte entiteit is voor het centraliseren van de gegevensverzameling.

Volgens verschillende Vlaamse stakeholders is het VAF ideaal gepositioneerd om een actievere rol te spelen in de optimalisering van dataverzameling in Vlaanderen. Het Fonds kan immers een neutrale intermediair vormen tussen de verschillende stakeholders. Als alternatief voor een centralisatie van gegevens bij het VAF, zou het ook mogelijk zijn dat individuele spelers hun gegevens in eerste instantie toeleveren aan een andere onafhankelijke intermediair. Deze kan dan op zijn beurt (geaggregeerde) data doorspelen aan het VAF. In een dergelijk scenario lijken de sectororganisaties mogelijke partners.

In geval het VAF een centrale rol op zich neemt, is het bovendien belangrijk om de gegevensverzameling te centraliseren bij één of enkele personeelsleden. Dit biedt verschillende voordelen. Eerst en vooral komt dit de kennisopbouw ten goede, en is er anders het risico tot versnippering, duplicatie en onvolledigheid. Ten tweede werd in de interviews aangegeven dat het belangrijk is om een relatie op te bouwen met één vertrouwenspersoon. Op die manier zou de sector eerder geneigd zijn om confidentiële informatie vrij te geven (al dan niet gekoppeld aan een geheimhoudingsclausule). Uit de Europese vergelijking bleek dan weer dat dit geen voorwaarde is, zolang de organisatie zelf als voldoende betrouwbaar wordt ervaren.

De daadwerkelijke kostprijs van het actieplan varieert naargelang de keuze voor bepaalde pistes. Er lijken grosso modo twee opties te bestaan, die elkaar niet uitsluiten:

1) Er wordt geïnvesteerd in extra mankracht, bvb. 1 voltijds medewerker die zich kan focussen op de verzameling van gegevens en sectoranalyse. Dit zou een impact hebben op een aantal van de geïdentificeerde lacunes. Deze persoon zou voldoende tijd kunnen vrijmaken om de fragmentatie van informatiebronnen (deels) op te vangen. Op termijn zou deze persoon vervolgens ook een meer structurele aanlevering van data kunnen opstarten, gebaseerd op een opgebouwde vertrouwensrelatie met de diverse stakeholders.

2) Er wordt een beroep gedaan op externe "ondersteunende diensten" die het werk van het huidige team vergemakkelijken. Hierbij kan gedacht worden aan externe gegevensleveranciers, of het gebruik van faciliterende softwarepakketten.

Er zijn ook combinaties mogelijk, bvb. een halftijds medewerker die beroep kan doen op een aantal externe dataleveranciers.

5 Referenties

- ABDF-VFDB (2013). *Website*. Geraadpleegd op 28 juni 2013: <http://www.abdf-vfdb.be/nederlands.html>
- ABDF-VFDB (2009, 17 december). *De filmsector beschikt over een nieuw Box Office systeem. Persbericht*. Beschikbaar via Belga News Agency op: <http://www.belgamediasupport.be/pressrelease/detail.do?pressId=9949&type=today&searchKey=92fd59c4-eb0e-11de-a033-fd7186f60c10&languageId=NL&pageIndex=1>
- BEA (2013). *Videomarkt stijgt met meer dan 5%. BEA Video publiceert de resultaten van de Belgische videomarkt 2012. Persbericht*. Ontvangen van Olivier Maeterlinck via e-mail (26 juni).
- CIM (2012). *Jaarverslag*. Geraadpleegd op 28 juni 2013 via: <http://www.cim.be/about-cim/jaarverslag>
- Declerck, Leterme & Partners (2012, mei). *Een correcte inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen: een gewaarschuwd ondernemer is er twee waard. Nieuwsbrief via de Website*. Geraadpleegd op 28 juni 2013: <http://www.dlpa.be/nieuwsbrieven/201205/>
- EAO (2013a). *Welcome to the Internet Site of the European Audiovisual Observatory*. Laatst geraadpleegd op 25 augustus, <http://www.obs.coe.int/about/oea/org/index.html>
- EAO (2013b). *Lumière*. Laatst geraadpleegd op 25 augustus, <http://lumiere.obs.coe.int/web/search/>
- EAO (2013c). *Welcome to the Mavise database*. Laatst geraadpleegd op 25 augustus, <http://mavise.obs.coe.int>
- EAO (2013d). *About Mavise*. Laatst geraadpleegd op 25 augustus, <http://mavise.obs.coe.int/about>
- IDEA Consult & Vlerick Leuven Gent Management School (2010). *De Vlaamse audiovisuele sector in beeld: een socio-economische profilering. Op verzoek van Vlaams Audiovisueel Fonds*. Brussel: IDEA. Beschikbaar via: http://www.vaf.be/fileadmin/media/VAF/upload_pdf/Finaal_rapport_VAF_studie.pdf
- JUSTEL - Geconsolideerde wetgeving (s.d.). *6 Februari 1979 - Ministerieel besluit betreffende de controle op de door de bioscoopondernemers geïnde ontvangsten*. Online geraadpleegd op 30 mei 2013 via <http://www.ejustice.just.fgov.be>
- JUSTEL - Geconsolideerde wetgeving (s.d.). *9 november 1995. - Ministerieel besluit houdende controle op de door de bioscoopexploitanten geïnde bruto-ontvangsten (Vlaamse Gemeenschap)*. Online geraadpleegd op 27 juni 2013 via <http://www.ejustice.just.fgov.be>
- Leurdijk, A., de Munck, S., Van den Broek, T., van der Plas, A. & Veld, W. (2012). *Statistical, Ecosystems and Competitiveness Analysis of the Media and Content Industries: A quantitative overview*. Luxembourg: European Union. Beschikbaar op <http://ftp.jrc.es/EURdoc/JRC69435.pdf>.

- Ministerie van Economische Zaken (1999). 14 December 1999 - Koninklijk besluit waarbij een jaarstatistiek van de exploitatie van bioscoopzalen wordt voorgeschreven. *Belgisch Staatsblad*, 27.01.2000, pp. 2806-2811.
- Partners in Marketing (2010). *De economische bijdrage van de industrie van het auteursrecht en de naburige rechten in België. Studie in opdracht van Arthena*. Brussel: Arthena. Beschikbaar op: http://antipiracy.fb.email.addemar.com/files/a_antipiracy/data/File/De-economische-bijdrage-van-de-industrie-van-het-auteursrecht-in-Belgie-2010.pdf
- SKO (2013, 22 april). *SKO start ontwikkeling multi-platform Videometing. Persbericht*. Online beschikbaar via http://www.kijkonderzoek.nl/images/stories/Persberichten/130422_Persbericht_SKO_Nieuwe_strategie_Video.pdf
- Studiedienst van de Vlaamse Regering (2013). *Vrind 2012*. Website geraadpleegd op 27 juni 2013, <http://www4dar.vlaanderen.be/sites/svr/Pages/2012-10-04-vrind2012.aspx>
- VAF (2012). *Handleiding digitale aanvraagdossiers*. Geraadpleegd op 26 juni 2013: http://www.vaf.be/uploads/media/Handleiding_digitale_aanvraagdossiers.pdf
- VAF (2013a). *VAF/Filmfonds. Jaarverslag 2012*. Brussel: VAF.
- VAF (2013b). *VAF/Mediafonds. Jaarverslag 2012*. Brussel: VAF.
- VAF (2013c). *Fictie - Productiesteun*. Website geraadpleegd op 26 juni 2013: <http://www.vaf.be/steunaanvragen/creatie/fictie/productiesteun/>
- VRM (2012). *Decreet betreffende de radio-omroep en de televisie van 27 maart 2009 (officieuze geconsolideerde tekst, bijgewerkt tot 17.08.2012)*. Geraadpleegd op 27 juni 2013 via <http://www.vlaamseregulatormedia.be/nl/mediaregelgeving.aspx>
- VRM (2013). *Mediaconcentratie 2012*. Website, geraadpleegd op 27 juni 2013: <http://www.vrmrapporten.be/rapporten/mediaconcentratie-2012>
- VRT. *Transparantie. Website*. Laatst geraadpleegd op 30 mei 2013, op <http://www.vrt.be/transparantie>

6 Bijlagen

6.1 Overzicht (ideale) vindplaatsen België/Vlaanderen

Element	Gevraagde gegevens	Ideale vindplaatsen
Rechten	Titel, regisseur, categorie Sales agent Verkocht territorium, soort rechten, naam koper/distributeur	Producenten Distributeurs
Festivals	Titel, regisseur, categorie Festival: naam, datum, land/stad, sectie, competitie prijs	Producenten Distributeurs
Bioscoop	Titel, regisseur, categorie Distributeur, releasedatum Aantal toeschouwers België, Vlaanderen, Brussel Box office België	Cinedata (af te wachten)
DVD & Blu-ray	Titel, regisseur, categorie Distributeur Aantal verkochte units, aantal verhuur	GfK (verkoop, niet verhuur)
Kijkcijfers	Titel, regisseur, categorie Naam zender, datum Kijkcijfers, marktaandeel	CIM Omroepen
VoD	Titel, regisseur Releaseplatform, releasedatum Aantal transacties	VoD platformen Eventueel IHS (ex-Screen Digest) of GfK (bij opstart van nieuwe diensten)
Buitenland	Buitenlandse bezoekcijfers (per territorium) Buitenlandse DVD-cijfers (per territorium) Buitenlandse kijkcijfers (per territorium)	Lumière Splitscreen Producenten
Sociale media	Aanwezig op Youtube/Vimeo, welke content, link Aanwezig op Facebook, link	Producenten Distributeurs

Tabel 28: Vergelijking tussen de belangrijkste informatie gevraagd in het jaarverslag en de ideale vindplaatsen

6.2 Nuttige contacten

<p>Acht Bloemenstraat 32 1000 Brussel Tel. +32 2 211 05 10 www.acht.tv contactpersoon: Koenraad Deridder</p>	<p>MEDIA Desk Vlaanderen Bischoffsheimlaan 38 1000 Brussel Tel. +32 2 226 06 57 www.mediadesk-vlaanderen.be contactpersoon: Bert Lesaffer/Nathalie Goethals</p>
<p>Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (FOD Economie) WTC III Bd. Simon Bolivar 30 1000 Brussel Tel. +32 2 277 60 39 http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/organisatie/adsei/ contactpersoon: Dimitri Vanlierde</p>	<p>Qliktech Pegasuslaan 5 1831 Diegem Tel. +32 2 709 20 13 / + 32 2 793 38 34 www.qlikview.com contactpersoon: Erik van Camp / Leo Hollants</p>
<p>Belgacom Koning Albert II laan 27 1030 Brussel Tel. +32 2 202 87 70 www.belgacom.be contactpersoon: Steven Dewaele</p>	<p>SBS Belgium Fabrieksstraat 55 1930 Zaventem Tel. + 32 2 715 11 74 www.sbsbelgium.be contactpersoon: Klaas Cockx</p>
<p>Belgian Entertainment Association Almaplein 3 bus 2 1200 Brussel Tel. + 32 2 779 41 75 www.belgianentertainment.be contactpersoon: Olivier Maeterlinck</p>	<p>Service Général de l'Audiovisuel et des Multimédias (FWB) Boulevard Léopold II, 44 1080 Bruxelles Tel. + 32 2 413 22 93 www.audiovisuel.cfwb.be contactpersoon: Guy Vandenbulcke</p>
<p>Centrum voor Informatie over de Media (CIM) Terhulpesteenweg 181/22 1170 Brussel Tel. + 32 2 661 31 56 www.cim.be contactpersoon: Katrien Berte</p>	<p>SICR/ICDO Kartuizerslaan 18 1860 Meise Tel. + 32 486 79 14 03 www.sicricdo.be contactpersoon: Jack Verbeke</p>

<p>Cinebel Rue des Francs 79 1040 Bruxelles Tel. + 32 2 211 30 91 www.cinebel.be contactpersoon: Jelle Berden</p>	<p>SplitScreen 15 Carden Avenue Brighton BN1 8NA, UK Tel. + 44 1273 50 99 78 contactpersoon: Nick Roddick</p>
<p>Dodona Research PO Box 450 Leicester LE2 2YE, UK Tel. + 44 116 285 45 50 www.dodona.co.uk contactpersoon: Karsten Grummitt</p>	<p>IHS Electronics & Media (ex-Screen Digest) 16-18 rue du quatre septembre 75082 Paris Cedex 02, France Tel. + 33 1 76 76 00 99 www.screendigest.com contactpersoon: Nathalie Guillou</p>
<p>Eurodata TV - MEDIAMETRIE 70 rue Rivay 92532 Levallois-Perret Cedex, France Tel. + 33 1 47 58 36 52 www.mediametrie.com/eurodatatv contactpersoon: Avril Blondelot</p>	<p>Telenet Liersesteenweg 4 2800 Mechelen Tel. + 32 15 33 23 53 www.telenet.be contactpersoon: Koen Lansloot/ Jeroen Bronselaer</p>
<p>European Audiovisual Observatory 76 allée de la Robertsau 67000 Strasbourg, France Tel. + 33 3 90 21 60 00 www.obs.coe.int contactpersoon: André Lange</p>	<p>VGraf Estrada do Paço do Lumiar Urbanização do Polo Tecnológico, Lote 1 1000-546 Lisboa, Portugal Tel. + 351 21 710 11 00 www.vgraf.pt</p>
<p>Federatie van Cinema's van België (FCB) Demervallei 4 3200 Aarschot Tel. +32 16 89 86 65 contactpersoon: Thierry Laermans</p>	<p>Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) Koning Albert II laan 20 bus 21 1000 Brussel Tel. + 32 2 553.45.04 /+ 32 2 553.45.02 www.vlaamseregulatormedia.be contactpersoon: Marc Chatelet / Dirk Peereman</p>
<p>GfK Retail & Technology Benelux Krijgsman 25 1186 DM Amstelveen, Nederland Tel. + 31 20 713 3000 www.gfkr.com/benelux contactpersoon: Maikel Verhaaren</p>	<p>VMMa Medialaan 1 1800 Vilvoorde Tel. + 32 2 255 33 12 www.werkenbijmma.be contactpersoon: An Rydant</p>

Graydon Uitbreidingstraat 84/1 2600 Berchem Tel. + 32 3 280 88 00 www.graydon.be contactpersoon: Joachim Van Lierde	VOTP (Vlaamse Onafhankelijke Televisie Producenten) Kartuizersstraat 19 bus 30 1000 Brussel Tel. + 32 2 43 01 35 www.votp.be contactpersoon: Ellen Onkelinx
Kinepolis Schelde 1, Moutstraat 132-146 9000 Gent Tel. + 32 9 241 00 51 www.corporate.kinepolis.com contactpersoon: Eddy Duquenne	VRT Studiedienst Auguste Reyerslaan 52 1043 Brussel + 32 2 741 35 64 www.vrt.be contactpersoon: Lotte Vermeir

6.3 Detail aanbod IHS Electronics & Media (ex-Screen Digest)

(Bron: e-mail met bijlagen, ontvangen van Nathalie Guillou, 12 juli 2013)

Cinema Intelligence Belgium (categorieën aanwezig in excel sheet)

Admissions and box office	Admissions, box office and average ticket prices; Quarterly admissions and box office revenue; Top 10 films of the year; Admissions by region
Cinema sites and screens	Cinema sites, screens and seats; Multiplex sites and screens; Screen density; Cinema screens by region; Screen infrastructure breakdown (digital and non-digital)
Demographics	Cities with populations greater than 100,000; Catchment area demographics
Exhibitors	Screens by exhibitor; Sites by exhibitor; Seats by exhibitor;

	Exhibitor market profiles; Exhibitor market shares by number of screens;
Market concentration	Level of market concentration (distributors, exhibitors, top films)
Release width	Market norms for release width (major, niche; minimum, maximum, typical)
Releases by country	Number of film releases by country of origin; Share of total film releases by country of origin
Revenue by country	Box office revenue by country of origin of film; Share of revenue by country of origin of film
Distributors	Distributor level revenues and number of distributors; Box office revenue by distributor; First-run releases by distributor; Distributor market shares; Revenue per release by distributor;
Film Production	Number and type of (co-) productions; Investment per film / per head of capita / total
Digital Cinema	Digital cinema releases; Digital cinema sites and screens; D-cinema screens by quarter; Net installations by quarter; D-cinema screens with forecasts; Digital cinema screens by city; Number of digital cinema screens by exhibitor; Number of digital cinema installations by network operator; Share of digital cinema installations by network operator; Digital 3D screen forecasts; Exhibitor digital profiles
Digital Technology	Digital projector units installed by manufacturer; Digital cinema servers installed by manufacturer

Television Intelligence (categorieën aanwezig in excel sheet)

Market summary	TV penetration rates, per type (cable, satellite etc.); Summary TV industry revenues & ARPU; Pay TV market shares by platform; Platform share of total digital TV market; All platform share of all TV households; Primary penetration & homes quarterly; Total homes and penetration quarterly;
Pay TV revenue total	Total pay TV subscription revenue & ARPU by platform
National channels	Major national TV channels (launch, ownership, funding)
Channels Platforms	Pay Multichannel TV platforms (launch year, type, ownership)
On demand platforms	Service type, launch (NVoD, VoD, PVR)
Satellite	Satellite free TV homes; Satellite pay TV operator TV subscribers; Satellite pay TV operator subscribers (by quarter); Satellite pay TV subscription revenue by operator; Satellite pay TV subscription revenue by operator
Cable	Cable operator unique homes; Cable operator subscribers; Cable operator subscribers (by quarter); Cable pay TV subscription revenue by operator;
IPTV	IPTV operator TV subscribers; IPTV operator TV subscribers (by quarter); IPTV pay TV subscription revenue by operator
DTT	Total DTT homes and subscribers by operator; Quarterly DTT homes and subscribers by operator; DTT Pay TV subscription revenue by operator;
Free analogue	Free analogue TV homes by platform
Triple play	Unique pay TV homes by platform; RGUs by platform;

	RGUs by platform quarterly; Pay TV operator triple-play subscription revenue by platform;
Public TV	Public broadcaster revenue from licence fees, grants and other revenue
HDTV	List of HDTV channels; Number/forecast of HDTV channels; HD-display households; HD-enabled homes; HDTV subscribers by operator (annual total and forecasts); HDTV penetration metrics;
Technology	Pay TV PVR subscribers by operator
Sports rights	TV sports rights agreements
Movie rights	TV film rights agreement (rights owner, type of deal, buyer, rights, value, start, end, term)
Companies	List of companies
VoD homes platform	On-demand enabled homes by platform (nVoD, Cable, IPTV, PPV)
VoD homes operator	On-demand enabled homes by operator
VoD revenue by platform	Total on-demand revenues by platform (cable, IPTV, NvoD, VoD)
Transactional on-demand revenues	Transactional on-demand revenues by platform (cable, IPTV, VoD, PPV)
Subscription on-demand revenues	Subscription on-demand revenues by platform (Cable, total)
VoD transactional on-demand platform/content type	Transactional on-demand revenues by platform and content type
VoD transactional on-demand operator/content type	Transactional on-demand revenues by operator and content type
On-Demand ARPU by platform	Cable NVoD, Cable VoD, IPTV VoD, Cable live PPV, Cable total on-demand, IPTV total on-demand
Transactional on-demand ARPU by platform	Cable NVoD, Cable VoD, IPTV VoD, Cable live PPV, Cable total on-demand, IPTV total on-demand
Subscription on-demand ARPU by platform	Cable VoD, Total VoD, Cable total on-demand, Total on-demand

Transactional on-demand ARPU by platform and content type	Cable, NvVoD, live PPV, VoD, etc.
Transactional on-demand ARPU by operator and content type	(similar)

Video Intelligence (categorieën aanwezig in excel sheet)

Overview	Household penetration (TV, HD ready TV, VCR, DVD, Blu-ray); Software spending and revenues; Retail (transactions, spending, average price); Rental (transactions, spending, average price); Average annual transactions; Distributor revenues and consumer spending (total); All video (all formats) retail market shares by studio; All video (all formats) simple retail market shares by genre; Retail (sell-through) video market (all formats) split by retail channel; Rental video (all formats) market split by rental channel
Hardware	TV-based all video hardware (penetration); TV-based DVD Video hardware; Blu-ray disc players; Blu-ray disc households by player profile; VCRs; HD DVD disc players;
All Video	All video retail (sell-through) (units shipped, revenues, average trade price, units sold, spending); All video rental; Online subscription vs. store-based all video rental
DVD	DVD retail (shipped, revenues, average price, sold, spending, number of titles released); DVD rental;

	<p>Total DVD software;</p> <p>Online subscription vs. store-based DVD disc rental;</p> <p>DVD retail (sell-through) market shares by studio;</p> <p>DVD retail (sell-through) simple market share by genre;</p> <p>Retail (sell-through) DVD market split by retail channel</p>
Blu-ray	<p>Blu-ray disc retail (shipped, revenues, average price, sold, spending);</p> <p>Blu-ray disc rental;</p> <p>Total Blu-ray software;</p> <p>Online subscription vs. store-based Blu-ray disc rental</p>
VHS	<p>VHS retail (sell-through);</p> <p>VHS rental;</p> <p>Total VHS software;</p> <p>VHS retail (sell-through) market shares by studio;</p> <p>VHS retail (sell-through) simple market shares by genre;</p> <p>Retail (sell-through) VHS market split by retail channel</p>
HD DVD	HD DVD disc retail
Market environment	<p>Retail (sell-through) outlets (number);</p> <p>Rental outlets (number, chains)</p>
UMD	UMD retail market (units, revenues, average price, sold, spending)

6.4 Vragenlijst Europese survey

(5 screenshots)

□

Default Question Block

"Towards an action plan for audiovisual data collection"

The **research objective** of this project is to arrive at a plan of action to tackle the problems associated with audiovisual data collection and monitoring in Flanders and Belgium.

The **goal** of this questionnaire is to gather insights in terms of:

- The **availability** of audiovisual data on various aspects of the sector in European countries.
- The **methods** for audiovisual data collection used by film funds and sector organisations in Europe.
- The documents and reports **published** by various organisations on the basis of these collected data.
- The main audiovisual data collection **challenges** identified by sector organisations and film funds in Europe.

Thank you for your cooperation!

Please fill in:

Name of the organisation I work for:

The organisation is based in (city, country):

Type of organisation (e.g. film fund, trade organisation, ministry of culture):

Total number of employees working at the organisation. Please express in FTE (Full Time Equivalent):

My organization collects the following type of data on the audiovisual sector:

My organisation has access to data on the audiovisual sector for the following countries/regions:

□

My organisation has access to data related to (please tick the appropriate boxes):

- Film production companies (number, size, turnover,...)
- Film production output realised with public film culture subsidies (excl. tax incentives)
- Film production output realised outside of the public support system and/or with tax incentives
- Film production output overall (number of films produced yearly, their budget, cast & crew etc.)
- Film financing information (sources incl. market access, tax incentives, public support)
- International sales of film rights
- Film distribution companies/sales agents
- Distribution of films (overall number of releases (including international films), release information,...)
- Release windows practices (media chronology)
- Film festivals (including film selection and prizes)
- Audience data (demographics, reception,...)
- Presence of audiovisual titles on social media (e.g. number of Facebook likes)
- Television production companies
- Television production (output)
- Television broadcasters (type, programming,...)
- Television audience data
- Home video market (companies)
- Home Video performance (sales/rental,...)
- Cinema exhibitors (company info, number/size of screens, digital equipment, audience reach,...)
- Cinema exhibition of films (admissions, box office,...)
- Awards and nominations
- Alternative content in cinemas
- Video on Demand companies
- Video on Demand performance
- Audiovisual piracy
- Film licensing deals and authors' rights/royalties practices
- Overall sector data (contribution to GDP, employment,...)
- Audiovisual policies and support schemes (film funds, tax shelter,...)
- Other 1:
- Other 2:

In general, how would you rate the reliability of the audiovisual data that are (made) available to your organisation?

	Choice	Please clarify your choice:
Extremely reliable	☐	<input style="width: 80px;" type="text"/>
Very reliable	☐	<input style="width: 80px;" type="text"/>
Some aspects are reliable, some not	☐	<input style="width: 80px;" type="text"/>
Not very reliable	☐	<input style="width: 80px;" type="text"/>
Not reliable at all	☐	<input style="width: 80px;" type="text"/>
Not sure	☐	<input style="width: 80px;" type="text"/>

Who are your main providers of data (e.g. producers, research organisations,...)?

	Name of the Provider	Do you have to pay for access to these data?		If so, how much do you pay for this access (please indicate the currency)?
		Yes	No	
Provider 1	<input type="text"/>	☐	☐	<input type="text"/>
Provider 2	<input type="text"/>	☐	☐	<input type="text"/>
Provider 3	<input type="text"/>	☐	☐	<input type="text"/>
Provider 4	<input type="text"/>	☐	☐	<input type="text"/>
Provider 5	<input type="text"/>	☐	☐	<input type="text"/>

Does your organisation use any explicit incentives to get access to these data (e.g. the data have to be supplied in order to get funding, etc.)?

Yes
 No

Please clarify which explicit incentives you use:

Does your organisation use any implicit incentives to get access to these data (e.g. the data supplied are aggregated and the availability of these aggregated data is to the benefit of all involved, etc.) ?

Yes
 No

Please clarify which implicit incentives you use:

□

To what extent and in what ways do you add to the "raw" data made available to you (e.g. by aggregating individual data, by performing statistical analyses on them, by presenting them in a different way,...)?

Does your organisation has employees/collaborators dedicated to collection, research and/or publication of audiovisual data?

Yes No

How much time is devoted to the collection, analysis and publication of data by your organization?

Please express in FTE

How much resources are spent (yearly) on the collection, research and publication of audiovisual data at your organisation? (estimate):

Share of the working budget

In €/\$ (please indicate the currency)

What are the 3 main data-related publications of your organisation?

Publication	Name	Frequency of publication (yearly, monthly,...)	Language of publication	What is the purpose behind the publication of these data? (information of the sector, lobbying purposes,...)	Who can access these data through your organisation? (e.g. the general public, limited to sector professionals, ...)	Is access to these data through your organisation paying?		If so, at what price (please indicate the currency?)
						Yes	No	
	<input style="width: 60px;" type="text"/>	<input style="width: 60px;" type="text"/>	<input style="width: 60px;" type="text"/>	<input style="width: 100px;" type="text"/>	<input style="width: 100px;" type="text"/>	☐	☐	<input style="width: 60px;" type="text"/>

□

Publication 1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Publication 2	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Publication 3	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Which are the three main gaps or problems you identify with regard to the audiovisual data collection for your territory/sector (related to their availability, publication, etc.)?

	Answer	Please clarify
Problem or Gap 1	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Problem or Gap 2	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Problem or Gap 3	<input type="text"/>	<input type="text"/>

How do you think data collection on the audiovisual sector in Europe could be improved?

Thank you for your participation!

6.5 Vragen- en topiclijst interviews

6.5.1 Sectorspelers

Topics:

- 1) Huidige situatie databeschikbaarheid in Vlaanderen en België
- 2) (Buitenlandse) best practices
- 3) Elementen voor een actieplan

1) Huidige situatie databeschikbaarheid in Vlaanderen en België

1. Welke zijn de belangrijkste databronnen in verband met de audiovisuele sector in Vlaanderen/België?

2. Over welke data beschikt u zelf?
3. Wat zijn de voornaamste datalacunes?
4. Hoe evalueert u de huidige situatie op het vlak van:
 - volledigheid van de data;
 - fragmentering (data te vinden op 1 centrale locatie of op uiteenlopende plekken);
 - betrouwbaarheid van de data;
 - beschikbaarheid en uitwisseling van data.
5. In welke mate heeft de verzameling en beschikbaarheid van data (met betrekking tot de sector, bedrijven, films en hun exploitatie) op dit moment een impact op uw professionele activiteiten en is deze positief (bvb. betere marktkennis) of negatief (concurrentiepositie)?
6. Wat beschouwt u als de belangrijkste factoren die de huidige situatie op het vlak van dataverzameling en -beschikbaarheid beïnvloeden in Vlaanderen/België? (bvb. interne twisten, sectoroverleg, concurrentieoverwegingen, versnippering van bevoegdheden, etc.)

2) (Buitenlandse) best practices

1. Wat is de stand van zaken met betrekking tot audiovisuele dataverzameling in andere Europese lidstaten? In welke mate is de situatie in Vlaanderen/België beter of slechter dan deze in de andere landen?
2. Welke Europese lidstaten vervullen een voorbeeldfunctie op dit vlak ("best practices")? Waarom?

3) Elementen voor een Actieplan

1. Is er nood aan een actieplan om de dataverzameling omtrent de audiovisuele sector aan te pakken? Waarom?
2. Op welk beleidsniveau moet deze problematiek worden aangepakt? (regionaal/federaal)
3. Welke speler is het best geschikt om de dataverzameling te centraliseren/optimaliseren?
 - VAF zelf?
 - externe actor? Zo ja, welke?
4. Onder welke voorwaarden zou u uw data vrijgeven aan het VAF en/of aan de sector?
5. Welke incentives kan deze actor gebruiken om de verzameling van audiovisuele gegevens te optimaliseren? (bvb. geaggregeerde data worden ter beschikking gesteld van wie data aanlevert; data moeten verplicht worden aangeleverd om steun te kunnen ontvangen)
6. Wat moeten de prioriteiten zijn van een dergelijk actieplan?
7. Welke middelen zijn nodig om dit actieplan tot uitvoer te kunnen brengen? (extra mankracht, middelen, andere,...)

6.5.2 Europese fondsen

Topics to be discussed:

1) Current organisation of data collection: strengths, weaknesses, background

2) Incentives that are used to improve data collection

3) "Costs" of implementing a data collection action plan in Flanders/Belgium

1) Current organisation of data collection: strengths, weaknesses, background

- To what extent is the collection of sound data on the audiovisual sector a priority for your organisation?
- What are the strengths of your current data collection system?
- What are the weaknesses of your current data collection system?
- Do you plan any modifications/improvements to your data collection system?
- Which European countries are according to you "best practices" when it comes to audiovisual data collection?
- In your country, is there any consultation of sector professionals on this issue? If so, with what frequency? Who are your main discussion partners (sector organisations, etc.)?

2) Incentives that are used to improve data collection

- Which tools do you use to incentivise the sector to provide sound and complete data? E.g. making aggregate data available to them, obligation, in exchange for funding, ...
- To what extent are you confronted with confidentiality issues? How do you deal with them?

3) "Costs" of implementing a data collection action plan in Flanders/Belgium

- Which elements of your data collection system are in your view transferable to other countries (in particular Flanders/Belgium)? Which are not easily replicated in a different context?
- To what extent is it necessary to have dedicated personnel working on the collection of audiovisual data? If so, are there other reasons for this besides work load? (e.g. one access point for sector alleviates confidentiality concerns of the sector?)
- To what extent do you rely on paid external data sources (consultancy information, external reports, databases, etc.)?
- What types of organisational and/or analytical software and tools do you use? (e.g. online software for entering data, statistical analysis programmes, etc.)